

INNOVATIE
IN DE
ZORGSECTOR

 NIVEL
bibliotheek
drieharingstraat 6
postbus 1568
3500 bn utrecht
telefoon: 030 319946

1. The first part of the document is a list of the names of the members of the committee.

2.

INNOVATIE IN DE ZORGSECTOR

JAARBOEK 1992/93

samengesteld door:
NIVEL, NcGv, NZi

Redactie:
drs. P. Peters (NIVEL)

Uitgegeven in opdracht van het
Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Voor aanvraag van gegevens uit de Registratie Zorgvernieuwings-
projecten kunt u zich wenden tot:

nederlands instituut
voor onderzoek van de
eerstelijnsgezondheidszorg

Drieharingstraat 6, Utrecht
postadres: postbus 1568
3500 BN Utrecht
telefoon: 030 319946
fax: 030 319290

Nationaal
Ziekenhuisinstituut

Oudlaan 4, Utrecht
postadres: postbus 9696
3506 GR Utrecht
telefoon: 030 739911
fax: 030 739560

NcGv

Nederlands
centrum
Geestelijke
volksgezondheid

Da Costakade 45, Utrecht
postadres: postbus 5103
3502 JC Utrecht
telefoon: 030 935141
fax: 030 961020

Omslagontwerp C. Koevoets, Bloemendaal
Bureauredactie en layout Editor, Rotterdam

ISBN 90 5250 197 1
NUGI 732/757

© 1992-Ministerie van WVC, Rijswijk

Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt zonder schriftelijke toestemming van de uitgever die daartoe door de auteur met uitsluiting van ieder ander onherroepelijk is gemachtigd.

Woord vooraf

Op veel plaatsen vinden projecten en experimenten plaats waar creatief en met inzet wordt ingespeeld op veranderende behoeften in onze gezondheidszorg. Ik ben daar blij om. Het toont dat zorgvernieuwing leeft in het veld.

De gezondheidszorg staat voor nieuwe uitdagingen. Bij de toenemende vergrijzing moet behandeling en zorg geboden worden aan een relatief steeds ouder wordende groep mensen. De zorgverlening aan het toenemend aantal chronisch zieken moet geoptimaliseerd worden. Nieuwe ontwikkelingen in de medische wetenschap doen hun intrede. En de vragen en wensen van mensen ten opzichte van de gezondheidszorg wijzigen zich: meer thuiszorg, betere toegankelijkheid van de zorg, meer openheid.

Het veld zelf weet bij uitstek wat er aan zorgvernieuwing kan en moet gebeuren. Op de hoogte van de huidige praktijk, de inhoud en de organisatie van de zorg, zullen zij de nieuwe ideeën aan kunnen reiken voor de wijze waarop 'zorg op maat' gerealiseerd kan worden.

De overheid heeft daarbij naar mijn opvatting twee taken. In de eerste plaats moet de overheid zorgen dat er goede voorwaarden gecreëerd worden, opdat het veld met haar inspiratie de benodigde veranderingen kan bewerkstelligen. We doen dat de komende jaren door te werken aan een bestuurlijke vernieuwing die de inzet vormt van de stelselwijziging. Zorgaanbieders, verzekeraars en gebruikers zullen in toenemende mate de verantwoordelijke partijen worden voor de vormgeving van onze gezondheidszorg. In de tweede plaats heeft de overheid een stimulerende taak door wenselijke ontwikkelingen te bevorderen en te ondersteunen.

In dit laatste kader past onze ondersteuning aan de registratie van innovatieve activiteiten in de Nederlandse gezondheidszorg en de publikatie daarvan. De in de projecten opgebouwde kennis en ervaring kan immers voor velen van belang zijn bij de ontwikkeling van nieuwe initiatieven of de uitwerking daarvan in de eigen situatie. Het zou jammer zijn als deze kennis niet veel breder benut zou worden.

Twee jaar geleden heb ik daarom gevraagd aan drie onderzoeksinstituten, het Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg, het Nationaal Ziekenhuisinstituut en het Nederlands centrum voor Geestelijke volksgezondheid om gezamenlijk een inventarisatie uit te voeren van alle innovatieve projecten in de gezondheidszorg. Ook dit jaar is uit deze gezamenlijke registratie een selectie gemaakt die u in dit Jaarboek beschreven ziet.

Het Jaarboek geeft een zo gevarieerd mogelijk overzicht van zorgvernieuwende projecten. Een overzicht dat dient als wegwijzer en als informatiebron voor inhoud en werkwijzen van allerlei zorgvernieuwende activiteiten. Hopelijk werkt het ook als wegwijzer in het proces dat nodig is om van uitdaging tot nieuwe projecten te komen.

De Staatssecretaris van WVC,

Hans J. Simons

Inhoud

	Inleiding	15
1	Algemene populatie	25
<i>1 - 1</i>	<i>Algemene populatie in de thuiszorg</i>	25
	Zuidoost-Drenthe HARTstikke Goed	25
	Experiment Cliëntgebonden Budget	26
	Integrale Thuiszorg	27
	Meldpunt vrijwillige huishulp West Zeeuwsch-Vlaanderen	28
	Ergotherapie in de Eerstelij	29
	Project Intensieve Thuiszorg	30
	Project Zorgcoördinatie	31
	Centraal Meldpunt/Personenalarmering	32
	Patiëntenraadpleging	33
	Kwaliteitszorg	34
	Centrum voor Gezondheidszorg en Maatschappelijke	
	Dienstverlening, Centraal Den Haag	35
	Samenwerking EVA-Flevoziekenhuis	36
	Substitutieproject: ergotherapie in de	
	eerstelijnsgezondheidszorg	37
	Project Centrale Intake en Geautomatiseerde	
	Zorgcommunicatie Zuid-West Friesland	38
	Ergotherapie thuis	39
<i>1 - 2</i>	<i>Koepelprojecten, doelgroep per deelproject verschillend</i>	40
	Thuiszorg Zuid-Oost	40
	Protocollenproject	41
	Stichting Samenwerkingsverband van Eerste en Tweede Lijn	
	voor Regionale Gezondheidszorg (SAREZO)	42
	Project Samenwerking Eerste/Tweede Lijn	44
	Kempenzorg	46
2	Ouderenzorg	47
<i>2 - 1</i>	<i>Ouderen, algemeen</i>	47
	Oproepcentrale voor ouderen Nijmegen	47
	PlusPunt	48
	Thuis Alle Zorg (TAZ)	50
	Gastgezinnen voor Opvang van Ouderen	51
	Project Integrale Ouderenzorg Nijmegen	52

	Experimentele afdeling voor somatische patiënten met gedragsproblematiek	54
	Project Vrijwilligerswerk in de verzorgingstehuizen	55
	Platform Zorg Losser	56
	Project Integrale Ouderenzorg in Amsterdam-Noord	58
	Samenwerkingsproject Westerhof	60
	Lijn 12	61
	Dagverzorging-plus voor somatische patiënten	62
	Project Integraal Ouderenbeleid West Maas en Waal	63
	Project deeltijd-(dag/nacht)verpleging	64
2 - 2	<i>Thuiswonende ouderen</i>	65
	Project Zorgcoördinatie Leeuwarden	65
	Ouderenadviseur	66
	Tijdelijke Intramurale Zorg	67
	Steunpunt voor ouderen	68
	Substitutie verpleeghuis/eerstelij	69
	Zorgbemiddeling Druten	70
	Zorgvoorziening Zijloever	72
	Project intensieve thuiszorg en mantelzorg	73
	Dagopvang voor ouderen 't Benninkhuisje	74
	Logeerhuis	75
	Spreekuur voor ouderen	76
	Dagcentrum Beekbergen	77
	Visiteclubs	78
	Zorgbemiddeling Bij Thuiswonende Ouderen	79
	Vierendertig Ambulante Verzorgingsplaatsen W.B.O.	80
2 - 3	<i>Psychogeriatrische patiënten</i>	81
	Zorgcentrum	81
	Huiskamerproject: Verpleeghuiszorg in het Verzorgingstehuis 'Amandelbloesem'	82
	Wooncentrum Groote Bueren voor Licht Dementerende Ouderen en hun Gezonde Partners	83
	Dagverzorging voor lichtdementerenden en somatische patiënten	84
	Preventieproject Dementieproblematiek in Friesland-Oost	85
	Kwaliteit op maat. Gesubstitueerde Verpleeghuiszorg voor Psychogeriatric	87
	Samenwerkingsproject Zorgverschuiving	89
	Substitutie verpleeghuiszorg - extramuraal	90
	Case-Management psychogeriatric	91
	Substitutieproject Nieuw Toutenburg	92
	Nachtbehandeling	93
	Zorg op maat	94

	Daghulp in het zorgcentrum (Albert van Koningsbruggen) en in een verzorgingshuis (Tolsteeg)	95
	Psychiatrische Deeltijdbehandeling Ouderen (PDO)	96
	Crisisbedregeling psychogeriatric	97
	Circuit voor geronto-psychiatrie	98
	Groepsverzorgingsproject in Verzorgingshuis Oosterheem	99
	Intervalzorg Psychogeriatric	100
	Substitutieproject Samenwerking verpleeg- en verzorgingshuizen	101
2 - 4	<i>Woonvormen</i>	102
	Woontussenvoorziening voor Ouderen 'de Klimroos'	102
	Zorg op maat Borneostraat	103
	Wooncentrum Nieuw Doddendaal	104
	Familiehuis	106
	Intensieve Bewonerszorg Huis voor Onbehuisden De Veste Abbeyfield	107
	Meerzorgwoningen bij Verpleeghuis St. Elisabeth	109
	Experimenteel Verzorgings-/Verplegingshuis Krimpenerwaard-Oost	110
	Verpleeghuisondersteuning zorgwoningenplan Pelkwijk	112
	Socio-woning: Gewoonproject	113
	De Toonladder, een leefgemeenschap van ouderen	114
	Steunpunt Zorgverlening Callantsoog	115
	Een Vernieuwing in de Verpleeghuiszorg	116
3	Cliënten in de geestelijke gezondheidszorg	117
3 - 1	<i>Behandeling</i>	117
	Autistenhulpverlening Zuid-Limburg	117
	Projectenprogramma Woonrevalidatie, S.R.R.G., Klinische	
	Revalidatie van Patiënten met een Schizofrenie	118
	Incest Dader Behandeling Rotterdam (IDBR)	120
	Seksueel Misbruik van Jongeren	122
	Klinische echtparen groepsbehandeling 'De Keerkring'	123
	Ambulante psychiatrische zorg migranten	124
	GOUDT: Gelders Overijssels Utrechts/Flevolands Doven Team	125
	Contactpoli van RIAGG en APZ	126
	Ambulante psychiatrische hulpverlening aan allochtonen	127
	Medisch Orthopedagogische Dagbehandeling	128
3 - 2	<i>Substitutie en zorgcoördinatie</i>	129
	Dagactiviteiten (deelproject van het project Continuïteit van Zorg)	129
	Case-management (deelproject van het project Continuïteit van Zorg)	130
	GGZ op maat (GOM-project)	131

	Intensieve Zorg	132
	Project Zorgcoördinatie Groningen	133
	Psycho-sociale Revalidatie	134
	Regionale Plaatsingscommissie	135
	Sociaal Psychiatrisch Centrum Maastricht	136
	Ambulant samenwerkingsproject psychiatrische deeltijd- behandeling en sociaal psychiatrische revalidatie	137
	Psychiatrische Intensieve Thuiszorg (PIT)	138
	Bed-op-recept aan de 'achterdeur'	139
	Zorgvernieuwing in de psychiatrie in de regio Eindhoven	140
	Netwerk Experiment Maatschappelijke Opvang (NEMO-project)	141
	Zorgvernieuwingsproject langdurig van GGZ-hulp afhankelijken	143
	Functionele integratie opname-vervolgbehandeling	144
	Integrale GGZ Amsterdam Noord	145
	Categoriaal opbouwwerk in vier stadsdelen	146
	Opname-vervangende dagbehandeling	148
	Team Integrale Zorg (TIZ)	150
3 - 3	<i>Arbeidsrehabilitatie- en resocialisatieprojecten</i>	151
	Project R.I.S., Arbeidsbemiddeling voor (ex-)psychiatrische patiënten	151
	Projectgroep Pandelaar 104 Gemert	152
	Stichting Nieuwe Werkvormen Amsterdam	153
	Uitzendbureau Vaartweg	154
	Werkproject 'Groen Doen'	155
	Sociale netwerkbenadering voor chronisch psychiatrische patiënten	156
	Rehabilitatieproject Mendelssohnstraat	157
	Stichting De Opslag	158
3 - 4	<i>Dagbesteding</i>	159
	RIBW-centrum	159
	Stichting Dagactiviteiten Centra Kennemerland/Amstelland en Meerlanden	160
	Stichting Psychosociale Ontmoetings- en Ontspanningscentra Rotterdam N.O. (SPOOR)	161
	Stichting Ruggesteun	163
	Boerderijproject voor psychiatrische patiënten, verstandelijk gehandicapten en lichamelijk gehandicapten	165
	Dagbesteding psychiatrische patiënten	166
	RIDA: Regionale Instelling voor Dagactiviteiten en Arbeids- rehabilitatie	167

3 - 5	<i>Woonvormen</i>	168
	Begeleid Zelfstandig Wonen Woldenhof	168
	Stichting Uit/Weg: Vrijwilligers Project voor Weerbaar Wonen	169
	Zorg Aan Huis Project (ZAHP)	170
	Woongemeenschap Surinameplein	171
	Zorgvernieuwingsproject Begeleid Wonen Zeeland	172
	Tijdelijk Wonen	173
	Begeleid Wonen	174
	Beschermd wonen voor forensisch psychiatrische patiënten	175
	Fokke Simonszhuis	176
3 - 6	<i>Projecten in de verslavingszorg</i>	177
	Produktontwikkeling gokverslaving	177
	Survival-tochten voor CAD-cliënten	178
	Nachtdetentie	179
	Vrouwen Crisis Centrum	180
4	Zorg aan verstandelijk gehandicapten	181
4 - 1	<i>Behandeling/Begeleiding</i>	181
	Poliklinische consultatie en behandeling van verstandelijk gehandicapten	181
	Denkmodel en handelingsplanning voor licht verstandelijk gehandicapten	182
	Peuterproject voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand	183
	Autisme Dagproject Kennemerland	184
	Totale communicatie bij verstandelijk gehandicapten met gedragsstoornissen	185
	Stichting vroegbehandeling voor peuters	186
	Stichting Dagverblijven Zuid-Veluwezoom	187
	Specialisatie verstandelijk gehandicapten uit etnische minderheden	188
	Dagbehandeling	189
	Alcoholvrij Koffiehuis voor en door cliënten	190
4 - 2	<i>Organisatorische samenwerking</i>	191
	Poliklinische Functies Westelijke Mijnstreek	191
	Optimaliseren van de Gemeenschappelijke Indicatie- en Opnamekommissie (GIOK)	192
	Uitbouw en uitwerking indicatie-, registratie- en zorgtoewijzingssystematiek	193
	Innovatieproject zorg voor verstandelijk gehandicapten	194
	Regionaal Steunpunt Helmond/Informatiecentrum	195
	Zorginnovatie door Case-management voor licht verstandelijk gehandicapte mensen met psychische en gedragsstoornissen	196

	Dagopvang bij verstandelijk gehandicapten Zuid-Oost Friesland	197
	Samenwerking dokter Dentz/Sterrenberg	198
4 - 3	<i>Woonvormen</i>	199
	Gezinsverpleging	199
	Z-verpleegkundige gezinsverpleging	200
	Huisvesting voor licht verstandelijk gehandicapten in H.A.T.- eenheden	201
	Na-schoolse opvang regio Heuvelland	202
	Z-verpleegkundige thuiszorg	203
	Het Dementie Project	204
	Zaterdagcrèche	205
	Weekendhuizen	206
	Begeleid Wonen Texel	207
	Versterking thuiszorg voor verstandelijk gehandicapten	208
	Ondersteuning thuiszorg	209
	G.O.A. (Gezins Ondersteunde Activiteiten)	210
	Zelfstandig wonen van verstandelijk en lichamelijk gehandicapten	211
	Bouwkundige herstructurering van de functie wonen	212
	Zelfstandig wonen project	213
	Project gezinsvervangend tehuis 'nazorg'	214
	Wooncentrum Ter Apel	215
4 - 4	<i>Dagbesteding</i>	216
	Project Opvang Oudere Verstandelijk Gehandicapten	216
	Stichting leer-werk project	217
	Specifieke dagopvang	218
	Theater Maatwerk	219
	Dagactiviteiten Thuiszittenden in GVT-en	220
	Schoolverlaters Voortgezet Speciaal Onderwijs	221
	Arbeidsproject VSO-MLK schoolverlaters	222
	Activiteitencentrum Aksent	223
	Arbeidsintegratieproject	224
	Werk- en Leerproject De Ossenkop	225
	Dagactiviteiten voor verstandelijk gehandicapten	226
	Arbeidsproject Walcheren	227
5	Nazorg	228
5 - 1	<i>Nazorg aan patiënten ontslagen uit ziekenhuis</i>	228
	Total-Hip Project	228
	Eerder naar huis, vervroegd ontslag van post-operatieve patiënten	229
	Samenwerkingsproject Scheperziekenhuis - Eerste Lijn	230
	Structurele nazorg door de wijkverpleegkundige na een opname in een astmacentrum	231

	Van Rode Kruis Ziekenhuiszorg naar Thuiszorg	232
	Geïntegreerde zorgprotocollen voor dagverpleging en short-stay	233
	Project Dagbehandeling	234
	Vervangende ziekenhuiszorg voor patiënten die geopereerd zijn voor borstkanker	235
5 - 2	<i>Nazorg aan patiënten ontslagen uit verpleeghuis/revalidatiecentra</i>	236
	Ontwikkeling Revalidatienetwerk Almere	236
	Samenhangende Zorgstructuren in de Nazorg van Revalidatie	238
	Mesoproject Gooi-Noord	239
6	Zorg aan chronisch zieken	240
6 - 1	<i>Samenwerking eerste en tweede lijn</i>	240
	Project Functionele Regionalisatie (PFR)	240
	Verpleegkundig Spreekuur Stomazorg (deelproject van SAREZO)	241
	Project Integraal/Regionaal	242
	Gebundelde zorg voor niet van insuline afhankelijke diabetici (deelproject samenwerking eerste en tweede lijn)	244
	CAPD Thuiszorg: Continue Ambulante Peritoneaal Dialyse (deelproject samenwerking eerste en tweede lijn)	245
	Transmurale zorgcoördinatie dagverzorging	246
	Transmurale zorgcoördinatie bij dagbehandeling	247
	Kleinschalige (thuis)zorg voor patiënten met kanker	248
	Protocollaire samenwerking Diabetes Mellitus type II	249
	Protocollaire samenwerking CARA	250
6 - 2	<i>Andersoortige projecten</i>	251
	Thuiszorg Diabetespatiënten (type II) Noord-Limburg	251
	Proefproject gespecialiseerde Thuiszorg voor AIDS-Patiënten	252
	Activiteiten op de afdeling uitgaande van het thuismodel	253
	Buddyproject Schorerstichting	254
	Spinale pijnbestrijding in de thuiszorg	255
	Ontwikkeling van een Patiënt Care Management Systeem (PCMS)	256
7	Zorg aan terminale patiënten	257
7 - 1	<i>Thuiszorg</i>	257
	Intensieve Zorg in de Eerste Lijn Noord-Limburg	257
	Terminale Thuiszorg met vrijwilligers	258
	Verplaatste Thuiszorg	259
	Stichting Hulpgroep Thuis Sterven	260
	Terminale (Thuis)Zorg, Nederlandse Hospice Beweging	261
	Consultatie bij oncologische pijnbestrijding (deelproject samenwerking eerste en tweede lijn)	262

	Project Intensieve Thuiszorg	263
	Extra Thuiszorg	264
8	Projecten gericht op hulpverleners	266
<i>8 - 1</i>	<i>Diagnostiek en consultatie</i>	266
	Oogheelkunde in de huisartsenpraktijk	266
	Oncologisch Consultatieproject	267
	Het Effect van Feedback op het Aanvragen van Aanvullende Diagnostiek door Huisartsen	268
	Effecten van het Consultatief Fysiotherapeutisch Onderzoek	269
	Toetsing en protocollering van laboratoriumaanvragen van huisartsen	271
	Eerstelijns Kennis Systeem	272
	Visueel functieonderzoek ten behoeve van revalidatie van visueel gehandicapten	273
<i>8 - 2</i>	<i>Kwaliteitsbevordering en honorering</i>	274
	Landelijke Implementatie Farmacotherapie Overleg (FTO-overleg)	274
	Automatisering en Prescriptie huisartsen/apothekers Terneuzen	275
	Experiment Verloskundige Samenwerkingsverbanden	276
	Naar een systeem van Kwaliteitszorg	277
	CRINO-project deskundigheidsbevordering migranten hulpverlening	278
<i>8 - 3</i>	<i>Apparatuur in de thuiszorg</i>	280
	Thuiszorgtechnologie 2000	280
	Scenarioproject Integraal Circuit Thuiszorg-artikelen	282
<i>8 - 4</i>	<i>Andersoortige projecten</i>	283
	Eerste Lijn en Milieu	283
	Samenwerkingsexperimenten van huisartsen en alternatieve therapeuten	284
	De ontwikkeling van een model voor oncologievoorlichting	285
	Trefwoorden	286
	Lijst van afkortingen	296

Inleiding

De laatste tijd is er binnen de Nederlandse gezondheidszorg en aanverwante maatschappelijke dienstverlening een toenemende belangstelling te bespeuren voor innovatie. Vernieuwingsideeën ontstaan veelal vanuit gesignaleerde tekorten in de zorgverlening op het gebied van de kwaliteit en/of doelmatigheid van zorg. Met name door zorgaanbieders zijn de laatste jaren veel initiatieven ondernomen om de zorg aan te passen. Dit heeft intussen geleid tot een groot aantal zorgvernieuwingsprojecten, waarbij op experimentele basis gewerkt wordt aan een vernieuwing van de organisatie van de zorg, het zorgproces of het produkt van de zorg.¹ Na een succesvolle proefperiode kan besloten worden het experiment onderdeel te laten worden van de reguliere zorg. Vooralsnog bevinden de meeste projecten zich echter in een experimentele fase.

In dit jaarboek 'Innovatie in de zorgsector' treft u een breed scala van dergelijke zorgvernieuwingsprojecten aan. De gegevens zijn ontleend aan de Registratie Zorgvernieuwingsprojecten. Dit is een landelijke registratie van experimenten op het gebied van de zorgvernieuwing. De registratie is opgezet, in opdracht van het Ministerie van WVC, door het Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Eerstelijnsgezondheidszorg (NIVEL) in samenwerking met het Nederlands centrum Geestelijke volksgezondheid (NcGv) en het Nationaal Ziekenhuisinstituut (NZi). Er worden vernieuwingsinitiatieven opgespoord en geregistreerd in de Nederlandse gezondheidszorg en daarmee verband houdende maatschappelijke dienstverlening. Op deze wijze wordt in kaart gebracht op welke terreinen de zorgvernieuwing zich afspeelt en op welke schaal er geëxperimenteerd wordt.

Het doel van de registratie is tweeledig. In de eerste plaats biedt de registratie een overzicht van wat er gaande is op het gebied van zorgvernieuwing in Nederland. Het gaat niet om een eenmalige inventarisatie, maar de gegevens worden jaarlijks geactualiseerd. Hierdoor zal het in de toekomst mogelijk zijn trends in de zorgvernieuwing te analyseren; sommige vernieuwingen zullen steeds meer gemeengoed worden en verliezen daarmee het predikaat vernieuwend, terwijl andere pogingen niet worden nagevolgd. Doordat een compleet overzicht van de verschillende sectoren van de gezondheidszorg wordt nagestreefd, kan worden nagegaan in hoeverre beleidsvoornemens en -maatregelen leiden tot feitelijke vernieuwing en in welke vorm die gestalte krijgen.

In de tweede plaats biedt de registratie (potentiële) initiatiefnemers in het veld en andere geïnteresseerden de gelegenheid om op de hoogte te geraken van reeds bestaande zorgvernieuwingsprojecten, zodat geleerd kan worden van elders opgedane ervaringen. Het voorliggende jaarboek is één van de middelen om dat doel te realiseren.

Zoals boven reeds vermeld zijn de meeste zorgvernieuwingsprojecten ontstaan vanuit het veld. Hulpverleners hebben veelal de aanzet gegeven tot het opstarten van experimentele projecten. Naast de zorgaanbieders zijn ook de andere partijen binnen de gezondheidszorg, de zorgverzekeraars en de patiënten/consumenten, betrokken bij de vernieuwingen in de zorgsector. Door zorgverzekeraars zijn de laatste tijd verschillende projecten opgezet, onder andere op het gebied van cliëntgebonden budgetten en intensieve thuiszorg.

De patiënten/consumentenorganisaties spelen voornamelijk een indirecte rol bij de vernieuwingen. Zelf zijn zij meestal geen initiatiefnemer van een zorgvernieuwingsproject, wel participeren zij in een aantal gevallen in een project. De voortdurende aandacht die patiënten/consumentenorganisaties hebben gevraagd voor een kwalitatief goede zorgverlening heeft zeker zijn invloed gehad op de belangstelling voor zorgvernieuwing.

Ook de overheid is op het terrein van de zorgvernieuwing actief. Dit blijkt niet alleen uit de verschillende nota's, maar ook uit daadwerkelijke ondersteuning van verschillende zorgvernieuwingsprojecten.

De voornemens van de huidige regering tot het bijstellen van het zorgbeleid staan weergegeven in de nota 'Werken aan zorgvernieuwing: actieprogramma van het beleid voor de zorgsector in de jaren negentig'.² Hierin wordt gekozen voor een functiegerichte benadering van de zorg, waarbij kwaliteit en doelmatigheid centraal staan. Het benaderen van de zorg in functies betekent een doorbreking van de discipline- of echelongerichte benadering. Een vervaging van de grenzen tussen eerste en tweede lijn, tussen gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening en intramurale en extramurale zorg komt hiermee in zicht.

Als concreet voorbeeld van de manier waarop de overheid richting geeft aan zorgvernieuwing kan in dit kader het WVC-programma 'Zorgvernieuwingsprojecten Thuiszorg' worden genoemd. Om instellingen en beroepsgroepen te stimuleren tot een beter thuiszorgaanbod ondersteunt het Ministerie in het kader van dit programma 12 projecten door het financieren van de project(bege)leidingskosten gedurende maximaal drie jaar. In deze thuiszorgprojecten wordt geëxperimenteerd met drie strategieën om te komen tot een afgestemd zorgaanbod: door het ontwikkelen van protocollen, door het inzetten van een coördinator en door het ontwikkelen van zorgcircuits. Soortgelijke programma's bestaan op het gebied van de ouderenzorg en de geestelijke gezondheidszorg.

Achtergrond

De grote belangstelling voor zorgvernieuwing kan geplaatst worden tegen de achtergrond van een aantal recente maatschappelijke ontwikkelingen. Genoemd kunnen worden demografische ontwikkelingen, economische factoren, sociaal-culturele veranderingen en de toegenomen medisch-technische mogelijkheden.

Onze samenleving vergrijst. Het aandeel ouderen neemt steeds meer toe en het aandeel jongeren steeds verder af. Prognoses wijzen uit dat de Nederlandse bevolking rond 2035 voor ongeveer 25% uit mensen van 65 jaar en ouder bestaat. Uit studies van de Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg (STG)³ blijkt dat de medische consumptie door de vergrijzing verder zal toenemen. De behoefte aan verzorging zal stijgen door de toename van het aantal bejaarden. Verder zal het aantal mensen met chronische ziekten en hart- en vaatproblemen toenemen.

Mede door de dubbele vergrijzing stijgen de kosten van de gezondheidszorg. Op dit moment groeien de kosten zelfs sneller dan het Bruto Nationaal Produkt. De zorg wordt zo langzaam onbetaalbaar. Het krapper worden van de middelen geeft een impuls tot zorgvernieuwing omdat knelpunten niet meer kunnen worden opgelost met extra financiële middelen.

Bij sociaal-culturele achtergronden van zorgvernieuwing kan gedacht worden aan de toegenomen mondigheid van de patiënt. Patiëntenorganisaties nemen een steeds belangrijker plaats in binnen de Nederlandse gezondheidszorg en patiënten hebben meer rechten gekregen. De pressie vanuit dergelijke organisaties is tot nu toe niet zonder succes geweest. Verder kunnen wij een toenemende trend naar meer autonomie en zelfbeschikking signaleren. Dit heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig willen blijven wonen.

Als laatste achtergrond van zorgvernieuwing kunnen genoemd worden de toegenomen medisch-technische mogelijkheden. Dit heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat een groter aantal medische handelingen in de thuissituatie verricht kan worden. Dit draagt bij aan de beperking van de opnameduur in de tweede lijn.

Zorgvernieuwing

Alvorens in te gaan op de Registratie Zorgvernieuwingsprojecten, wordt stilgestaan bij de definiëring van het begrip: 'zorgvernieuwingsproject'.

Bij de begripsafbakening worden twee componenten onderscheiden: enerzijds 'zorgvernieuwing' en anderzijds 'project'.

Onder *zorgvernieuwing* wordt verstaan: bewust gekozen activiteiten die gericht zijn op realisering van veranderingen in het primaire proces binnen de gezondheidszorg en de daarmee verband houdende maatschappelijke dienstverlening, met als doel verhoging van kwaliteit en/of doelmatigheid van zorg. Zoals uit deze definitie blijkt dient er een verbetering op te treden in het primaire proces.

Onder het primaire proces wordt verstaan de zorgverlening zoals de patiënt/cliënt die direct ondervindt, met andere woorden: het geheel van verzorging, verpleging, behandeling, begeleiding, etc. Hiermee vallen puur medisch-technische vernieuwingen in de gezondheidszorg buiten het bestek van deze registratie. Wel kan er sprake zijn van activiteiten op het niveau van het secundaire proces: bestuurlijke, beleidsmatige en organisatorische activiteiten die de voorwaarden moeten creëren voor de zorgverlening. Uitgangspunt dient hierbij te zijn dat deze activiteiten een verhoging van kwaliteit van de primaire zorg tot doel hebben. Uitgangspunt bij de innovaties is de zorgbehoefte bij de patiënt/cliënt en de wijze waarop hier op lokaal niveau aan wordt voldaan.

Naast het inhoudelijk element vindt begripsafbakening plaats aan de hand van formele criteria die te maken hebben met kenmerken van een 'project'. In het kader van deze registratie wordt onder een *project* het volgende verstaan: een geheel van activiteiten gericht op de realisatie van een van tevoren vastgesteld doel met behulp van bepaalde middelen binnen een bepaald tijdsbestek. Dit betekent dat de activiteiten begrensd zijn in de tijd; er is een begin- en in principe ook een einddatum. De einddatum is niet altijd aan te geven, bijvoorbeeld in het geval van een te bouwen woon-tussenvoorziening met een experimenteel karakter. Daarnaast is een kenmerk dat doelstellingen en de wijze waarop men die wil bereiken, expliciet zijn geformuleerd en op schrift gesteld. Aangezien projecten in de zorgvernieuwing over het algemeen een experimenteel karakter hebben, is er op enigerlei wijze in een evaluatie voorzien; dit kan variëren van een interne procedure, waarbij ervaren resultaten aan de doelstellingen worden getoetst, tot een evaluatie-onderzoek door een onafhankelijke instantie.

Met zorgvernieuwing wordt, blijkens bovenstaande definitie, een tweetal zaken nagestreefd. Allereerst is zorgvernieuwing gericht op een verhoging van de kwaliteit van de zorg. Volgens de nota 'Kwaliteit van zorg'⁴ kan van een kwalitatief goede zorgverlening worden gesproken indien de door de zorgaanbieders geboden zorg:

- beantwoordt aan de reële behoefte van de patiënt;
- van een inhoudelijk goed niveau is;
- doelmatig wordt verleend;
- patiëntgericht wordt verleend.

Op het niveau van de hulpvragers dient er een verbetering (of op z'n minst een handhaving) op te treden in:⁵

- het lichamenlijk functioneren,
- het psycho-sociaal welbevinden en
- de zelfredzaamheid; hiermee wordt bedoeld het kunnen omgaan met lichamenlijke en/of psychische problemen en een zekere mate van zelfstandigheid t.o.v. hulpverleners.

Naast een verhoging van de kwaliteit van zorg dient de zorgvernieuwing bij te dragen aan een verhoging van de doelmatigheid (efficiëntie) van zorg. Schrijvers en Van Londen⁶ maken hierbij (in navolging van Ferlie et al.) een onderscheid naar een aantal vormen van efficiëntie:

- horizontale efficiëntie: hieronder wordt verstaan dat de zorg voor iedereen bereikbaar en toegankelijk is; de zorgaanbieders dienen alle zorgvragers te bereiken;
- verticale efficiëntie: bij deze vorm van efficiëntie gaat het erom dat de juiste zorg aan de juiste patiënt/cliënt wordt verleend; de patiënt/cliënt dient de zorg te ontvangen die hij of zij daadwerkelijk nodig heeft;
- klant-georiënteerde efficiëntie: de zorg dient overeenkomstig de wensen van de patiënt/cliënt geleverd te worden; er dient zorg-op-maat geleverd te worden.

Naast deze vormen van doelmatigheid noemen Schrijvers en Van Londen nog een tweetal andere aspecten, namelijk:

- imput-georiënteerde efficiëntie: met deze vorm van efficiëntie wordt geduid op het verlenen van een kwalitatief goede zorg tegen zo laag mogelijke kosten aan personeel, apparatuur en middelen;
- technische efficiëntie: hierbij gaat het om het leveren van een kwalitatief goede zorg met behulp van een bepaalde technologie tegen zo laag mogelijke kosten.

Aangezien bij deze laatste twee vormen van doelmatigheid niet direct de primaire zorg voor de cliënt/patiënt centraal staat, maar juist de financiële kant van de zorg, worden ze hier terzijde genoemd. In bovenstaande definitie is immers het primaire proces centraal gesteld.

Registratie Zorgvernieuwingsprojecten

Om een zo volledig mogelijk overzicht van alle zorgvernieuwingsprojecten in Nederland te verkrijgen is een zo breed mogelijk scala aan instanties benaderd. De gegevensverzameling heeft plaatsgevonden in twee fasen. In de eerste fase is een inventarisatieronde gehouden, waarbij aan relevante sleutelinstanties en -personen is gevraagd om zorgvernieuwingsprojecten inclusief contactpersonen te melden. De bij de registratie betrokken instituten hebben ieder hun eigen werkgebied benaderd. In concreto betekent dit dat het NIVEL te rade is gegaan bij de hele eerste lijn (Instellingen voor Maatschappelijk Werk, Kruisverenigingen, Verenigingen Ondersteuning Huisartsen etc.) en niet-echelongebonden organisaties zoals bijvoorbeeld ziekenfondsen, provinciale raden voor de volksgezondheid en regionale inspecties voor de volksgezondheid. Het NcGv heeft de geestelijke gezondheidszorg geraadpleegd (RIGG's, RIAGG's, Algemene Psychiatrische Ziekenhuizen etc.) en het NZi de intramurale gezondheidszorg (verpleeghuizen, zwakzinnigenzorg etc., exclusief de intramurale geestelijke gezondheidszorg). Op deze wijze zijn er circa tweeduizend inventarisatieformulieren verzonden. De respons varieerde sterk per aangeschreven soort organisatie. Overigens leerde navraag dat instellingen die niet reageerden in veel gevallen ook geen projecten te melden hadden.

Naast de schriftelijke inventarisatie hebben artikelen in tijdschriften, rapporten en andere inventarisaties een breed scala aan projecten opgeleverd.

Vervolgens zijn, na correcties voor dubbeltellingen en selecties, aan de betreffende projecten vragenlijsten verstuurd. Ook het enquêteren heeft decentraal plaatsgevonden door de participerende instellingen. Van elk project zijn basale kenmerken geregistreerd zoals een korte omschrijving van doel en middelen, aantal en soort participanten, doelgroep, kosten, evaluatieprocedure, werkgebied, start- en einddatum etc. Bij elk project is de contactpersoon genoteerd en (waar aanwezig) publicaties. De gegevens zijn opgeslagen in een geautomatiseerde databank, die raadpleegbaar is via het NIVEL, NcGv en NZi.

In 1990 heeft de eerste inventarisatie van zorgvernieuwingsprojecten door de betrokken instituten plaatsgevonden. Deze inventarisatie heeft ruim 500 projecten opgeleverd. Aan deze reeds eerder geregistreerde projecten is, indien nog niet beëindigd, een zogenaamde updating gestuurd. Met behulp van een mutatieformulier was het mogelijk om voor de betreffende projecten mogelijke wijzigingen aan te geven. Hiermee is gegarandeerd dat de gegevens in het registratiebestand up-to-date blijven.

De gegevensverzameling en updating heeft in de periode eind 1991 – begin 1992 plaatsgevonden. Inmiddels bestaat het registratiebestand uit een duizendtal zorgvernieuwingsprojecten.

Het Jaarboek

Zoals reeds eerder vermeld, zijn de gegevens in het jaarboek ontleend aan de beschreven Registratie Zorgvernieuwingsprojecten. Op grond van de registratie zijn circa tweehonderdvijftig projecten geselecteerd die in dit boek worden beschreven.

Per project is de meest essentiële basisinformatie vermeld: het contactadres, een korte beschrijving van het project, de doelgroep waarop het project gericht is, de locatie en de startdatum. Ook staan de participanten weergegeven en eventuele publikaties. Het contactadres en eventuele publikaties bieden mogelijkheden tot het verkrijgen van meer informatie.

Selectie

De in dit jaarboek opgenomen projecten vormen een deelverzameling van het totaal aantal geregistreerde zorgvernieuwingsinitiatieven. Dit betekent dat er een selectie heeft plaatsgevonden. Bij de selectie voor het jaarboek heeft een aantal richtlijnen een rol gespeeld. Allereerst is geprobeerd een zo breed mogelijk overzicht te geven van alle relevante aandachtsvelden. Op sommige terreinen bestaan meerdere projecten van gelijke strekking. Aangezien een opsomming van soortgelijke projecten ons weinig zinvol leek is ervoor gekozen een of twee projecten uit zo'n cluster in het boek op te nemen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij projecten ergotherapie in de eerste lijn.

Verder is ernaar gestreefd zoveel mogelijk nieuw geregistreerde projecten op te nemen, aangevuld met reeds eerder verzamelde projecten. Toch is een aantal projecten opgenomen die vorig jaar ook reeds in het jaarboek te vinden waren. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een aantal koepelprojecten (een project bestaande uit meerdere deelprojecten). De voorbeeldfunctie van deze projecten is dermate groot dat opname in het jaarboek wederom zinvol leek. Van een aantal koepelprojecten is ook een deelproject opgenomen ter illustratie en verduidelijking.

Hoofdstukindeling

Wat het groeperen van de projecten in hoofdstukken betreft, is een indeling naar doelgroepen gehanteerd. De ervaring leert dat nagenoeg alle projecten ontwikkeld zijn ten behoeve van een bepaalde categorie patiënten/cliënten en dat de meeste echelonsgrensoverschrijdend zijn. Dat wil zeggen dat zowel eerste- als tweedelijnsdisciplines, of zowel intra- als extramurale instellingen zijn betrokken bij het project.

Met dit ordeningsprincipe zijn acht hoofdstukken ontwikkeld, te weten: projecten gericht op de algemene populatie (hoofdstuk 1), de ouderenzorg (hoofdstuk 2), cliënten in de geestelijke gezondheidszorg (hoofdstuk 3), zorg aan verstandelijk gehandicapten (hoofdstuk 4), nazorg (hoofdstuk 5), zorg aan chronisch zieken (hoofdstuk 6), zorg aan terminale patiënten (hoofdstuk 7) en tot slot is er nog een categorie projecten gericht op hulpverleners (hoofdstuk 8).

Hoofdstuk 1 betreft projecten die zich niet op een beperkte doelgroep richten. Veelal zijn de projecten gericht op de totale bevolking binnen het betreffende werkgebied of op de gebruikers van gezinszorg en kruiswerk. Talrijke projecten zijn gericht op de algemene populatie in de thuiszorg (paragraaf 1-1). In dit hoofdstuk is tevens een aantal koepelprojecten opgenomen; bij deze projecten zijn de doelgroepen per deelproject dermate verschillend dat zij als aparte categorie bij het hoofdstuk algemene populatie zijn opgenomen (paragraaf 1-2). Koepelprojecten zijn veelal samenwerkingsprojecten tussen eerste en tweede lijn.

De ouderenzorg, beschreven in *hoofdstuk 2*, staat volop in de belangstelling bij innoverend Nederland. Allereerst is een aantal projecten opgenomen dat zich richt op de algemene doelgroep ouderen. Hierbij gaat het veelal om projecten integrale ouderenzorg of de inrichting van een centraal meldpunt waar ouderen met hun vragen en problemen terecht kunnen (paragraaf 2-1). Tevens zijn er talrijke projecten specifiek gericht op thuiswonende ouderen: handhaving in de thuissituatie zo lang en zo goed mogelijk is het meest genoemde doel. Met name gaat het hierbij om ouderen die meer intensieve vormen van thuiszorg behoeven (paragraaf 2-2). Projecten gericht op psychogeriatrische patiënten (paragraaf 2-3) zijn zeer divers van aard, variërend van preventie tot thuiszorg en experimentele zorgverlening in een verzorgingshuis. Het hoofdstuk eindigt met een aantal experimentele woonvormen voor ouderen (paragraaf 2-4).

Hoofdstuk 3, cliënten in de geestelijke gezondheidszorg, is op de volgende wijze ingedeeld. Binnen de eerste paragraaf staan projecten vermeld waarbij het gaat om nieuwe vormen van therapie, gericht op verschillende doelgroepen binnen de psychiatrie (paragraaf 3-1). De tweede paragraaf omvat projecten die substitutie en zorgcoördinatie hoog in het vaandel dragen. De opzet en werkwijze van de projecten verschillen sterk, evenals de doelgroepen. De projecten hebben gemeenschappelijk dat zij streven naar optimale zorgverlening, waar mogelijk extra- of semimuraal in plaats van intramuraal met veel aandacht voor continuïteit van zorg door samenwerking en afstemming tussen verscheidene organisaties (para-

graaf 3-2). Divers zijn de manieren waarop in de geestelijke gezondheidszorg vorm wordt gegeven aan arbeidsrehabilitatie en resocialisatie (paragraaf 3-3). Ook de dagbesteding, die voornamelijk gericht is op (ex-)psychiatrische patiënten, krijgt binnen projecten de nodige aandacht (paragraaf 3-4). Evenals op het gebied van de ouderenzorg wordt in de geestelijke gezondheidszorg geëxperimenteerd met woonvormen (paragraaf 3-5). Tot slot van dit hoofdstuk is een aantal projecten opgenomen op het gebied van de verslavingszorg (paragraaf 3-6).

Binnen *hoofdstuk 4*, projecten gericht op zorg aan verstandelijk gehandicapten, is een onderverdeling gemaakt naar de aard van de projecten. Zo zijn er projecten waar geëxperimenteerd wordt met nieuwe vormen van behandeling/begeleiding (paragraaf 4-1) of waar de organisatorische samenwerking tussen een aantal intra-, semimurale en andere instellingen centraal staat (paragraaf 4-2). Evenals in de geestelijke gezondheidszorg wordt er, wat betreft de zorg voor verstandelijk gehandicapten, geëxperimenteerd met woonvormen (paragraaf 4-3) en dagbesteding (paragraaf 4-4).

In *hoofdstuk 5* staan projecten beschreven die met name gericht zijn op patiënten die opgenomen zijn (geweest) in een intramurale voorziening. Door intensieve samenwerking tussen eerste en tweede lijn komen deze patiënten in aanmerking voor verzorging thuis, iets dat in reguliere situaties (nog) niet mogelijk is. Er is een onderscheid gemaakt tussen nazorg aan patiënten ontslagen uit het ziekenhuis (paragraaf 5-1) en nazorg aan patiënten ontslagen uit verpleeghuizen of revalidatiecentra (paragraaf 5-2).

Patiënten met chronische aandoeningen vormen de doelgroep bij vele zorgvernieuwingsprojecten. Een aantal daarvan staat beschreven in *hoofdstuk 6*. Rangschikking naar aard van de aandoening bleek niet mogelijk, daar de projecten op vele diverse en vaak meerdere chronische ziekten gericht zijn. Een belangrijke groep projecten richt zich op samenwerking tussen eerste en tweede lijn in de zorg aan chronische patiënten (paragraaf 6-1). Dan is er nog een aantal ander-soortige projecten gericht op chronisch zieken die sterk van elkaar verschillen. Zij variëren van het geven van voorlichting tot het inschakelen van vrijwilligers (paragraaf 6-2).

Hoofdstuk 7 omvat projecten die gehoor geven aan de wens van terminale patiënten thuis te kunnen sterven. Dit wordt gerealiseerd door intensieve samenwerking binnen de eerste lijn, vaak is ook de tweede lijn erbij betrokken en enkele projecten worden opgezet en uitgevoerd door vrijwilligers.

In het laatste hoofdstuk (*hoofdstuk 8*) staan projecten beschreven die direct gericht zijn op hulpverleners. Uiteindelijk gaat het in feite om een betere hulpverlening aan de patiënt, echter dit wordt (indirect) gerealiseerd via bijvoorbeeld kennisvermeerdering bij de hulpverleners. Hierbinnen worden projecten onder-

scheiden naar diagnostiek en consultatie (paragraaf 8-1) en kwaliteitsbevordering en honorering (paragraaf 8-2). Tevens wordt er geëxperimenteerd met apparatuur in de thuiszorg (paragraaf 8-3). Het hoofdstuk wordt afgesloten met anderzootige projecten (paragraaf 8-4).

Het zal duidelijk zijn dat de toewijzing van projecten naar hoofdstukken en paragrafen in bepaalde gevallen arbitrair is. Zo zijn er projecten die verscheidene doelgroepen hebben en in principe bij meerdere hoofdstukken ondergebracht zouden kunnen worden. Mede daarom staan in de inhoudsopgave de projecttitels vermeld. Wellicht dat sommige bij het lezen een beeld oproepen van herkenning of anders van nieuwsgierigheid, die vervolgens bevredigd kan worden door het raadplegen van de projectbeschrijvingen.

Trefwoorden

Een andere ingang tot de projecten vormt de trefwoordenindex, zoals achter in het boek opgenomen. Aan elk project is een aantal trefwoorden toegekend, waarmee een goede ontsluiting van het grote aantal projecten is gegarandeerd. De trefwoordenlijst is gebaseerd op de NIVEL-thesaurus, aangevuld met een aantal begrippen op het gebied van de tweede lijn en de GGZ. Na elk trefwoord staat een paginaverwijzing, verwijzend naar het project waarop het trefwoord betrekking heeft.

Geautomatiseerde databank

Zoals reeds eerder vermeld vormen de in dit boek opgenomen projecten slechts een deelverzameling van het totaal aantal geregistreerde projecten. Tevens zijn per project meer gegevens verzameld dan in dit boek opgenomen. Geïnteresseerden in een breder overzicht van alle projecten of belangstellenden voor een specifiek deelterrein, kunnen terecht bij het NIVEL, NcGv of NZi. Bij deze instituten kunnen (telefonisch of schriftelijk) aanvragen worden ingediend voor selecties van projecten uit de registratie. Er kan bijvoorbeeld geselecteerd worden op onderwerp, doelgroep, participanten of locatie.

Een andere mogelijkheid vormt een bezoek aan de bibliotheek van het NIVEL of NcGv. Hier staan terminals opgesteld waarmee belangstellenden direct toegang hebben tot het registratiesysteem.

Literatuur

1. Berg, R.M. van den en A.J.A. Godfroj, Nieuwe sleutels tot innovatie. In: Bunt, P. van de en K. Nijkerk (red.), *Handboek Organisatie*, BC 25.350, 1-35, Samsom, Alphen a.d. Rijn, 1991.
2. *Werken aan zorgvernieuwing: actieprogramma van het beleid voor de zorgsector in de jaren negentig*, Ministerie van WVC, SDU, 's-Gravenhage, 1990.

3. Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg (STG), *Toekomstscenario's voor eerstelijnszorg en thuiszorg*, Houten/Zaventem: Bohn Stafleu Van Loghum, 1992.
4. *Kwaliteit van zorg*, Ministerie van WVC, SDU, 's-Gravenhage, 1991.
5. Bertels, M., *Proeve van kwaliteit*, IP-reeks, nr. 13, Amsterdam, juni 1990.
6. Schrijvers, A.J.P. en J. van Londen, Enkele beschouwingen over het vernieuwen van zorg, *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*, 1991, nr. 33, pp.1502-1506.

Zuidoost-Drenthe HARTstikke Goed

Contactadres

mw. M.J. de Vries
GGD Zuidoost-Drenthe
Minister Kanstraat 33, 7811 GN Emmen
Telefoon: 05910-16440

Beschrijving van het project

De doelstelling van het project is de promotie van een gezonde leefstijl bij de Zuidoost-Drentse bevolking, met name gericht op het voorkomen van hart- en vaatziekten.

Er wordt gebruik gemaakt van een combinatie van diverse voorlichtingsmethoden, vooral gericht op groepen. Activiteiten worden opgezet samen met diverse organisaties in de regio die op de een of andere wijze een invloed kunnen hebben op de leefstijl van de bevolking. Gedacht wordt aan een supermarkt, onderwijs, bedrijven, horeca, kruiswerk, huisartsen, gemeenten en sportverenigingen.

Praktische informatie

Doelgroep: algemeen
Locatie: regio Zuidoost-Drenthe
Startdatum: januari 1992

Participanten

- Thuiszorg Drenthe
- Welzijnsambtenaren
- Sociaal Cultureel Werk
- Supermarkt Jan de Boer
- Bedrijfsleven
- Onderwijs
- Horeca
- Drentse Sportfederatie

Experiment Cliëntgebonden Budget

Contactadres

dhr. A. van den Berg
Het Groene Land
Postbus 631, 8000 AP Zwolle
Telefoon: 038-270249

Beschrijving van het project

Doel van het project is te onderzoeken of het aanbieden van een geldbedrag aan cliënten met zorgbehoefte op het gebied van verpleging/verzorging thuis, een redelijk alternatief is voor zorg in natura. Kan de cliënt beter in zijn behoefte voorzien en wat voor neveneffecten treden er op? Op basis van intake en een opgesteld zorgplan wordt een geldbedrag ter beschikking gesteld. Na verloop van tijd worden interviews gehouden met betrokkenen over de ervaringen.

Praktische informatie

Doelgroep: cliënten gezinszorg en kruiswerk
Locaties: Noord-Drenthe, Zuid-West-Drenthe
Startdatum: mei 1991

Participanten

- Ziekenfondsraad
- Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen
- Het Groene Land
- Thuiszorg Drenthe
- Provincie Overleg Gehandicaptenbeleid
- Patiëntenplatform Drenthe

Integrale Thuiszorg

Contactadres

mw. W. Brinks
Stichting Thuiszorg STAD
H. Colleniusstraat 18, 9717 KT Groningen
Telefoon: 050-663663

Beschrijving van het project

Het project Integrale Thuiszorg is erop gericht inzicht te verkrijgen in de volgende zaken:

- de gewenste samenstelling van geïntegreerde teams;
 - de (centrale) intakefunctie ten behoeve van geïntegreerde zorgverlening;
 - de functie van coördinator van zorg;
 - de functie(eisen) van het management van geïntegreerde teams.
- Binnen een tweetal experimentele teams en met een centrale intakefunctie ten behoeve van het experiment wordt ervaring opgedaan en inzicht verkregen in bovengenoemde terreinen.

Praktische informatie

Doelgroep: cliënten van wijkverpleging en gezinszorg
Locatie: Stad Groningen
Startdatum: september 1990

Participant

Stichting Thuiszorg STAD

Publikatie

Brinks, W. - *Integrale Thuiszorg: tussenrapportage*, Groningen, 1992

Meldpunt vrijwillige thuishulp West Zeeuwsch-Vlaanderen

Contactadres

dhr. Th. Bakker
Stichting Welzijn voor Ouderen
Schouwborgstraat 2, 4501 BP Oostburg

Beschrijving van het project

Het doel van het Meldpunt Vrijwillige Thuishulp is het aanbieden van een schakel tussen de vraag naar en het aanbod aan vrijwilligerswerk op het terrein van de thuishulp. Door dit centraal (telefonisch) meldpunt is de vrijwillige hulpverlening beter bereikbaar. Via dit op alle werkdagen telefonisch en persoonlijk bereikbaar (9.00-11.30) centraal meldpunt, kunnen ouderen, zieken, gehandicapten enzovoort hulp aanvragen van één van de aan het project deelnemende vrijwilligersorganisaties op het terrein van de vrijwillige thuishulp.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen, zieken, gehandicapten
Locatie: West Zeeuwsch-Vlaanderen
Startdatum: maart 1991

Participanten

- Zonnebloem West Zeeuwsch-Vlaanderen
- Rode Kruis West Zeeuwsch-Vlaanderen
- Burenhulp Oostburg
- Vrijwilligerscentrale Breskens
- Vrijwilligerswerk Stichting Welzijn Ouderen

Ergotherapie in de Eerstelij

Contactadres

dhr. J.A. Mulder
Stichting Verpleeghuizen Zaanstreek
Koningin Julianaweg 10, 1502 DZ Zaandam
Telefoon: 075-815151

Beschrijving van het project

Het hoofddoel van dit project is om de patiënt, met behulp van de vanuit het verpleeghuis geboden ergotherapeutische zorg, zo lang mogelijk in de thuissituatie zijn/haar zelfstandigheid te laten behouden. Ergotherapeutische behandelingen vinden voornamelijk aan huis plaats variërend van een periode van 1 maand tot meer dan 1 jaar. Het gemiddelde aantal contacten bedraagt, volgens verwachting, negen gespreid over 3 à 4 maanden.

Praktische informatie

Doelgroep: somatische patiënten met opname-indicatie
Locatie: regio Zaanstreek
Startdatum: september 1991

Participanten

- Verpleeghuis
- Ziektekostenverzekeraars
- Huisartsenvereniging

Project Intensieve Thuiszorg

Contactadres

mw. H.C. Zwart
Project Intensieve Thuiszorg
p/a Computerweg 4, 3606 AT Maarssen
Telefoon: 03465-73355

Beschrijving van het project

Het doel van het project is intensieve thuiszorg te verlenen in het gebied Noord-West Utrecht, conform de subsidieverordening van de ziekenfondsraad, door de projectorganisatie welke door de participanten is opgericht. Binnen het project wordt door een zorgcoördinator een zorgplan opgesteld voor intensieve thuiszorg. De kosten van de intensieve zorgverlening kunnen bij het ziekenfonds vervolgens gedeclareerd worden op basis van de werkelijk verleende zorg.

Praktische informatie

Doelgroep: ziekenhuis of verpleeghuis geïndiceerde patiënten
Locatie: regio Noord-West Utrecht
Startdatum: november 1990

Participanten

- Regionale Huisartsen Vereniging
- Commissie Maatschappelijke Dienstverlening Vecht en Venen
- Commissie Maatschappelijke Dienstverlening Rijn en Lek
- Commissie Maatschappelijke Dienstverlening Oude Rijn
- Stichting Kruiswerk Noord-West Utrecht

Project Zorgcoördinatie

Contactadres

mw. E. Bauhuis
Stichting Kruiswerk Oost-Gelderland
Amphionstraat 3, 7001 DP Doetinchem
Telefoon: 08340-51111

Beschrijving van het project

Het project zorgcoördinatie heeft als doelstelling het realiseren van één loketfunctie voor thuiszorg door middel van een centrale intake. Hiertoe worden functionarissen aangesteld die als zorgcoördinator werkzaam zijn binnen een afgegrensd werkgebied.

Praktische informatie

Doelgroep: thuiszorgpatiënten
Locatie: regio Oost-Gelderland
Startdatum: oktober 1991

Participant

Kruiswerk Oost-Gelderland

Centraal Meldpunt/Personenalarmering

Contactadres

dhr. C.W.H. Voorham
Stichting Kruiswerk Oost-Gelderland
Ampionstraat 3, 7001 DP Doetinchem
Telefoon: 08340-51171

Beschrijving van het project

Het Centraal Meldpunt bestaat uit een vierentwintig uren telefonische bereikbaarheid, die gedurende deze uren goed toegankelijk is en waarbij de zorgvraag deskundig wordt beoordeeld met een acute en niet-acute beschikbaarheid van wijkverpleging en kraamzorg:

- vierentwintig uur per dag worden door een wijkverpleegkundige de telefonische zorgvragen beoordeeld en de juiste acties geregeld;
- het meldpunt heeft een informatie-functie (sociale kaart en wegwijs);
- er is een centraal 06-8806 nummer voor alle diensten van het Kruiswerk (kraamwerk, diëtetiek en thuiszorg).

Praktische informatie

Doelgroepen: leden Kruisvereniging, cliënten van het Kruiswerk
Locatie: regio Oost-Gelderland
Startdatum: november 1991

Participant

Kruiswerk Oost-Gelderland

Patiëntenraadpleging

Contactadres

dhr. H. Sander
Stichting EVA
Wisselweg 1, 3101 AK Almere
Telefoon: 03204-42540

Beschrijving van het project

De doelstelling van het project is het verhogen van de kwaliteit van de zorg door patiëntenraadpleging.

Concreet gaat het hierbij om de volgende activiteiten:

- tweejaarlijkse patiëntenraadpleging in gezondheidscentra;
- informatie verschaffen over de mate van tevredenheid met de proces-, service- en produktkwaliteit van het centrum c.q. de disciplines;
- kwaliteitsbewaking en bevordering.

Praktische informatie

Doelgroep: gebruikers gezondheidscentra

Locatie: Almere

Startdatum: januari 1991

Participanten

- Stichting EVA
- Hogeschool van Amsterdam
- Patiëntenwerkgroepen

Kwaliteitszorg

Contactadres

dhr. W.H. Klein
Kruiswerk Oost-Gelderland
Amphionstraat 3, 7001 DP Doetinchem
Telefoon: 08350-51172

Beschrijving van het project

Het doel van de kwaliteitsbewaking binnen het Kruiswerk Oost-Gelderland is het gestructureerd bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de zorg. Dit project is een concrete invulling van de aankomende kwaliteitswetgeving van WVC, waarbij inspraak van patiënten en ziektekostenverzekeraars gepland is.

Er is een kwaliteitssysteem ontwikkeld en een activiteitenplan voor 1992 opgesteld, waarbij op integrale wijze het kwaliteitsbeleid tot uitvoering wordt gebracht (kwaliteitsbevordering op centraal en decentraal niveau). Hiervoor zijn een centrale stuurgroep en decentrale werkgroepen opgezet.

Praktische informatie

Doelgroep: algemeen
Locatie: regio Oost-Gelderland
Startdatum: januari 1992

Participanten

- Kruiswerk Oost-Gelderland
- Ziektekostenverzekeraars
- Patiëntenvereniging

Centrum voor Gezondheidszorg en Maatschappelijke Dienstverlening, Centraal Den Haag

Contactadres

dhr. Nijhuis
GGD
Thorbeckelaan 360, Den Haag
Telefoon: 070-3619444

Beschrijving van het project

Het veranderen en optimaliseren van de verhoudingen in het regionale (stadsdeelgewijze) zorgstelsel tussen aanbieders, gebruikers en verzekeraars van zorg staat in dit project voorop.

Voor het bereiken van deze doelstelling worden de volgende activiteiten ondernomen:

- realisering van het 'centrum' als centraal ondersteunende voorziening en tevens als katalysator voor de gewenste veranderingen;
- realisering van regionale gespreks- en besluitvormingsstructuren die het centrum mogelijk maken en leiden tot veranderende opstellingen van de participanten;
- realisering van een formeel regionaal stelsel van zorg.

Praktische informatie

Doelgroep: totale bevolking Centrum Den Haag
Locatie: Stadsdeel Centrum in Den Haag
Startdatum: februari 1992

Participanten

- Zorgverzekeraars
- WB Ziekenhuis
- Stichting Thuiszorg
- Maatschappelijk Werk
- Huisartsen
- RIAGG
- Gezondheidscentra
- Gemeente

Samenwerking EVA-Flevoziekenhuis

Contactadres

mw. D. Duwel
p/a Flevoziekenhuis
Postbus 3005, 1300 EG Almere
Telefoon: 036-5398765

Beschrijving van het project

Het doel van het project is de samenwerking met het nieuwe Flevoziekenhuis verder te ontwikkelen. Beoogde samenwerking ligt in de lijn met de doelstellingen van de gezondheidszorg in Almere: accent op thuiszorg, zorg-op-maat, verantwoord gebruik van ziekenhuisvoorziening (niet meer zozeer substitutie alswel complementariteit). Doel is deze uitgangspositie om te zetten in concrete werkafspraken, zowel monodisciplinair (verpleging, wijkverpleging, huisarts, specialist) als multidisciplinair (integrale zorg aan kankerpatiënten, ontwikkeling diabetes-beleid). Via vaste overleggroepen wordt tot afspraken gekomen.

Praktische informatie

Doelgroep: algemeen
Locatie: Almere
Startdatum: mei 1989

Participanten

- Stichting EVA
- Flevoziekenhuis

Substitutieproject: ergotherapie in de eerstelijnsgezondheidszorg

Contactadres

dhr. B.A. Fortuin
Verpleeghuis en Reactiveringscentrum Oudshoorn
Delftzichtweg 1, 2402 NB Alphen aan den Rijn
Telefoon: 01720-42424

Beschrijving van het project

De ergotherapeut houdt spreekuur in het verzorgingshuis, organiseert bijeenkomsten voor huisartsen en benadert huisartsen, verzorgenden in de thuiszorg en ouderenbonden. Hij stelt naar aanleiding van een vraag een behandelplan op. De ergotherapeut werkt bij de mensen thuis of in het verzorgingshuis en heeft het verpleeghuis als thuisbasis.

Praktische informatie

Doelgroepen: volwassenen, psychogeriatrische patiënten
Locaties: Alphen aan den Rijn, Woubrugge, Ter Aar, Nieuwkoop,
Hazerswoude, Koudekerk
Startdatum: november 1991

Participanten

- Verpleeghuis Oudshoorn
- Verbindingskantoor AWBZ

Project Centrale Intake en Geautomatiseerde Zorgcommunicatie Zuid-West Friesland

Contactadres

dhr. K. de Boer
Kruisvereniging Zuid-West Friesland
Postbus 267, 8600 AG Sneek
Telefoon: 05150-81818

Beschrijving van het project

Het doel van het project is ervaring op te doen met centrale intake en ontwikkeling van zorgcommunicatie in een plattelandsgebied. Verder is het project erop gericht zicht te krijgen op de te nemen stappen ten behoeve van de definitieve integratie gezinsverzorging en wijkverpleging op de werkvloer.

Iedere cliënt van de thuiszorginstellingen wordt via het centrale intakebureau aangemeld, geregistreerd en geïndiceerd. Door een zorgcoördinator wordt na aanmelding een zorgplan opgesteld zodat duidelijk is welke zorg nodig is en door wie deze geleverd wordt.

Er wordt verder gebruik gemaakt van een geautomatiseerd communicatiesysteem. Door middel van computers, telefoonlijnen en het gebruik van een elektronische postbus kan informatie over de cliënten snel terecht komen op de locaties van waaruit hulp gerealiseerd moet worden.

Praktische informatie

Doelgroep: cliënten gezinszorg en wijkverpleging
Locaties: Lemsterland, Gaasterland-Sleat, Nijefurd
Startdatum: oktober 1991

Participanten

- Kruisvereniging Zuid-West Friesland
- Gezinsverzorging Zuid-West Friesland
- I.P.G. Zuid-West Friesland

Ergotherapie thuis

Contactadres

mw. R. Veelders-Buringk
De Halderhof
Boerhaavelaan 1, 6721 BG Bennekom
Telefoon: 08389-92199

Beschrijving van het project

Het project heeft de volgende doelstellingen:

- de hulpvragers zo lang mogelijk en met een zo goed mogelijke kwaliteit van leven in de eigen woonsituatie te laten blijven;
- de overgang vanuit een verpleeghuis of ziekenhuis naar de thuissituatie zo snel en soepel mogelijk te laten verlopen.

Dit wil men bereiken door ergotherapie in de thuissituatie te bieden. De volgende activiteiten vinden plaats:

- door observatie en analyse van het dagelijkse handelen (mede) beoordelen of en zo ja, op welke wijze de hulpvrager in de thuissituatie kan blijven;
- behandeling/begeleiding bij problemen in het uitvoeren van de dagelijkse activiteiten;
- observatie van neuropsychologische stoornissen ten gevolge van hersenletsel zodat betrokkene en zijn omgeving hiermee om leren gaan;
- voortzetten van de ergotherapeutische behandeling in de thuissituatie na ontslag uit ziekenhuis/verpleeghuis;
- de overdracht van ergotherapeutische kennis naar hulpverleners in de eerste lijn;
- het multidisciplinair aanbieden van ergotherapeutische verrichtingen.

Praktische informatie

Doelgroep: volwassenen die ergotherapie behoeven
Locaties: gemeente Wageningen en Bennekom
Startdatum: september 1991

Participant

Somatisch verpleeghuis/reactiveringscentrum De Halderhof

Thuiszorg Zuid-Oost

Contactadres

dhr. H. van Gasteren
Vereniging Zorgintegratie Amsterdam Zuid-Oost
Kempering 78, 1104 KG Amsterdam
Telefoon: 020-904313

Beschrijving van het project

De vereniging Zorgintegratie Zuid-Oost (ZiZo) stelt zich ten doel om gezamenlijk verantwoordelijkheid te dragen voor het ontwikkelen en aanbieden van integrale (thuis)zorg in de regio.

Daarbij ambieert zij meer dan alleen een goede afstemming binnen de eerste lijn en met de tweede lijn. Het doel is verdergaande integratie met en tussen de echelons en de instellingen. Er is gekozen voor een doelgroepenstrategie, waartoe drie programma's zijn ontwikkeld: intensieve thuiszorg, (thuis)zorg voor psychogeriatrische patiënten en de zogenaamde wijkziekenboegen.

Praktische informatie

Doelgroepen: algemeen, per ontwikkelingsprogramma verschillend
Locaties: Amsterdam Zuid-Oost, Diemen
Startdatum: januari 1990

Participanten

Alle gezondheidsvoorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Publikaties

Vereniging ZiZo, *De Zuidooster*, *nieuwsbrief van ZiZo*, verschijnt 4 maal per jaar

Protocollenproject

Contactadres

dhr. B. van Raalte
Innovatieproject Amsterdamse Gezondheidszorg
Damrak 26-3, 1012 LJ Amsterdam
Telefoon: 020-238445

Beschrijving van het project

De doelstelling is:

- het ontwerpen en op overzichtelijke schaal beproeven van kwalitatief verantwoorde, praktisch toepasbare, multidisciplinaire en echelon-overschrijdende protocollen voor de overdracht, behandeling, verpleging en verzorging van specifieke categorieën patiënten die in het ziekenhuis verblijven en die in aanmerking willen komen voor (intensieve) thuiszorg;
 - het ontwikkelen van methoden om relatief kleinschalig ontwikkelde protocollen op grotere schaal in te voeren en te verankeren;
 - het verzamelen van beleidsrelevante informatie over protocolontwikkeling/invoering, teneinde faciliterend beleid van financiers, instellingen en beroepsgroepen ten behoeve van dergelijke innovaties te bevorderen.
- Binnen dit koepelproject functioneert een aantal deelprojecten gericht op specifieke categorieën patiënten bij wie opname in het ziekenhuis verkort of voorkomen kan worden door beter gebruik te maken van de mogelijkheden van (intensieve) thuiszorg.

Praktische informatie

Doelgroep: per deelproject verschillend
Locatie: Amsterdam en omstreken
Startdatum: januari 1990

Participanten

- Ziekenhuizen
- Verpleeghuizen
- Huisartsen
- Kruisvereniging
- Gezinsverzorging
- Fysiotherapie

Stichting Samenwerkingsverband van Eerste en Tweede Lijn voor Regionale Gezondheidszorg (SAREZO)

Contactadres

dhr. A.J.M.H. Lagro
Sichting SAREZO
Kochstraat 2, 6442 BE Brunssum
Telefoon: 045-279569

Beschrijving van het project

De doelstelling is zorgverlening aan patiënten in het echelon dat het beste aansluit bij de op dat moment bestaande problematiek. Ofwel: komen tot samenwerking tussen eerste en tweede lijn door middel van verschillende deelprojecten en thuiszorgexperimenten. Er functioneren de volgende deelprojecten: liesbreuk, stoma, diabetes mellitus II, ulcus cruris, dementie, intensieve thuiszorg en vrijwilligersorganisatie.

Per patiëntencategorie vindt er multidisciplinair overleg plaats met protocollen en registratie per patiënt. Deze werkwijze is aan veranderingen onderhevig: van lang vergaderen tot overleg rond de patiënt. Per deelproject wordt het proefdraaien geëvalueerd om bij te stellen en een effectevaluatie (tijdsbesteding en kwaliteit) uitgevoerd. Voor een kwaliteitsmeting worden de criteria aangereikt door hulpverleners.

Praktische informatie

Doelgroep: per deelproject verschillend
Locaties: Brunssum, Hoensbroek, Landgraaf, Heerlen-Noord
Startdatum: september 1988

Participanten

- Ziekenhuis St. Gregorius
- Kruisvereniging
- Gezinsverzorging
- Medische Staf van St. Gregorius Ziekenhuis
- Regionale Huisartsen Vereniging
- RIAGG

- Verpleeghuis Schuttershof
- Zorgverzekeraars

Publikaties

- Bekkers, F., A. van Keulen, G. Jongerius, et al. - *Hulpverleners over gezondheidszorg in de regio Brunssum*, Brunssum/Maastricht: Stichting SAREZO, Rijksuniversiteit Limburg, 1990
- Keulen, A. van, F. Bekkers en M. Steinbusch - *Kwaliteitsmeting door SAREZO*, Brunssum: Stichting SAREZO, 1990

Project Samenwerking Eerste/Tweede Lijn

Contactadres

dhr. dr. D. Wijkel
Onderzoekscentrum Eerste/Tweede lijn, VU-ziekenhuis
Postbus 7057, 1007 MB Amsterdam
Telefoon: 020-5485172

Beschrijving van het project

Het project tracht te bevorderen, dat de patiënt zorg op maat geboden krijgt. Specifiek gebeurt dit door vernieuwende taakafstemming te ontwikkelen (protocollen) en te testen tussen de eerste en tweede lijn ten aanzien van een bepaald thema, klacht of ziektebeeld. Dit gebeurt in diverse deelprojecten.

In 1992 zijn de volgende projecten in uitvoering:

A. Chronisch zieken

- gebundelde zorg voor volwassen CARA-patiënten;
- gebundelde zorg voor patiënten met niet van insuline afhankelijke diabetes;
- verbeterde taakafstemming bij de verstrekking van hoortoestellen;
- consultatiegroepen reumatische klachten;
- knelpunten in de toepassing van de NHG-standaard diabetes mellitus-type II.

B. Intensieve Thuiszorg

- CAPD thuiszorg;
- nazorg in de eerste lijn na Short Stay Surgery;
- transmurale verpleging;
- consultatie bij oncologische pijnbestrijding.

C. Acute problemen

- taakafstemming bij erfelijkheidsvoorlichting;
- knelpunten in de NHG-standaard 'dreigende' miskraam;
- protocollaire aanpak van sportletsels.

D. Communicatie

- samenwerken na verwijzen.

Praktische informatie

Doelgroep: per deelproject verschillend

Locatie: voornamelijk regio Amsterdam, maar ook landelijk

Startdatum: januari 1985

Participanten

- VU-Ziekenhuis
- Eerstelijns hulpverleners

Publikaties

- VU Ziekenhuis - *Project Samenwerking eerste en tweede lijn, jaarverslag 1989*, Amsterdam: VU Ziekenhuis; *Project Samenwerking eerste en tweede lijn*, 1990
- *Project samenwerking eerste en tweede lijn; Jaarverslag 1990*, Amsterdam: VU Ziekenhuis, 1991
- Wijkel, D. - Regionale vernieuwings- en ontwikkelingsprojecten; hoe valt het WVC-beleid?, *Medisch Contact*, p.1087-1089, 45 (1990)

Kempenzorg

Contactadres

dhr. W.J. van Kessel
Bureau CODA
Willaertplein 13, 5654 LN Eindhoven
Telefoon: 040-551105

Beschrijving van het project

Centraal in het project Kempenzorg staat samenwerking met betrekking tot continuïteit van hulpverlening via een aantal samenhangende deelprojecten, waarin hulp verleend kan worden in de thuissituatie, afgestemd op behoeften van individu en omgeving.

De concretisering is als volgt:

- afstemming van indicatie-, opname-, plaatsings-, overname- en ontslagbeleid;
- verkorten van de ligduur in ziekenhuis en verpleeghuis;
- vastleggen van afspraken met betrekking tot opname/overname van patiënten uit elkaars instellingen;
- bevorderen van optimaal gebruik van elkaars deskundigheid;
- vastleggen van samenwerkingsafspraken met betrekking tot consultatie;
- afspraken met betrekking tot substitutie van zorg en financiën.

Praktische informatie

Doelgroepen: tractie-patiënten, catheterisatie-patiënten, CARA-patiënten, revalidatie-patiënten e.a.
Locaties: Veldhoven, Bladel, Eersel, Valkenswaard
Startdatum: januari 1990

Participanten

- Sint Joseph Ziekenhuis
- Kempisch Verpleeghuis
- Kruisvereniging de Kempen
- Algemeen Maatschappelijk Werk

Oproepcentrale voor ouderen Nijmegen

Contactadres

dhr. C. Nefkens
Stichting Hulpdienst Nijmegen
Groesbeekseweg 38, 6542 DD Nijmegen
Telefoon: 080-228280

Beschrijving van het project

De oproepcentrale biedt praktische ondersteuning aan de partner of verzorger van ouderen in de thuissituatie. In de vorm van tijdelijke overname van de zorg worden de partner of verzorgers in staat gesteld tijd voor zichzelf te nemen, zodat zij de zorg langer kunnen volhouden.

- de oproepcentrale bemiddelt tussen vrijwilliger en degene die hulp vraagt;
- de vrijwilliger verricht kleine werkzaamheden die nodig zijn om de mantelzorger te vervangen;
- de oproepcentrale werft vrijwilligers en begeleidt hen;
- de oproepcentrale wil een netwerk opbouwen van professionele en vrijwilligers-organisaties en instellingen die met ouderen werken.

Praktische informatie

Doelgroep: mantelzorgers van dementerende/hulpbehoevende ouderen
Locatie: Nijmegen
Startdatum: december 1991

Participanten

- Nijmeegs Instituut van Maatschappelijk werk
- Stichting Welzijn Ouderen Nijmegen
- RIAGG Ouderenzorg Nijmegen
- Verzorgingshuizen Nijmegen
- Ouderenbonden Nijmegen
- Stichting Hulpdienst Nijmegen

PlusPunt

Contactadres

dhr. H. Keuter
Meld- en Informatiepunt Het PlusPunt
Prof. Oudemansstraat 56a, 2628 KC Delft
Telefoon: 015-628046

Beschrijving van het project

PlusPunt is een meld- en informatiecentrum op de gebieden zorg, wonen en welzijn. Het hoofddoel van het project is ouderen zolang mogelijk zelfstandig te laten wonen. Daarnaast wordt gestreefd naar een verbetering van de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening. Een gebundelde dienstverlening wordt gegarandeerd door een centraal meld- en informatieadres waar ouderen vanaf 55 jaar terecht kunnen met hun problemen en vragen. Verder vindt er eenmaal per week een wijkcoördinatieoverleg plaats voor de juiste afstemming van de hulpverlening. Bij meervoudige hulpvragen wordt een zorgcoördinator benoemd. Een intaker komt bij de cliënt voor hulp van het kruiswerk, bejaardenverzorging, opname bejaardenoord etcetera.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen boven 55 jaar
Locatie: Delft-Oost
Startdatum: november 1990

Participanten

- Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Bejaarden Verzorging
- Verzorgingstehuizen
- Kruiswerk
- Centraal Overleg Woningcorporaties
- Afdeling Welzijn van de Gemeente
- Dienst Maatschappelijke Zorg Gemeente
- Indicatiecommissie
- Verpleeghuis
- G.G.W. Raad voor Ouderenwerk
- Ouderenbonden

Publikaties

- Kaiser, A. - Pluspunt helpt Delftse ouderen, *SEV* 6 (1990) 4
- *Het meest voor de hand liggende is bijzonder; Netwerkplanning t.a.v. wonen en dienstverlening op maat voor ouderen*, Gemeente Delft, 1989
- Westering, J. van - De meerwaarde van 'Het Pluspunt': experiment met integrale intake en informatie ten behoeve van ouderen, *Maatschappelijke Gezondheidszorg* 19 (1991) 11

Thuis Alle Zorg (TAZ)

Contactadres

mw. E.G. Deenekamp-Overeem
Hervormde Diakonale Stichting voor Gezinsverzorging en
Maatschappelijk Werk
Karel Doormanlaan 12, 1271 CC Huizen
Telefoon: 02152-54344

Beschrijving van het project

Het TAZ-project is erop gericht zorg-op-maat te leveren aan de bewoners van de seniorenwoningen van de Oranjehof. Door tijdig op de (toekomstige) zorg- of hulpvraag van de bewoners in te spelen is gegarandeerd dat de bewoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

Om deze doelstelling te bereiken is een zorgloket ingesteld, waar de bewoners met alle zorgvragen terecht kunnen. Vervolgens regelt de zorgcoördinator dat de juiste zorg op de juiste plaats terecht komt.

Praktische informatie

Doelgroep: zelfstandig wonende ouderen
Locatie: De Oranjehof in Huizen
Startdatum: augustus 1991

Participanten

- Verzorgingshuis Voor Anker Huizen
- Stichting De Pastoriehof
- Hervormde Diakonale Stichting voor Gezinsverzorging en M.W.

Gastgezinnen voor Opvang van Ouderen

Contactadres

mw. L.A. Hartogs-Siesweerde
Centrale voor Thuishulp
Weverstedehof 9, 3431 HR Nieuwegein
Telefoon: 03402-33644 843 00

Beschrijving van het project

De doelstelling van het project is tweeledig:

- het welbevinden van daartoe geïndiceerde/geselecteerde ouderen te bevorderen door middel van een tijdelijke plaatsing in een gastgezin;
- het bijdragen aan een oplossing voor het probleem van het 'verkeerde bed'; mensen blijven bijvoorbeeld te lang in een ziekenhuis of verpleeghuis, omdat er nog geen plaats in het verzorgingstehuis is.

De centrale draagt zorg voor de werving en de selectie van gastgezinnen. Een geselecteerd gastgezin neemt gedurende een afgesproken periode een oudere in huis en verschaft hem/haar kost en inwoning en begeleiding. Zonodig springt de thuiszorg bij door middel van gezinsverzorging, wijkverpleging etcetera.

Praktische informatie

Doelgroepen: ouderen die acuut/in crisis opgevangen moeten worden, ouderen die ter overbrugging opgevangen moeten worden, ouderen die voor vakantie e.d. opgevangen moeten worden

Locatie: Nieuwegein

Startdatum: januari 1992

Participanten

- Centrale voor Thuiszorg
- Stichting Geïntegreerde Ouderenzorg Nieuwegein

Project Integrale Ouderenzorg Nijmegen

Contactadres

mw. A. van Kessel
Project Integrale Ouderenzorg
Achter Valburg 2, 6511 DM Nijmegen
Telefoon: 080-600741

Beschrijving van het project

Het project integrale ouderenzorg is gericht op een optimale dienstverlening aan thuiswonende ouderen. De hulp wordt zo georganiseerd, dat ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Het project bestaat uit een aantal deelprojecten. De namen geven aan wat de deelprojecten behelzen: deelproject contactpersonen, centraal bureau, integratie psychosociale begeleiding, aangepaste huisvesting.

Per onderwerp worden organisaties uitgenodigd om een gezamenlijk plan te maken. Dit plan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de directies. Na goedkeuring gaat het deelproject in de uitvoeringsfase voor een bepaalde experimenteerperiode (soms is eerst nog een voorbereidingsfase nodig voor deskundigheidsbevordering of uitwerking van een aantal zaken).

Elk plan bevat de onderdelen: doel, doelgroep, het (nieuwe) aanbod, bijdrage van de organisaties, een tijdsplanning en de rol van de PIOZ-projectleider in het geheel.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen
Locatie: Nijmegen
Startdatum: oktober 1990

Participanten

- Kruiswerk
- Gezinszorg
- Stichting Welzijnswerk Ouderen
- Wooncentrum Nieuw Doddendaal
- Verpleeghuis Margriet
- Hulpdienst Nijmegen

- Katholieke Ouderenbond
- Maatschappelijk Werk
- Huisartsen

Experimentele afdeling voor somatische patiënten met gedragsproblematiek

Contactadres

dhr. B. Fransen
Verpleeghuis Madeleine
Velgertstraat 1, 5831 LL Boxmeer
Telefoon: 08855-77277

Beschrijving van het project

Doelstelling is het creëren van een aparte afdeling voor somatische patiënten met gedragsproblematiek.

In dit project wordt bekeken of een dergelijke afdeling een nieuwe doelgroep kan zijn voor verpleeghuizen. Tot nu toe vormt deze groep doorgaans een probleem; men weet er niet goed raad mee en patiënten vallen tussen wal en schip.

Praktische informatie

Doelgroep: somatische patiënten
Locaties: Land van Cuijk, Noord Limburg
Startdatum: oktober 1990

Participanten

- Verpleeghuis Madeleine
- Verpleeghuis Waelwick
- Universiteit van Nijmegen
- Ministerie van WVC

Project Vrijwilligerswerk in de verzorgingstehuizen

Contactadres

dhr. R.A.M. van Maurik
Verpleeghuis St. Martinus
Emmasingel 25, 6001 BA Weert
Telefoon: 04950-72700

Beschrijving van het project

Het project is gericht op:

- het ontwikkelen van een vrijwilligersbeleid in elk van de vijf deelnemende verzorgingstehuizen;
- het invoeren van een gestructureerde vrijwilligersorganisatie in deze huizen;
- het produceren van een blauwdruk (handleiding) voor de ontwikkeling van het beleid en de organisatie met betrekking tot vrijwilligers.

Praktische informatie

Doelgroep: verzorgingstehuisbewoners die meer aandacht wensen
Locaties: sub-regio Weert, Nederweert, Stramproy, Thorn, Heythuysen
Startdatum: januari 1990

Participanten

- Verpleeghuis St. Martinus Weert
- Ouderencentrum St. Joseph Nederweert
- Stichting Ouderenzorg Weert
- Ouderencentrum Sterrebosch Thorn
- Ouderencentrum Beek en Bos Heythuysen
- Stichting Welzijn Ouderen Weert De Roos

Platform Zorg Losser

Contactadres

dhr. A. de Munckmortier
Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Twente-Oost
Grotestraat 13, 7591 DK Denekamp
Telefoon: 05413-3535

Beschrijving van het project

De doelstellingen van het platform zijn:

- het op elkaar afstemmen van de werkzaamheden en een sluitende zorgverlening voor de individuele persoon te realiseren;
- het bevorderen van overleg en samenwerking tussen organisaties, instellingen en personen, die op het gebied van de gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening in de gemeente Losser werkzaam zijn.

Het Platform Zorg Losser heeft de volgende taken:

- afstemming van hulpverlening in complexe zorgsituaties;
- signalering en advisering met betrekking tot oplossingen ten aanzien van structurele knelpunten in samenwerking en hulpverlening;
- advisering met betrekking tot gezondheidszorg en gezondheidszorgbeleid;
- stimuleren van nieuwe werkvormen en nauwere samenwerking, gericht op het verlenen van hulp-op-maat;
- bevorderen van intensievere samenwerking tussen de eerstelijnszorg;
- stimuleren van afstemming en samenwerking met andere hulpverleners en organisaties.

Als resultaat van de samenwerking tussen de verschillende instellingen binnen de gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening is onder andere het Plushuis, een centraal meldpunt voor ouderen, tot stand gekomen. Hierbij gaat het om de voorzieningen dagverzorging, tijdelijke opname, ouderenvervoer, Tafeltje Dekje en alarmering.

Praktische informatie

Doelgroep: gehele bevolking met de nadruk op ouderen
Locatie: Gemeente Losser
Startdatum: maart 1990

Participanten

- Huisartsen
- Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Twente-Oost
- Kruisvereniging
- Stichting Welzijn Ouderen
- Apotheek
- Gemeente Losser
- Verzorgingstehuis Berucodusstichting

Project Integrale Ouderenzorg in Amsterdam-Noord

Contactadres

dhr. C. van der Pol
Stichting Ondersteuning Zorgvernieuwing Amsterdam-Noord (OZAN)
Heggerankweg 53, 1032 JB Amsterdam
Telefoon: 020-6340501

Beschrijving van het project

De centrale doelstelling van het project is vergaande integratie van de ouderenzorg op regionaal niveau, waarbij:

- de vraagzijde wordt versterkt, structureel, op individueel en regionaal niveau;
- een goede afstemming tussen behoeften van ouderen en de mogelijkheden van het aanbod wordt nagestreefd;
- meer samenhang en functionele samenwerking in de hulpverlening tot stand komt;
- een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de ouderenzorg wordt bevorderd.

Dit wil men bereiken via een aantal deelprojecten:

- het realiseren van een centraal advies- en meldpunt (in de vorm van een regionaal adres en wijkpunten);
- het integraal in kaart brengen van de individuele hulpvraag, het tot stand brengen van integrale indicatiestelling, en
- het formuleren en realiseren van een daarbij passend hulpaanbod met daarbij passende integrale werkwijzen en methodieken en hiertoe vereiste vormen van samenwerking.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen
Locatie: Amsterdam-Noord (zorgregio)
Startdatum: 1992

Participanten

- Stichting Welzijn Ouderen
- Stichting Algemeen Maatschappelijk Werk Amsterdam-noord
- Stichting Thuiszorg Amsterdam
- Stichting Amsterdams Kruiswerk
- RIAGG Amsterdam-Noord
- Verzorgingshuizen
- Verpleeghuizen
- Ziekenhuis
- GG en GD
- CAOB
- Ouderenadviesraad
- Huisartsenverenigingen
- Gemeente Amsterdam
- ZAO
- WVC
- Provincie Noord-Holland

Samenwerkingsproject Westerhof

Contactadres

mw. S. Arbeel
Regionale Kruisvereniging West-Friesland
Nieuwe Steen 2, 1625 AC Hoorn
Telefoon: 02290-36734

Beschrijving van het project

Het samenwerkingsproject is erop gericht ouderen die in het verzorgingshuis, de inleunwoningen of in de directe omgeving van de Westerhof wonen, ongeacht veranderingen in omvang, complexiteit of zwaarte van de hulpbehoefte, zo lang mogelijk thuis of in het verzorgingshuis te laten wonen. Het moment waarop ouderen meer hulp of zorg behoeven of hulp of opvang van een andere discipline moeten ontvangen, mag in principe geen reden zijn voor verhuizing van de betreffende ouderen.

Er ontstaat een functiegericht zorgnetwerk: een niet geïnstitutionaliseerd samenwerkingsverband van hulpverleners, dat de individuele taken en activiteiten zodanig samenhangend vormgeeft, dat het gezamenlijk hulpaanbod naar aard, omvang en tijdstip aansluit bij de behoefte van de individuele oudere.

Praktische informatie

Doelgroepen: verpleeghuis-geïndiceerde bewoners verzorgingshuis, niet-verpleeghuis-geïndiceerde bewoners, ouderen in de inleunwoningen, ouderen in de directe omgeving van het verzorgingshuis
Locatie: Enkhuizen Centrum
Startdatum: oktober 1991

Participanten

- Nicolaas Verpleeghuis Lutjebroek
- Regionale Kruisvereniging West-Friesland
- Verzorgingshuis Westerhof
- Stichting Thuiszorg West-Friesland
- Huisartsenwaarneemgroep Enkhuizen

Lijn 12

Contactadres

Z. Roos
Stichting voor Algemeen Maatschappelijk Werk
Postbus 4, 7848 ZG Schoonoord
Telefoon: 05918-2022

Beschrijving van het project

Lijn 12 is een samenwerkingsverband tussen een vijftal organisaties met als doelstelling het leveren van zorg-op-maat voor ouderen. Er wordt samengewerkt door de eerstelijnsvoorzieningen huisarts, gezinsverzorging, wijkverpleging/ziekenverzorging, maatschappelijk werk en het verzorgingscentrum 'Het Ellertsveld'. De achterliggende gedachte is dat ouderen op deze wijze zo lang mogelijk zelfstandig in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen.

Concreet heeft deze samenwerking geleid tot een aantal goedlopende voorzieningen zoals een maaltijdvoorziening, aanleunwoningen bij het verzorgingscentrum, tijdelijke opname in het bejaardencentrum, dag- en nachtopvang en een psycho-geriatrische groep.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen
Locaties: Sleen, Zweeloo, Schoonoord
Startdatum: december 1987

Participanten

- Gezinsverzorging
- Huisartsen
- Kruiswerk
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Verzorgingscentrum

Dagverzorging-plus voor somatische patiënten

Contactadres

dhr. drs. B.D.J. Teunissen
Verpleeghuis St. Camillus
Heinsbergerweg 176, 6045 CK Roermond
Telefoon: 04750-29141

Beschrijving van het project

Dit project heeft tot doel de substitutie van 10 dagbehandelingsplaatsen naar drie verzorgingshuizen in respectievelijk 8, 7 en 5 dagverzorgings-plus-plaatsen.

Praktische informatie

Locatie: Roermond en St. Odiliënberg
Startdatum: juni 1991

Participanten

- 3 Verzorgingshuizen
- 1 Verpleeghuis
- Verzekeraar

Project Integraal Ouderenbeleid West Maas en Waal

Contactadres

dhr. E.J. Berendsen
Stg. Welzijn Ouderen West Maas en Waal
postbus 80, 6658 ZH Beneden-Leeuwen
Telefoon: 08879-3220

Beschrijving van het project

Centraal in dit project staat het realiseren van integrale ouderenzorg door:

- het opzetten van een zorgcircuit voor ouderen;
- het plannen en opzetten van diverse zorgvoorzieningen voor ouderen waaronder een woon-zorgcentrum;
- het betrekken van de ouderen zelf in hun eigen ontwikkelingen d.m.v. deelname in diverse werkgroepen;
- het bevorderen van voor ouderen geschikte woningbouw.

Praktische informatie

Doelgroepen: ouderen, verpleeghuisgeïndiceerden, alleenwonenden
Locatie: West Maas en Waal
Startdatum: niet bekend

Participanten

- Kruisvereniging
- Gezinsverzorging
- Stichting Welzijn Ouderen
- Verzorgingshuizen
- Verpleeghuis
- Gemeente
- Woningstichting
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- RIAGG

Project deeltijd-(dag/nacht)verpleging

Contactadres

J.M. Kool
Verpleeghuis Bomia Herne
Jansoniusstraat 4, 8934 AD Leeuwarden
Telefoon: 058-883188

Beschrijving van het project

De doelstelling is om met deeltijdverpleging een overbrugging tot opname te verzorgen of opname in het verpleeghuis te voorkomen ter ontlasting van de mantelzorg. Hiertoe wordt nachtopvang geleverd op locatie van 's avonds acht uur tot 's morgens half tien.

Praktische informatie

Doelgroep: thuiswonende nachtzorgbehoevende ouderen
Locatie: Leeuwarden
Startdatum: september 1991

Participanten

- Stichting Thuiszorg
- Leeuwarder Kruisvereniging
- S.G.D.
- Verpleeghuizen
- Verzorgingshuizen
- Huisartsen
- Stichting Welzijn Ouderen Leeuwarden

Project Zorgcoördinatie Leeuwarden

Contactadres

dhr. D. van der Gulik
Stichting Greunshiem
Tjotterstraat 16, 8937 AS Leeuwarden
Telefoon: 058-130341

Beschrijving van het project

Het project heeft als doelstelling te komen tot een gecoördineerd zorgaanbod in de thuissituatie (gedurende 24 uur) en een goede afstemming met het intramurale opnamebeleid.

Hiertoe is een multidisciplinair overleg opgezet op wijkniveau waarin zitting hebben: de gezinsverzorging, de wijkverpleging, de sociaal geriatrie dienst, het maatschappelijk werk en intensieve ouderenzorg Leeuwarden. Het geheel wordt voorgezeten door de zorgbemiddelaar. Binnen dit overleg wordt onder gezamenlijke verantwoordelijkheid een voor de cliënt zo optimaal mogelijk hulpaanbod vastgesteld en bovendien bewaakt.

Praktische informatie

Doelgroepen: positief geïndiceerden voor verzorgings/verpleeghuis, negatief geïndiceerden voor verzorgings/verpleeghuis

Locatie: Leeuwarden

Startdatum: september 1991

Participanten

- Verzorgingshuizen
- Verpleeghuizen
- Gezinsverzorging
- Wijkverpleging
- Indicatie-commissie
- Sociaal Geriatrie Dienst (RIAGG)
- Maatschappelijk Werk

Ouderenadviseur

Contactadres

mw. M. Duindam-Stellingwerf
Regionale Kruisvereniging Friesland Noord
Ockingahiem 65, 8801 KR Franeker
Telefoon: 05170-7519

9

Beschrijving van het project

Het project beoogt ouderen die positief geïndiceerd zijn voor een verzorgingshuis of verpleeghuis te ondersteunen en te begeleiden in de thuissituatie.

Dit gebeurt door het bezoeken van positief geïndiceerde ouderen binnen de gemeente Menaldumadeel. Verder is er een spreekuur en een (klein) budget om snel aanpassingen ten behoeve van deze doelgroep te kunnen realiseren. Uitgangspunt is steeds het meedenken met de wensen en eigen mogelijkheden van deze ouderen en het hierop inspelen.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met opname-indicatie
Locatie: Menaldumadeel
Startdatum: juli 1991

Participanten

- Gecoördineerd Ouderenwerk
- Regionale Kruisvereniging Friesland Noord
- Stichting Gezinsverzorging Noord-West Friesland
- A.N.B.O. afdeling Menaldumadeel
- Gemeentelijke Sociale Dienst
- Verzorgingshuis Berlingahiem

Tijdelijke Intramurale Zorg

Contactadres

mw. J.E. Pasveer
Stichting Zorgcoördinatie
Van Kleffenslaan 1, 8442 CV Heerenveen
Telefoon: 05130-27650

Beschrijving van het project

Het project maakt het mogelijk om tijdelijk intensieve zorg te ontvangen in een verzorgingshuis. Dit kan gebeuren na opname in een ziekenhuis, indien verzorging thuis (nog) niet mogelijk is of ter tijdelijke ontlasting van de mantelzorg. Het is de bedoeling dat de ouderen na het tijdelijke verblijf in de intramurale setting weer alleen of samen met een partner zo zelfstandig mogelijk thuis kunnen wonen.

Er wordt actief gezocht naar mensen, binnen het ziekenhuis en in de thuissituatie, die voor tijdelijke intramurale zorg in aanmerking komen.

De zorgcoördinator regelt de schriftelijke aanmelding en ziet erop toe dat de hulp volgens plan wordt ingezet en uitgevoerd. Bijstelling in aard en omvang van de hulp zijn alleen mogelijk in overleg met de zorgcoördinator.

Bij beëindiging van de opname regelt de zorgcoördinator tijdig de voortzetting van de nodige zorg in de thuissituatie (aanvullend zorgplan). Tevens is hij/zij verantwoordelijk voor de indiening van de declaratieformulieren van alle betrokken zorgverlenende instellingen bij het ziekenfonds. Achteraf vindt een evaluatie plaats onder alle deelnemers.

Praktische informatie

Doelgroepen: post-operatieve patiënten, terminale patiënten, gehandicapte ouderen intensief verzorgd door familie

Locatie: Heerenveen

Startdatum: september 1991

Participanten

- Ziekenhuis
- Verzorgingshuizen en verpleeghuis
- Kruiswerk
- Gezinsverzorging

Steunpunt voor ouderen

Contactadres

dhr. drs. P.J. Niessen
Stichting Steunpunt voor ouderen
Hamarplein 4, 5951 CD Belfeld
Telefoon: 04705-3232

Beschrijving van het project

Doelstelling is een kostenbesparend alternatief te bieden voor de intramurale zorg t.b.v. ouderen, waardoor deze zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen (kleine plattelands)gemeente kunnen blijven wonen. Het steunpunt moet hierbij zorgen voor een betere koppeling tussen huisvesting, zorg en dienstverlening. Gerealiseerd hierbij is een project van 20 gekwalificeerde bejaardenwoningen die via een gesloten gang zijn aangesloten op een centrale ruimte. Het gaat hier zowel in bestuurlijke als uitvoerende zin om een participatieproject van gecoördineerd ouderenwerk, kruiswerk, gezinszorg, algemeen maatschappelijk werk, bejaardenhuis en vrijwilligerswerk. Er is een huiskamerproject, een dagvoorzieningenproject en een eettafelproject.

Door het projectteam (gevormd door uitvoerenden) wordt een individueel zorgplan opgesteld.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen die intensieve thuiszorg nodig hebben
Locatie: Belfeld
Startdatum: april 1990

Participanten

- Gecoördineerd ouderenwerk
- Gezinszorg
- Groene Kruis
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Bejaardenhuis De Erkenkamp
- Vrijwilligersorganisaties zoals Tafeltje Dekje
- Wellfarewerk Rode Kruis
- Algemene Hulpdienst

Substitutie verpleeghuis/eerstelijns

Contactadres

D. Weissenbach
Verpleeghuis de Ielanen
Harste 11, 8602 JX Sneek
Telefoon: 05150-19345

Beschrijving van het project

Doel van het project is opname in het verpleeghuis uit te stellen dan wel te voorkomen, indien thuis op verantwoorde wijze gefunctioneerd kan worden.

Er worden afspraken gemaakt over de evaluatie en de registratie, samen met wijkverpleging en de MADI. Deze hebben ook gezamenlijke zorgplannen.

Praktische informatie

Doelgroepen: somatische verpleeghuispatiënten, psychogeriatrische verpleeghuispatiënten
Locatie: Zuid-West Friesland
Startdatum: januari 1990

Participanten

- Wijkverpleging
- MADI
- Verpleeghuis
- Huisartsen

Zorgbemiddeling Druten

Contactadres

dhr. M. Knapien
Stichting Social Research
Postbus 641, 6500 AP Nijmegen
Telefoon: 080-602050

Beschrijving van het project

Het doel van het experiment met zorgbemiddeling is een opname in een verzorgingshuis voor opname-geïndiceerde ouderen te voorkomen dan wel zo lang mogelijk uit te stellen door een verantwoorde voortzetting van thuisverblijf te bevorderen.

Als middel ter realisatie van dat doel geldt inzet van een centrale 'zorgbemiddelaar', die alle in aanvulling op de regulier gefinancierde thuiszorg en thuis-dienstverlening ontwikkelde extra activiteiten ontplooit, gericht op een optimale en gecoördineerde inzet van voorzieningen/faciliteiten alsmede zorg- en dienstverlening op maat (vanuit alle mogelijke bronnen inclusief intramuraal) ten behoeve van de doelgroep: thuisverblijvende ouderen met een positieve opname-indicatie ex artikel 6j van de Wet op de Bejaardenzorg (WBO).

Praktische informatie

Doelgroepen: ouderen met een positieve indicatie voor opname, ouderen die de greep op hun leven dreigen te verliezen

Locatie: Druten

Startdatum: september 1991

Participanten

- Gecoördineerd Ouderenwerk
- Huisartsen
- Wijkverpleging
- Gezinsverzorging
- Ouderenbonden
- Verzorgingshuis
- Woningbouwvereniging
- Gemeente

Publikaties

- Knapen, M. en C. Luuring - Experiment zorgbemiddeling in Druten: kleinschaligheid leidt tot resultaat, *Senior* (1992) 4
- Knapen, M. - *Zorgbemiddeling in Druten. Interim rapportage*, Nijmegen: Stichting Social Research, 1991

Zorgvoorziening Zijloever

Contactadres

dhr. P. van Leeuwen
Zorgvoorziening Zijloever
Lage Rijndijk 129, 2315 JS Leiden
Telefoon: 071-233208

Beschrijving van het project

De zorgvoorziening Zijloever is gericht op het versterken van de zelfstandigheid van zorgbehoevende ouderen in de thuissituatie. Door intensieve samenwerking van de thuiszorginstellingen wordt beoogd een alternatief te bieden voor een opname in een verzorgingshuis met instandhouding van sociale netwerken. Door een zorgbemiddelaar wordt een individueel zorgplan opgesteld zodat zorg-op-maat gegarandeerd is. Verder is het mogelijk om gebruik te maken van de twee dienstencentra. Hier kunnen de ouderen meedoen aan gezelligheidsactiviteiten, maar ook gebruik maken van een aantal diensten of dagverzorging genieten.

Concreet resulteert dit in de volgende activiteiten:

- 24-uurs thuiszorg aanbieden en garanderen;
- aanvullende hulp- en dienstverlening aanbieden;
- ondersteuning bieden aan de mantelzorg.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen met positieve opname-indicatie
verzorgingshuis
Locatie: Leiden-Noord
Startdatum: oktober 1991

Participanten

- Stichting tot Exploitatie van Bejaardencentra
- Stichting Kruiswerk Leiden
- Stichting Gezinsverzorging
- Stichting Ouderenwerk

Project intensieve thuiszorg en mantelzorg

Contactadres

dhr. drs. B.D.J. Teunissen
Verpleeghuis St. Camillus
Heinsbergerweg 176, 6045 CK Roermond
Telefoon: 04750-29141

Beschrijving van het project

Het doel van dit project is ondersteuning te bieden aan de mantelzorg van somatische patiënten met een indicatie voor het verpleeghuis. Geïndiceerden en hun partners kan een aanleunwoning op het terrein van het verpleeghuis worden aangeboden. Deze woningen worden beheerd door een woningbouwvereniging. De thuiszorg wordt verleend door de huisarts, de wijkverpleging en de gezinszorg. Voor aanvullende behandeling kunnen de patiënten naar de dagbehandeling in het verpleeghuis. Dit zorgt tevens voor de coördinatie van het zorgaanbod. Daarnaast biedt het verpleeghuis begeleiding en opleiding aan de verzorgende partner. De bewoners van de aanleunwoningen kunnen tevens gebruik maken van andere verpleeghuisservice zoals warme maaltijden, recreatie, pedicure, kapper, kleine reparaties etcetera.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen met verpleeghuisindicatie
Locatie: Roermond
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Wijkverpleging
- Gezinsverzorging
- Huisartsen
- Verpleeghuis

Dagopvang voor ouderen 't Benninkhuisje

Contactadres

mw. U.M. Wentzel
Stg. verpleeghuizen De Pillinck
Nieuweweg 5, 7241 EP Lochem
Telefoon: 05730-51341

Beschrijving van het project

Doel van het project is om ondanks toenemende lichamelijke en/of psychische problemen ouderen zo lang mogelijk in staat te stellen in hun eigen omgeving te blijven wonen. Daartoe wordt contact geboden met leeftijdsgenoten, die in dezelfde situatie verkeren. Deze contacten vinden plaats via sociale dagopvang.

De nog aanwezige mogelijkheden worden door middel van groepsgewijze en individuele activiteiten in de sfeer van afleiding en bezigheid, gestimuleerd en onderhouden.

De maximale groepsgrootte is 8 personen.

Praktische informatie

Doelgroepen: ouderen met psychogeriatrische problematiek, ouderen met somatische problematiek

Locatie: Lochem

Startdatum: januari 1991

Participanten

- Verzorgingshuis Lochem
- Verpleeghuis De Pillinck Lochem

Logeerhuis

Contactadres

dhr. P.F.J. Oostelbos
Verpleeghuis De Beukenhof
Nw. Loosdrechtsedijk 24, 1231 KX Loosdrecht
Telefoon: 02158-26504

Beschrijving van het project

In dit huis kunnen verpleeghuisgeïndiceerden (psychogeriatrische en somatische patiënten) van een dagdeel tot maximaal 7 maal 24 uur verblijven ter ontlasting van de thuiszorg.

Praktische informatie

Doelgroep: somatische en psychogeriatrische patiënten
Locatie: Hilversum, Loosdrecht, Loenen
Startdatum: november 1991

Participant

Verpleeghuis De Beukenhof

Spreekuur voor ouderen

Contactadres

dhr. J.R. Hoogendorp
Meerweide/Combihuis
Grote Hagen 20, 3078 RA Rotterdam
Telefoon: 010-4822111

Beschrijving van het project

Dit project heeft tot doel ouderen te adviseren over zelfstandigheid en problemen bij het gebruik van hulpmiddelen.

Eenmaal per week wordt een spreekuur voor ouderen gehouden waar advies wordt gegeven door de ergotherapeute en de wijkverpleegkundige.

Praktische informatie

Doelgroep: zelfstandig wonende wijkbewoners met WBO-indicatie

Locatie: IJsselmonde

Startdatum: januari 1990

Participanten

- Meerweide/Combihuis
- Wijkverpleging IJsselmonde

Dagcentrum Beekbergen

Contactadres

dhr. D. Panjer
Het Zonnehuis Beekbergen
Dorpsstraat 49, 7361 AR Beekbergen
Telefoon: 05766-1220

Beschrijving van het project

Het gaat om een dagcentrum met de functies psychogeriatrische dagbehandeling (15 plaatsen), dagverzorging (8 plaatsen) en zorgloket/inlichtingepunt voor ouderen. Doel hiervan is om via de dagverzorging de thuiswonende ouderen in staat te stellen langer zelfstandig te functioneren. Hier gaat een preventieve werking vanuit ter voorkoming van verpleeghuis- of verzorgingshuisopname. Doel van het info-zorgloket is: inzicht en zonodig ondersteuning (aan de hulpbehoevende oudere mens te) geven in de variëteit van mogelijkheden die zowel de extra- als de intramurale zorg biedt.

Praktische informatie

Doelgroep: personen met achteruitgaand cognitief functioneren
Locaties: Beekbergen, Klarenbeek, Oosthuizen, Hoenderloo, Ugchelen, Lieren en een gedeelte van Apeldoorn-Zuid
Startdatum: december 1991

Visiteclubs

Contactadres

dhr. J. Verver
Verzorgingstehuis Frankeland
St. Liduinastraat 10, 3117 CS Schiedam
Telefoon: 010-4264925

Beschrijving van het project

De doelstelling van het project is thuiswonende ouderen laagdrempelige contacten aan te bieden, waardoor ze in een vroeg stadium op de hoogte raken van de vele mogelijkheden van het verzorgingstehuis.

Hiertoe verblijven twaalf ouderen in het verzorgingstehuis een dag per week samen in een eigen ruimte, de visiteclub. Deze wordt begeleid door twee hiervoor opgeleide vrijwilligers. De ouderen maken samen met de begeleiding een eigen dagprogramma, waarin ze gebruik kunnen maken van alle voorzieningen en activiteiten van het verzorgingstehuis.

Praktische informatie

Doelgroep: thuiswonende ouderen met weinig sociaal contact
Locatie: Schiedam
Startdatum: juni 1986

Participant

Verzorgingstehuis Frankeland

Zorgbemiddeling Bij Thuiswonende Ouderen

Contactadres

dhr. D. van Rossum
Stichting M.C.A.D.
Merwestraat 2, 4251 CR Werkendam
Telefoon: 01835-2000

Beschrijving van het project

De doelstellingen van het project zijn het in kaart brengen van de totale zorgbehoefte van thuiswonende ouderen naar aanleiding van een specifieke zorgvraag, het verstrekken van voorlichting en bemiddeling bij huisvesting, warme maaltijden, alarmering, kruiswerk, gezinsverzorging, dagverzorging, tijdelijke opname verzorgingstehuis, etcetera ('het ene loket').

Hiertoe is een zorgbemiddelaar (maatschappelijk werkende) ingezet onder begeleiding/toezicht van een lokale indicatiecommissie, welke de adviezen huisvesting vaststelt.

Praktische informatie

Doelgroepen: thuiswonende ouderen met fysieke, psychische, sociale handicap

Locatie: Werkendam

Startdatum: november 1989

Participanten

- Gemeente Werkendam
- Huisartsen
- Woningbouwverenigingen
- Gezinsverzorging
- Verzorgingstehuis
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Gecoördineerd Ouderenwerk
- Kruiswerk

Vierendertig Ambulante Verzorgingsplaatsen W.B.O.

Contactadres

dhr. J.W.P.M. Doorakkers
Dienst Welzijn en Volksgezondheid Arnhem
Postbus 5364, 6802 EJ Arnhem
Telefoon: 085-238238

Beschrijving van het project

Het doel is te onderzoeken of met een bedrag dat gelijk is aan het financieel equivalent van vierendertig verzorgingsplaatsen op kwalitatief verantwoorde wijze extramurale zorg kan worden geboden aan tenminste vierendertig W.B.O.-geïndiceerden en zo mogelijk meer. Voor het bieden van extramurale (thuis)zorg is er een convenant gesloten tussen de deelnemende instellingen.

Praktische informatie

Doelgroep: cliënten met opname-indicatie verzorgingshuis
Locatie: Arnhem-Zuid
Startdatum: januari 1992

Participanten

- Stichting Welzijn Ouderen
- DKV
- Gezinsverzorging
- Verzorgingshuis
- Gemeente Arnhem
- Verpleeghuis

Zorgcentrum

Contactadres

dhr. J.H.M. van de Berg
Verpleeghuis Antonius Binnenweg
Nieuwe Binnenweg 33, 3014 GC Rotterdam
Telefoon: 010-4360155

Beschrijving van het project

Het project is erop gericht om naast de bestaande opnamemogelijkheden voor psychogeriatrische patiënten meer structureel de achterwacht-, opvang- en de onderzoeks- en observatiefunctie te realiseren, zodanig dat de draagkracht van het sociale netwerk kan worden versterkt en patiënten zich langer in de eigen situatie kunnen handhaven.

Daartoe zijn vijftien plaatsen in het verpleeghuis beschikbaar gesteld voor:

- kortdurende opname (crisis, ontlasting, observatie, revalidatie);
- intermitterende opname (bijvoorbeeld twee dagen per week of alleen in het weekend);
- avond- en nachtopvang.

Het aanbod wordt aangevuld met een telefonische hulpdienst, waar vanuit ook oppas en slaapwacht kunnen worden aangeboden.

Het RIAGG blijft verantwoordelijk en treedt op als case-manager, ook binnen het verpleeghuis.

Praktische informatie

Doelgroepen: wachtenden op opname-indicatie, gebruikers van dagbehandeling, verpleeghuisgeïndiceerde ouderen

Locatie: Rotterdam rechter Maasoever

Startdatum: oktober 1991

Participanten

- Verpleeghuis Antonius Binnenweg
- RIAGG Rijnmond Noord-West
- RIAGG Rijnmond Noord-Oost

Huiskamerproject: Verpleeghuiszorg in het Verzorgingstehuis 'Amandelbloesem'

Contactadres

dhr. J.A. Mulder
Stichting Verpleeghuizen Zaanstreek
Koningin Julianaweg 10, 1502 DZ Zaandam
Telefoon: 075-815151

Beschrijving van het project

Het project is gericht op de individuele en groepsgewijze ondersteuning voor een vaste groep bewoners met psychogeriatrische verschijnselen op begeleidingsbehoefstig en verzorgingsbehoefstig niveau. Op deze wijze wordt een zo zelfstandig mogelijk functioneren gehandhaafd c.q. bevorderd.

De activiteiten spelen zich af binnen de sfeer van de activiteiten dagelijkse levensverrichtingen (A.D.L.) en bijzondere dagelijkse levensverrichtingen (B.D.L.) en zijn gericht op de training van zintuigen en cognitieve functies.

De groepsgrootte bedraagt hierbij tien bewoners, die een vast dagprogramma aangeboden krijgen van tien uren gedurende zeven dagen. De verzorging vindt plaats in een aparte huiskamer.

Praktische informatie

Doelgroep: psychogeriatrische patiënten
Locatie: regio Zaanstreek
Startdatum: november 1991

Participanten

- Verpleeghuis
- Verzorgingstehuis
- Ziektekostenverzekeraars
- Huisartsenvereniging

Publikatie

Leewarden, M., M.L. de Vries, E.G.A. van Warmerdam, et al. - *Substitutie Verpleeghuiszorg in Waterland/Zaanstreek. Modulen van verpleeghuiszorg buiten de muren*, Purmerend: P.W.Z. Verzekeringen, 1990

Wooncentrum Groote Buereen voor Licht Dementerende Ouderen en hun Gezonde Partners

Contactadres

dhr. A.T.H. van der Kaaij
Stichting Groote Buereen
De Posten 135, 7544 LR Enschede
Telefoon: 053-762205

Beschrijving van het project

Het doel is het voorkomen of uitstellen van opname in een verpleeghuis door aan samenwonenden een zelfstandige woning met verzorging aan te bieden, zodat het leven met een dementerende partner draaglijk wordt.

- voor opname worden de dementerenden gescreend;
- er is Maatschappelijk Werk Begeleiding;
- er is een inwonend sociaal huismeester 7x24 uur aanwezig;
- er is een thuiszorg-coördinator op het project;
- deeltijd-behandeling is mogelijk in het wooncentrum;
- er zijn verschillende aangepaste bouwkundige voorzieningen zoals een rondloopgang, een beschermde binnen- en buitentuin en een therapie- en recreatieruimte.

Praktische informatie

Doelgroep: licht dementerenden en partners
Locatie: Enschede
Startdatum: januari 1992

Participanten

- Bejaardencentrum De Posten
- Verpleeghuis Bruggenbosch
- Stichting Maatschappelijke Dienstverlening ZO-Twente
- Kruiswerk
- Woningbouwvereniging De Eendracht

Dagverzorging voor lichtdementerenden en somatische patiënten

Contactadres

mw. T.F.M. Penterman
Stichting Thuishulp Zaanstreek
Ds. Martin Luther Kingweg 6, 1504 AX Zaandam
Telefoon: 075-179351

Beschrijving van het project

Doelstelling is het gedeeltelijk ontlasten van de thuissituatie door het aanbieden van zinvolle activiteiten en bezigheden. In een accommodatie van een bejaardenhuis wordt in groepsverband een dagprogramma geboden dat ertoe kan leiden dat het gedrag stabiliseert en verdere cognitieve achteruitgang langzamer verloopt.

Voorbeelden: gezamenlijk eten, huishoudelijke activiteiten, vaardigheidsactiviteiten.

Praktische informatie

Doelgroepen: ouderen, licht dementerenden, somatische patiënten
Locaties: Zaanstad, Wormer, Jisp
Startdatum: januari 1989

Participanten

- Bureau indicatie ouderen
- RIAGG afdeling ouderen
- Stichting thuishulp Zaanstreek
- Verzorgingshuizen
- Stichting Madi-gecoördineerd ouderencentrum

Preventieproject Dementieproblematiek in Friesland-Oost

Contactadres

mw. A.T.C. Zijlstra
GGD 'De Friese Wouden'
Postbus 280, 9200 AG Drachten
Telefoon: 05120-81581

Beschrijving van het project

Het doel is om op het terrein van dementie-verschijnselen bij ouderen te komen tot:

- doelmatige ondersteuning aan de directe omgeving;
- goede hulpverleningsafspraken en een adequate toerusting van beroepskrachten.

De activiteiten zijn:

- ontwikkelen van een tentoonstelling, folder en wegwijzer om het algemeen publiek te informeren;
- ontwikkelen, uitvoeren en implementeren van de cursus 'Vroeg-signalering Dementiële Beelden' voor wijkverpleegkundigen, wijkziekenverzorgenden en gezinsverzorgenden;
- ontwikkelen van een samenwerkingsprotocol voor beroepskrachten;
- ontwikkelen van de functie zorgcoördinatie;
- ontwikkelen van de individuele voorlichting.

Praktische informatie

Doelgroep: thuiswonende ouderen met dementieverschijnselen
Locatie: regio Friesland-Oost
Startdatum: maart 1990

Participanten

- RIAGG
- SGD
- GOW
- Kruisvereniging
- Gezinszorg
- GGD
- Verpleeghuis Anna Schotanus

- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Huisarts

Publikaties

- Boer, J. de - Evaluatie van het Preventieproject Dementieproblematiek Friesland-Oost, *GCG-bulletin 2* (1991) 1
- Boer, J. de - 'Dement' is lang niet dement, *Welzijnsweekblad* 48 (1990) nov.

Kwaliteit op maat. Gesubstitueerde Verpleeghuiszorg voor Psychogeriatric

Contactadres

mw. S. Drenth
Prof. Tuntlerhuis
Havenstraat 48, 9561 ED Ter Apel
Telefoon: 05995-2107

Beschrijving van het project

Het doel bestaat uit het verlenen van verpleeghuiszorg op maat, met een voorkeur voor zorg thuis of in de thuisvervangende situatie (i.c. bejaardenoord). Langs deze weg wordt gepoogd een zo hoog mogelijk substitutie-effect te bereiken. Het voorgestelde systeem kenmerkt zich door verplichtende samenwerking tussen verpleeghuis, thuiszorg, bejaardenoorde, huisartsen, ziekenhuis, gecoördineerd bejaardenwerk, ouderenbonden en gemeenten.

Het totaalplan valt uiteen in deelprojecten:

- a. verpleeghuisvervangende thuiszorg;
- b. groepsverzorgingsprojecten in zeven bejaardenoorde;
- c. verpleeghuisvervangende individuele zorg aan gemiddeld 25 bewoners van bejaardenoorde, niet opgenomen in de groepsverzorging.

Waar substitutie leidraad is, is de mogelijkheid tot herallocatie van middelen gedurende de looptijd van het project voorwaarde voor handhaving van de beoogde samenhang en flexibiliteit. Ten aanzien van de kwaliteitsbewaking zijn op diverse manieren strikte afspraken gemaakt die in convenanten c.q. samenwerkingsovereenkomsten zijn vastgelegd. Voor de indicatiestelling zijn afspraken gemaakt met en binnen de indicatiecommissie.

Praktische informatie

Doelgroep: psychogeriatric patiënten
Locaties: Stadskanaal, Vlagtwedde
Startdatum: november 1989

Participanten

- Verpleeghuis Prof. Tuntlerhuis Ter Apel
- Bejaardenoord De Heggerank Musselkanaal
- Bejaardenoord Kloosterheerd te Ter Apel
- Bejaardenoord De Bolderbörg te Vlagtwedde
- Bejaardenoord Parkheem te Stadskanaal
- Bejaardenoord de A-Horst te Musselkanaal
- Bejaardenoord Maarscheerd te Stadskanaal
- Bejaardenoord De Beukenhof te Musselkanaal
- Refaja Ziekenhuis te Stadskanaal
- LHV afdeling Groningen
- Ouderenbonden
- Gemeenten

Samenwerkingsproject Zorgverschuiving

Contactadres

dhr. F. Wolff
Stichting Bejaardenzorg Amstelveen
Populierenlaan 21, 1185 SE Amstelveen
Telefoon: 020-6419351

Beschrijving van het project

Het doel is te komen tot het bieden van zorg in het verzorgingshuis aan licht psychogeriatrische ouderen met een verpleeghuis-indicatie. Men wil tot kwaliteitsbevordering komen door middel van het bieden van zorg op maat en de integratie van functies in groepsverzorging. De ouderen worden op een 'intensieve zorg'-afdeling geplaatst en bij de verzorging worden familie en/of vrijwilligers betrokken. Structuur wordt geboden door middel van een dagprogramma. De dementerende ouderen wonen in een eigen appartement op de afdeling. Dagelijks wordt hetzelfde dagritme geboden door middel van groepsactiviteiten. Door een multidisciplinair team wordt een zorgplan opgesteld.

Praktische informatie

Doelgroep: psychogeriatrische patiënten
Locatie: Amstelveen en omstreken
Startdatum: januari 1990

Participanten

- Verpleeghuis Groenelaan
- Verzorgingshuis 't Huis a/d Poel

Substitutie verpleeghuiszorg - extramuraal

Contactadres

mw. M. Groen
RIGG Amstelland en de Meerlanden SOAM
Dorpsstraat 34, 1182 JE Amstelveen
Telefoon: 020-6433111

Beschrijving van het project

Het doel is om de knelpunten in de zorgverlening aan (verpleeghuisgeïndiceerde) psychogeriatrische patiënten op te lossen, zoals de organisatie van de zorg, de ondersteuning van de verzorgers en de mogelijkheden tot deskundigheidsbevordering en consultatie voor verzorgenden. Dit wil men bereiken door een samenwerkingsvorm van alle instellingen die buiten het verpleeghuis de zorg voor genoemde patiënten draagt. Op grond van een inventarisatie van de zorgbehoeften vindt een interdisciplinair overleg plaats om vernieuwende oplossingen van de problemen te bedenken en uit te voeren. De afspraken worden vastgelegd in een zorgplan.

Praktische informatie

Doelgroep: psychogeriatrische patiënten
Locatie: regio Amstelland en de Meerlanden
Startdatum: januari 1990

Participanten

- Gezinsverzorging
- Wijkverpleging
- RIAGG
- Verzorgingshuizen
- Verpleeghuizen
- Stichting Welzijn Ouderen
- Basisgezondheidsdienst

Case-Management psychogeriatric

Contactadres

dhr. A. Oomen
Verpleeghuis Slotervaart
Louwesweg 10, 1066 EC Amsterdam
Telefoon: 020-141805

Beschrijving van het project

Het project beoogt het op gecoördineerde wijze benutten en beschikbaar krijgen van bestaande hulpverleningscapaciteit en deskundigheid in diverse echelons ten behoeve van de behandeling, begeleiding en verzorging van AWBZ-geïndiceerde psychogeriatric patiënten in de thuissituatie. Het gaat uit van een multidisciplinaire werkwijze waarbij case-management (zorgplan-ontwikkeling) tot stand komt.

Praktische informatie

Doelgroep: psychogeriatric patiënten met opname-indicatie
Locatie: Amsterdam Nieuw-West
Startdatum: juli 1990

Participanten

- Verpleeghuizen Amsterdam Nieuw-West
- Kruisvereniging
- Huisartsenvereniging
- Centrale RIAGG-dienst
- Gezinszorg
- Steunpunt Gezondheidszorg
- Maatschappelijke dienstverlening Amsterdam Nieuw-West

Substitutieproject Nieuw Toutenburg

Contactadres

dhr. C.A.R. Versteeg
Nieuw Toutenburg
Zomerweg 75, 9257 ME Noordbergum
Telefoon: 05110-2541

Beschrijving van het project

Het project heeft een aantal doelstellingen:

- intensivering van poliklinisch onderzoek: door toezending van een folder, een affiche en jaarverslagen aan huisartsen;
- ondersteuning van 9 verzorgingshuizen in opvang en omgang met bewoners met psychogeriatrische problematiek: per deelnemend verzorgingshuis wordt gedurende 1 jaar scholing aan leidinggevenden en ziekenverzorgenden gegeven;
- aanbod voor consultatie en scholing aan de eerste lijn: in gezinszorg en wijkverpleging het geven van scholing en 'teaching the teachers'.

Praktische informatie

Doelgroepen: psychogeriatrische patiënten op de poli,
psychogeriatrische verzorgingshuisbewoners
Locaties: regio Noord- en Oost-Friesland
Startdatum: maart 1989

Participanten

9 Verzorgingshuizen

Nachtbehandeling

Contactadres

dhr. C. de Jong
Stichting Verpleeghuis Martinushof
Kerkstraat 38, 5931 NN Tegelen
Telefoon: 077-739222

Beschrijving van het project

Doelstelling van dit project is om een daarvoor in aanmerking komende dementerende patiënt die hulp en begeleiding te verlenen die nodig is om hem of haar in het verzorgingshuis of thuis te handhaven. Het thuismilieu kan daardoor ontlast worden. Tijdens een screeningdag wordt de patiënt geobserveerd en onderzocht waarna psycholoog, ziekenverzorgende en arts samen een zorgplan opstellen. Dit zorgplan voorziet in het zo mogelijk activeren van de patiënt (avondactiviteiten, krantlezen en ADL-activiteiten) en het laten hervinden van een normaal dag- en nachtritme. Verder vindt er ook nachtopname plaats.

Praktische informatie

Doelgroep: psychogeriatrische patiënten
Locatie: Arcen, Velden, Venlo, Tegelen en Helden
Startdatum: maart 1990

Participanten

- Verbindingskantoor AWBZ
- RIAGG

Zorg op maat

Contactadres

dhr. L. Postma
Talma Huis
St. Antonidesstraat 2, 9269 PD Veenwouden
Telefoon: 05110-2641

Beschrijving van het project

Het doel van het project is door middel van aanpassingen in de zorgverlening, het welbevinden van psychogeriatrische patiënten te verhogen. Door op het individu afgestemde zorg te leveren in alle opzichten, tracht men zorg op maat te bereiken. Hierbij gaat het dan om de benaderingswijze, de lichamelijke verzorging en de dagbesteding. In de benadering worden validation-technieken en realiteits-oriëntatie toegepast. De zorg wordt beschreven in zorgplannen.

Praktische informatie

Doelgroep: psychogeriatrische verpleeghuisbewoners
Locatie: de regio van het verpleeghuis
Startdatum: oktober 1991

Participant

Verpleeghuis

Daghulp in het zorgcentrum (Albert van Koningsbruggen) en in een verzorgingshuis (Tolsteeg)

Contactadres

mw. I. Zondervan-de Vries
Zorgcentrum Albert van Koningsbruggen
Beneluxlaan 924, 3526 KJ Utrecht
Telefoon: 030-822311

Beschrijving van het project

Het gedurende enige dagen per week bieden van adequate zorg, begeleiding en ontspanning aan ouderen met een potentiële of reeds verstrekte psychogeriatrische verpleeghuisindicatie, die echter nog thuis wonen of in een verzorgingstehuis verblijven.

Doel hiervan is het bieden van professionele hulp (maar geen training zoals dagbehandeling) met een accent op het ontlasten van de thuiszorg.

Voor het zorgcentrum gaat het om 10 plaatsen per dag en voor het verzorgingshuis om 6 plaatsen per dag.

Praktische informatie

Doelgroep: (potentiële) psychogeriatrische patiënten
Locaties: Zuid-Utrecht en Zuid-Oost Utrecht
Startdatum: januari 1989

Participanten

- Zorgcentrum Albert van Koningsbruggen
- Verzorgingscentrum Tolsteeg

Psychiatrische Deeltijdbehandeling Ouderen (PDO)

Contactadres

dhr. H. Sauren
RIAGG Eindhoven en de Kempen
Kronehoefstraat 1, 5612 HK Eindhoven
Telefoon: 040-613617

Beschrijving van het project

Het doel is om ouderen zoveel mogelijk vanuit de thuissituatie of vanuit een setting die daar het dichtst bij staat te behandelen. De vraag van de cliënt en de continuïteit van zorg staan op de voorgrond.

Daartoe wordt er nauw samengewerkt tussen APZ en RIAGG. De aanmelding vindt centraal plaats bij de RIAGG, sectie Ouderen. De cliënten hebben de mogelijkheid om twee of drie dagen per week aan het programma van deeltijdbehandeling deel te nemen.

Het programma bestaat uit socio-therapeutische elementen, waarbij men kan denken aan weekendevaluatie, groepsgesprek, ontspannings- en bewegingsactiviteiten e.d.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen met psychosociale/psychiatrische problematiek
Locatie: Eindhoven en regio de Kempen
Startdatum: februari 1991

Participanten

- RIAGG Eindhoven/Kempen
- APZ Grote Beek

Crisisbedregeling psychogeriatric

Contactadres

mw. J.E. Verrijp - in 't Veld
RIGG Zuidhollandse Eilanden
Postbus 1177, 3220 BD Hellevoetsluis
Telefoon: 01883-13688

Beschrijving van het project

De doelstelling is acute opname in het verpleeghuis te bieden voor patiënten met psychogeriatriche stoornissen of vermoeden daarvan, waarbij acute 24-uurs multidisciplinaire verpleeghuiszorg vereist is, welke zorg niet of onvoldoende door informele en/of professionele eerstelijnszorg geboden kan worden.

Dit doel tracht men te realiseren door het beschikbaar stellen van een crisisbed in één van de verpleeghuizen in de regio. De indicatie voor crisisopname geschiedt door de RIAGG.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen met psychogeriatriche stoornis
Locaties: regio Zuidhollandse Eilanden: Voorne-Putten-Rozenburg,
Hoeksche Waard, Goeree-Overflakkee
Startdatum: oktober 1990

Participanten

- RIGG ZHE
- Zorgverzekeraar ZHE
- RIAGG ZHE
- Verpleeghuis Breede Vliet
- Verpleeghuis Grootenhoek
- Verpleeghuis De Plantage
- Verpleeghuis De Samaritaan
- Verpleeghuis Egmontshof

Circuit voor geronto-psychiatrie

Contactadres

dhr. G.M. Borgers
Twents Psychiatrisch Ziekenhuis
Postbus 347, 7500 AH Enschede
Telefoon: 053-755755

Beschrijving van het project

Doel is de profilering van de regionale GGZ ten behoeve van ouderen door middel van samenwerking tussen RIAGG's en APZ. Men wil komen tot de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de geronto-psychiatrische patiënten.

Er is een project van start gegaan om de voorwaarden voor verandering (signalering, diagnostiek, behandelplanning, zorgtoewijzing en evaluatie) te realiseren. In de volgende fase zullen behandelprogramma's worden ontwikkeld.

Praktische informatie

Doelgroep: geronto-psychiatrische patiënten
Locatie: regio Midden en Oost/Zuid Twente
Startdatum: januari 1992

Participanten

- RIAGG Midden Twente
- RIAGG Enschede
- RIBW Twente
- TPZ Helmerzijde

Groepsverzorgingsproject in Verzorgingshuis Oosterheem

Contactadres

dhr. drs. J.M.G.A. Schols
Streekverpleeghuis St. Agnes
Venestraat 28, 4931 BP Geertruidenberg
Telefoon: 01621-13555

Beschrijving van het project

Het doel is een vorm van opvang voor dementerende bewoners van een verzorgingshuis te bieden waardoor het verzorgende personeel wordt ontlast en het zelfstandig functioneren van de bewoners wordt gestimuleerd. Groepsverzorging wordt door verpleeghuispersoneel in het verzorgingshuis gegeven.

Kenmerken van groepsverzorging zijn:

- scheppen van een veilig en vertrouwd leefklimaat (huiskamer);
- regelmaat/dagschema van activiteiten;
- vaste zitplaats in huiskamer;
- dezelfde aanpak in de omgang met de betrokken bewoners;
- multidisciplinaire begeleiding;
- integraal zorgplan.

Praktische informatie

Doelgroep: psychogeriatrische patiënten
Locatie: Oosterhout
Startdatum: december 1989

Participanten

- Verpleeghuis St. Agnes Geertruidenberg
- Stichting Bejaardenzorg Oosterhout

Publikatie

Schols, J.M.G.A. - Substitutie verpleeghuiszorg. Gegevens uit het Streekverpleeghuis Geertruidenberg., *Vox Hospitii* 15 (1991) 4

Intervalzorg Psychogeriatric

Contactadres

mw. S. Schellingerhout
Verpleeghuis De Geinsche Hof
Vuurscheschans 75, 3432 TX Nieuwegein
Telefoon: 03402-89811

Beschrijving van het project

Doel is het realiseren van zorg op maat voor thuiswonende verpleeghuisgeïndiceerden. Hierdoor wil men de mantelzorg ondersteunen en de lange wachtlijsten ontlasten.

Dit wil men bereiken door het scheppen van een speciale psychogeriatriche afdeling waar de dementerenden met een bepaalde frequentie kortdurend kunnen worden opgenomen (intervalopnames).

Praktische informatie

Doelgroep: psychogeriatriche patiënten
Locaties: Lopik, IJsselstein, Nieuwegein, Houten, Vianen
Startdatum: februari 1991

Participanten

- RIAGG
- Verpleeghuizen
- Wijkverpleging
- Gezinszorg
- Indicatiecommissie

Substitutieproject Samenwerking verpleeg- en verzorgingshuizen

Contactadres

mw. A. van Leeuwen
Verpleeghuis Casa Bonita
Postbus 9012, 7300 DP Apeldoorn
Telefoon: 055-213491

Beschrijving van het project

Doel is tegemoet te komen aan de behoefte aan meerzorg in 23 verzorgingshuizen. Verder wil men de samenwerking vergroten tussen de verpleeghuizen en verzorgingshuizen in de regio Oost-Veluwe.

Dit wil men bereiken door middel van protocollering. Er wordt in de eerste plaats bekeken welke verzorgingshuisbewoners in aanmerking komen voor aanvullende zorg vanuit het verpleeghuis.

Die zorg kan bestaan uit 'meer handen aan het bed' of uit het inzetten van (para)medische hulp. Bij dit alles heeft de verpleeghuisarts een coördinerende rol. De coördinatie van de uitvoerende zorg is in handen van het hoofd verzorging van het verzorgingshuis. Het unieke van dit project is dat er wordt samengewerkt tussen 23 verzorgingshuizen en 5 verpleeghuizen.

Praktische informatie

Doelgroepen: psychogeriatrische patiënten, somatische patiënten
Locaties: regio Oost-Veluwe, verpleeghuizen in Apeldoorn, Beekbergen en Heerde en verzorgingshuizen in de regio
Startdatum: juli 1991

Participanten

- Verpleeghuizen
- Verzorgingshuizen
- AWBZ-verbindingkantoor

Woontussenvoorziening voor Ouderen 'De Klimroos'

Contactadres

dhr. D. van Rossum
Stichting M.C.A.D.
Merwestraat 2, 4251 CR Werkendam
Telefoon: 01835-2000

Beschrijving van het project

Het project beoogt ouderen zonder mantelzorg binnen een woontussenvoorziening voor ouderen zelf deze mantelzorg-functie te laten uitvoeren.

De woontussenvoorziening (gekwalficeerde ouderenwoning, met overdekte gang, met gemeenschappelijke ruimte) staat onder beheer van de ouderen zelf (bewonerscommissie), begeleid door een professionele begeleidingscommissie.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen met tekort aan mantelzorg
Locatie: Kerkdorp Sleeuwijk, gemeente Werkendam
Startdatum: september 1991

Participanten

- Gemeente Werkendam
- Woningbouwvereniging
- Gecoördineerd Ouderenwerk
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Bewonerscommissie

Zorg op maat Borneostraat

Contactadres

mw. C. Haans en mw. M. Pannebakker
Stichting Haags Kruiswerk
Witte de Withstraat 85, 2518 CR Den Haag
Telefoon: 070-3601960

Beschrijving van het project

Het project biedt een zelfstandige woonvoorziening voor ouderen.

De volgende faciliteiten zijn aanwezig:

- zelfstandige woningen;
- zorgsysteem aan de hand van zorg op maat;
- maaltijdverstrekking;
- huismeester/alarmering;
- coördinator 40 uur per week;
- 24 uur per dag reguliere zorg van kruiswerk en thuishulp.

Praktische informatie

Doelgroep: bewoners waarvan 1/3 met w.b.o.-indicatie
Locatie: regio Den Haag
Startdatum: april 1991

Participanten

- K.V.V.
- Thuishulp Den Haag
- Haags Kruiswerk
- SOWOG

Wooncentrum Nieuw Doddendaal

Contactadres

mw. M.K.W. Schanzleh
Wooncentrum voor Ouderen 'Nieuw Doddendaal'
Parkdwarstraat 34, 6511 DL Nijmegen
Telefoon: 080-233363

Beschrijving van het project

Nieuw Doddendaal is een experiment, waarbij zowel in filosofie als in uitwerking autonomie, veiligheid, privacy en zelfstandigheid de uitgangspunten vormen. De door de ouderen gewenste dienstverlening wordt geleverd door onder andere de kruisvereniging en de gezinsverzorging, waarmee Nieuw Doddendaal een overeenkomst heeft. Deze en alle overige dienstverlening, die een bewoner nodig vindt, wordt met een contactpersoon van Nieuw Doddendaal overeengekomen en vastgelegd in een dienstenplan. De contactpersoon houdt het dienstenplan in actuele overeenstemming met de wensen van de oudere, de klant. Diensten die niet worden afgenomen, maar wel door de oudere zijn betaald worden voor een belangrijk deel gerestitueerd.

Praktische informatie

Doelgroep: geïndiceerde ouderen voor een verzorgingshuis
Locatie: Nijmegen
Startdatum: december 1989

Participanten

- Wooncentrum Nieuw Doddendaal
- Kruisvereniging
- Gezinsverzorging en Bejaardenhulp
- Stichting Welzijnswerk Ouderen Nijmegen
- Stichting Hulpdienst
- RIAGG
- Verpleeghuis Margriet
- Stichting Bejaardentehuizen Nijmegen
- Ouderenbonden
- Gezondheidscentrum 't Weeshuis
- Particulier Verpleegbureau (Netwerk Thuiszorg Nederland)

Publikaties

- Schanzleh, M. en M. Timmers - In 't verzorgingshuis als gewone wijkbewoner; Nieuw Doddendaal beproeft radicaal alternatief, *Leef tijd* 32 (1990) 5
- Hesterman, J. - In 'Nieuw Doddendaal' komt alle dienstverlening van buiten, *Tijdschrift voor Gezinsverzorging* 20 (1990)
- Schanzleh, M. en M. Timmers - *Plan Nieuw Doddendaal*, Nijmegen: Wooncentrum Nieuw Doddendaal, 1989

Familiehuis

Contactadres

dhr. B. Fransen
Verpleeghuis Madeleine
Velgertstraat 1, 5831 LL Boxmeer
Telefoon: 08855-77277

Beschrijving van het project

In het project wordt aan partners en familieleden van de patiënten gelegenheid geboden om gedurende een bepaalde tijd op het terrein van het verpleeghuis te kunnen wonen.

Praktische informatie

Locaties: Land van Cuijk, Noord-Limburg
Startdatum: januari 1991

Participant

Verpleeghuis Madeleine

Intensieve Bewonerszorg Huis voor Onbehuisden De Veste

Contactadres

dhr. R. Verfaillie
Dr. Sarphatihuis
Roeterstraat 2, 1018 WC Amsterdam
Telefoon: 020-6263115

Beschrijving van het project

Het project is gericht op het voorkomen van gedwongen overplaatsingen naar verpleeghuizen van de oudere en/of zorgbehoeftige bewoners door middel van kwaliteitsverbetering van de directe zorg (handen aan het bed en 24-uurszorg).

De volgende activiteiten worden ondernomen:

- zorgplannen voor de patiënten;
- multidisciplinair overleg;
- extra ondersteuning van het team;
- aanpassingen woonomgeving;
- mobiel verpleeghuisteam voor functiegerichte ondersteuning;
- hulpmiddelen en aanpassingen.

Praktische informatie

Doelgroep: thuislozen/ouderen
Locaties: Amsterdam Centrum, Amsterdam Oud-West
Startdatum: april 1990

Participanten

- H.v.O. De Veste
- Dr. Sarphatihuis

Abbeyfield

Contactadres

R. Nieborg
Stichting Abbeyfield Nederland
Postbus 10263, 5000 JG Tilburg
Telefoon: 013-440338

Beschrijving van het project

De doelstelling is het realiseren van een netwerk van Abbeyfieldhuizen in Nederland. Een aantal van deze huizen bestaat reeds in Roosendaal, Tilburg en Maastricht; vergevorderde plannen hiertoe bestaan in Arnhem en Nijmegen.

Een Abbeyfieldhuis is een kleinschalig woonhuis (acht tot twaalf bewoners), waarin alleenstaande ouderen hun zelfstandig, individueel leven langer kunnen blijven leiden dankzij een inwonende huisbegeleider. Naast een aantal gemeenschappelijke faciliteiten zoals een keuken, huiskamer, hobbyruimte en een tuin, heeft elke bewoner de beschikking over een eigen ruimte. De bewoners krijgen dagelijks bezoek van de gezinszorg en maken verder gebruik van de normale eerstelijns voorzieningen.

De landelijke stichting zorgt voor de promotie van het idee door middel van publikaties, presentaties en mailing; tevens ondersteunen zij de lokale initiatieven.

Praktische informatie

Doelgroep: alleenstaande ouderen
Locatie: Nederland
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Lokaal Abbeyfield Bestuur
- Landelijk Abbeyfield Bestuur
- Ouderenwerk

Publikatie

Helvoirt, W. van - Zelfstandig wonen, maar niet alleen, *Tijdschrift 65+* (1990) aug.

Meerzorgwoningen bij Verpleeghuis St. Elisabeth

Contactadres

mw. J. de Wit-Fleer
Stichting Kruiswerk Noord-Oost Utrecht
Neptunusplein 33, 3814 BB Amersfoort
Telefoon: 033-723579

Beschrijving van het project

De volgende einddoelstellingen zijn binnen het project geformuleerd:

- verpleeghuis-geïndiceerden kunnen zelfstandig wonen;
- partners van patiënten in het verpleeghuis wonen naast het verpleeghuis;
- jonge (beneden de 65 jaar) gehandicapten kunnen zelfstandig wonen.

Het project kent de volgende faciliteiten:

- reguliere zorg van kruiswerk en gezinszorg;
- alarmering aangesloten op het verpleeghuis;
- mogelijkheid tot eten in het verpleeghuis;
- mogelijkheid tot ergotherapie/fysiotherapie vanuit het verpleeghuis;
- meerzorg dan regulier in samenspraak met verpleeghuis en thuiszorginstellingen.

Praktische informatie

Doelgroepen: partners van in verpleeghuis opgenomen patiënten, verpleeghuis-geïndiceerden met voldoende mantelzorg, jonge gehandicapten aangesloten op alarmering, patiënten verkerend op grens intra/extramurale zorg

Locatie: Amersfoort

Startdatum: februari 1992

Participanten

- Woningbouwvereniging Amersfoort
- Verpleeghuis St. Elisabeth
- Stichting Kruiswerk Noord-Oost-Utrecht

Experimenteel Verzorgings-/Verplegingshuis Krimpenerwaard-Oost

Contactadres

mw. C.J. van Jaarsveld
ASVVO
Lopikerplein 1, 2871 AN Schoonhoven
Telefoon: 01823-84344

Beschrijving van het project

Het gaat om een experiment met volledige integratie van verzorging en verpleging in kleinschalige vestigingen. Zestig plaatsen verpleging en zestig plaatsen WBO zijn verdeeld over vier locaties. De vestigingen werken intensief samen met het lokale netwerk van thuiszorg.

Doelstellingen:

- zoveel mogelijk voorkomen van opname;
- continuïteit van zorg en zorgverleners, met name huisarts, bij opname;
- gezamenlijke opname van partners met verschillende indicatie;
- geen overplaatsing meer nodig na opname;
- zelfstandigheid en zeggenschap bewoners;
- behoud sociale contacten door opname dicht bij huis. In de nabije toekomst zal er ook een aanbod zijn van verzorgingstehuiszorg aan bewoners van aanleunwoningen, in samenwerking met de thuiszorg.

Praktische informatie

Doelgroepen: verzorgingshuisgeïndiceerden (zwaarste categorie), somatische en psychogeriatrische verpleeghuisgeïndiceerden

Locaties: regio Krimpenerwaard-Oost, Bergambacht, Schoonhoven, Haastrecht

Startdatum: mei 1990

Participanten

- ASVVO
- Goudse Verpleeghuizen
- Eerstelijns gezondheidszorg

Publikaties

- R.F. Wiewel - *Onderzoek kwaliteit van zorg in Project Krimpenerwaard-Oost*, (in voorbereiding), 1992
- *Videoband Duizendlukkens in de polder*, Schoonhoven: ASVVO, 1991
- Diverse artikelen: *Senior* (1992) 03/04

Verpleeghuisondersteuning zorgwoningenplan Pelkwijk

Contactadres

dhr. P.J. Brittijn
Verpleeghuis Pronswede
Morgenzonweg 29, 7101 BH Winterswijk
Telefoon: 05430-18000

Beschrijving van het project

Het doel van het project is huisvesting van echtparen, waarvan een van de partners een verpleeghuisindicatie heeft. Hiertoe wordt ziekenverzorging geleverd aan het verzorgingshuis, waar de zorgwoningen zich bevinden.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met verpleeghuisindicatie
Locatie: Winterswijk
Startdatum: 1991

Participanten

- Verzorgingshuis De Pelkwijk
- Verpleeghuis Pronswede
- Woningbouwvereniging
- Wijkverpleging
- Gezinszorg

Socio-woning: Gewoonproject

Contactadres

dhr. J.J. Mulder
Verpleeghuis Oudshoorn
Delftzichtweg 1, 2402 NB Alphen aan den Rijn
Telefoon: 01720-43434

Beschrijving van het project

Doel van het project is het realiseren van een soort sociowoning voor licht cognitief gestoorde (dementerende) alleenstaande ouderen. De woning wordt aangepast voor circa 5 alleenstaanden. Dit gebeurt in samenwerking met de woningbouwvereniging, zodat toestemming van WVC niet nodig is. Het inhoudelijk plan wordt gedragen door o.a. de huisartsen, wijkverpleging, RIAGG en het verpleeghuis. De financiering geschiedt mede via de substitutiegelden AWBZ (verpleeghuiszorg).

Praktische informatie

Doelgroep: alleenwonende dementerende ouderen
Locatie: Alphen aan den Rijn
Startdatum: oktober 1991

Participanten

- Verpleeghuis Oudshoorn
- Wijkverpleging Hart van Holland
- Gezinszorg midden-Rijnland
- RIAGG Zuid-Holland
- Woningbouwvereniging
- Huisartsen

De Toonladder, een leefgemeenschap van ouderen

Contactadres

H. Bronkhorst
Stichting Delta
Postbus 10224, 1301 AE Almere
Telefoon: 036-5390484

Beschrijving van het project

De doelstelling van het project is het verschaffen van nieuwe en aanvullende vormen van wonen, zorg en ontmoetingsmogelijkheden, die passen bij de wensen van ouderen in deze tijd. De belangrijkste wens daarin is het thuis blijven wonen.

De volgende activiteiten worden in gang gezet:

- bouwen van woningen, sommige in groepjes, waardoor zorgwoningen mogelijk zijn;
- bieden van zorg;
- bevorderen van ontmoetingsmogelijkheden, ook met andere ouderen in de wijk.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen
Locatie: Almere
Startdatum: april 1993

Participanten

- Woningbouwvereniging Groene Stad Almere
- Gemeente Almere
- Stichting Delta
- Provincie Flevoland
- Stichting EVA
- Stichting De Schoor

Steunpunt Zorgverlening Callantsoog

Contactadres

mw. F.A. de Jong
Provincie Noord-Holland Dienst WEB
Houtplein 33, 2021 DE Haarlem
Telefoon: 023-143531

Beschrijving van het project

In Callantsoog (gemeente Zijpe Noord-Holland) wordt medio 1991 het (enige) verzorgingshuis met 33 verzorgingsplaatsen gesloten. Om te kunnen blijven voorzien in WBO-zorg wordt een wijksteunpunt gerealiseerd met 16 zorgwoningen voor zelfstandige bewoning door WBO-geïndiceerde ouderen. Vanuit het wijksteunpunt wordt door een basisteam van een verzorgingshuis uit Zijpe en de thuisorganisaties tot op WBO-niveau zorg verleend aan de bewoners van deze woningen en overige ouderen in Callantsoog.

Er zijn afspraken gemaakt met betrekking tot de zorgverlening en er vindt een centrale intake plaats met betrekking tot de zorg door de thuiszorgorganisaties en verzorgingstehuizen.

Praktische informatie

Doelgroep: WBO-geïndiceerde en zelfstandig wonende ouderen
Locatie: Callantsoog (gemeente Zijpe)
Startdatum: juni 1992

Participanten

- Verzorgingshuizen
- Gemeente
- Gewest Kop van Noord-Holland
- Stichting Thuiszorg
- Kruisvereniging
- Verpleeghuis

Een Vernieuwing in de Verpleeghuiszorg

Contactadres

mw. J.G. Mengerink-Hogewonder
Verpleeghuis 't Kleyne Vaert
S.N. Menkostraat 80, 7523 DX Enschede
Telefoon: 053-330035

Beschrijving van het project

Het betreft twaalf volledig aangepaste aanleunwoningen in de nabijheid van het verpleeghuis. Hier worden patiënten (bewoners), al dan niet met partner, in een semimurale setting verpleegd, aan de hand van een uitgebreid behandel/zorgplan.

Het project is gekoppeld aan een verpleegafdeling. De patiënten maken gebruik van alle faciliteiten van het verpleeghuis. Er is samenwerking met de eerstelijns.

Praktische informatie

Doelgroep: verpleeghuisgeïndiceerden
Locatie: Enschede
Startdatum: februari 1989

Participant

Verpleeghuis

Publikaties

- Haaft, C. ten - Wonen naast het verpleeghuis, *Senior* (1989) 11
- Coolen, J.A.J. en A.W. Zijdeveldt-Blom - *Een vernieuwing in de verpleeghuiszorg*, Enschede: Universiteit Twente, 1987

Autistenhulpverlening Zuid-Limburg

Contactadres

dhr. P. Steerneman
RIAGG Oostelijk Zuid-Limburg
Postbus 165, 6400 AD Heerlen
Telefoon: 045-700400

Beschrijving van het project

Het doel is het tot stand brengen van een autisme-team en een stuurgroep. Het autisme-team is een multidisciplinair team ten behoeve van consultatie, diagnostiek en indicatiestelling. De stuurgroep is een beleidsgroep die een sluitend netwerk voor de autistenhulpverlening van de grond wil tillen. Verder wil men een centraal coördinatiepunt (RIAGG) ten behoeve van de centrale aanmelding, begeleiding en behandeling opstarten.

Praktische informatie

Doelgroep: autisten met verwante contactstoornissen
Locatie: Zuid-Limburg
Startdatum: april 1989

Participanten

- RIAGG OZ Limburg
- RIAGG Maastricht
- RIAGG Westelijke Mijnstreek
- Psychiatrisch Centrum Welterhof Heerlen
- Sociaal Pedagogische Diensten Zuid-Limburg
- Medisch Kleuterdagverblijven Zuid-Limburg
- NVA (oudervereniging)

Projectenprogramma Woonrevalidatie, S.R.R.G., Klinische Revalidatie van Patiënten met een Schizofrenie

Contactadres

dhr. dr. C.J. Slooff
P.C. Licht en Kracht
Postbus 30007, 9400 RA Assen
Telefoon: 05920-11999

Beschrijving van het project

De doelstellingen van het project zijn:

- de ontwikkeling en evaluatie van effecten van revalidatie-modulen (o.a. sociale vaardigheidstraining, educatie, arbeidsrevalidatie, huishoudelijke en maatschappelijke vaardigheidstraining);
- de bepaling van de belastbaarheid van patiënten;
- de bepaling van therapieresistentie voor gangbare psychofarmacologische strategieën;
- de ontwikkeling van een intramuraal arbeidsplaatsencentrum;
- de ontwikkeling van een optimaal revalidatieklimaat en attitude van sleutelfiguren (verpleegkundig EE-klimaat);
- netwerkontwikkeling van voorzieningen ten behoeve van chronisch psychiatrische patiënten, met name die met schizofrenie.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locaties: Drenthe, Groningen, Friesland
Startdatum: september 1988

Participanten

- Psychiatrisch Centrum Licht en Kracht
- Psychiatrische Kliniek AZG (RUG)
- Vakgroep Klinische Psychologie RUG
- Vakgroep Experimentele Psychologie RUG
- Andragogisch Instituut RUG
- Nucleaire Geneeskunde AZG (RUG)
- Bewegingswetenschappen RUG

Publikaties

- Slooff, C.J. - Revalidatiestrategieën, *COBO-bulletin* 21 (1990) 1
- Maar-van Litsenberg, C. de, C.J. Slooff, J. Korf, et al. - Het effect van hogere doseringen neuroleptica bij chronisch psychotische patiënten, *T. v. Psychiatrie* 32 (1990) 2
- Appelo, M.T., P.M.G. Emmelkamp, C.J. Slooff, et al. - Kwetsbaarheid en sociale vaardigheden bij patiënten met chronische schizofrenie, *Directieve therapie* 9 (1989) 4

Incest Dader Behandeling Rotterdam (IDBR)

Contactadres

mw. M. Albers
Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg RNO
Postbus 4450, 3006 AL Rotterdam
Telefoon: 010-4536789

Beschrijving van het project

Binnen het project vindt behandeling plaats van plegers van incest in het kader van het driesporenbeleid, waarbij justitie zorgt voor de bewezenverklaring en daarna als stok achter de deur fungeert.

De doelstellingen van het project zijn:

- ten eerste het voorkomen van recidive en verbeteren van het sociaal functioneren van alle betrokkenen;
- ten tweede het leveren van een bijdrage aan de methodiek-ontwikkeling van incestdaderbehandeling;
- ten derde door middel van onderzoek inzichten en opgedane ervaringen overdraagbaar maken.

Praktische informatie

Doelgroep: incestplegers tegen wie aangifte is gedaan

Locaties: arrondissement Rotterdam, ressort Den Haag (dit omvat de arrondissementen Den Haag, Dordrecht, Middelburg en Rotterdam)

Startdatum: september 1989

Participanten

- RIAGG Rijnmond Noord-West
- RIAGG Rotterdam-Zuid
- Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg Rijnmond Noord-Oost
- Stichting Reclassering Rotterdam
- Rechtbank Rotterdam
- Openbaar Ministerie Rotterdam
- Districts-psychiatrische Dienst

Publikaties

- Schoemaker, B. en R. Bullens - 'Je moet ze als persoon onvoorwaardelijk respectvol benaderen', *Welzijnsweekblad* (1990) sept.

- Heijens, S. - Project Incest Dader Behandeling Rotterdam, *Proces* (1990) april
- Arendshorst, D. - Uniek project Rotterdamse Riagg's, *GGZ Gazet* (1989) okt.

Seksueel Misbruik van Jongeren

Contactadres

mw. A.R. Blom-van Es
RIAGG Haagrand, afdeling Preventie/Dienstverlening
Postbus 18568, 2502 EN Den Haag
Telefoon: 070-3646955

Beschrijving van het project

Het doel van dit project is de hulpverlening en de preventie te verbeteren bij seksueel misbruikte jongeren tot 19 jaar. Dit moet geschieden door een stroomlijning van de interne hulpverlening binnen de RIAGG alsmede door deskundigheidsbevordering bij de hulpverleners. Daarnaast wordt gestreefd naar een verbetering van de externe samenwerking. Dit alles in nauwe samenwerking met de afdeling preventie van de RIAGG.

Praktische informatie

Doelgroepen: seksueel misbruikte jongeren, ouders van seksueel misbruikte jongeren, daders

Locaties: Rijswijk-Wassenaar, Voorburg-Leidschendam, Zoetermeer

Startdatum: februari 1990

Participanten

- RIAGG
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Samenwerkingsverband tegen seksueel geweld
- Politie
- Jeugdgezondheidsdiensten
- Bureau Slachtofferhulp
- Reclassering
- Bureau Vertrouwensartsen

Klinische echtparen groepsbehandeling 'De Keerkring'

Contactadres

dhr. J. Bont
APZ Beileroord
Postbus 30000, 9410 RA Beilen
Telefoon: 05930-31813

Beschrijving van het project

Het doel is in een klinische setting een partnerrelatie-therapie aan te bieden aan paren waarvan een of beide leden een langdurige psychiatrische problematiek heeft. Gedurende zes weken wordt aan vijf echtparen tussen de 40 en 60 jaar een behandeling gegeven. Ook is er voorzien in een poliklinische voor- en nabehandelingsfase.

Concreet bestaat het weekprogramma uit: weekendevaluatie; weekdoelenbespreking; creatieve therapie; echtparen groepspsychotherapie; sociale vaardigheidstraining; activiteitentherapie; sociotaken-bespreking; thema-besprekingen; weekend-voorbepreking; systeempsychotherapie; psychomotorische therapie.

Praktische informatie

Doelgroep: psychiatrische patiënten
Locatie: 5 noordelijke provincies
Startdatum: september 1991

Participanten

- APZ Beileroord
- Ziekttekostenverzekeraar 'Het Groene Land'

Ambulante psychiatrische zorg migranten

Contactadres

mw. L. Prisse
Centrum Sarphatipark
Sarphatipark 63 HS, 1073 CS Amsterdam
Telefoon: 020-6710468

Beschrijving van het project

Het doel is het organiseren van een adequate hulpverlening aan migranten en andere allochtonen in het zorggebied wat betreft de aard en de omvang van de psychische morbiditeit, het hulpzoekgedrag en de daaruit voortvloeiende deskundigheid die van de hulpverlening wordt gevraagd.

Men tracht de doelstellingen te bereiken door:

- het verhogen van de doorlaatbaarheid van het filter tussen de eerste en tweede lijn;
- deskundigheidsbevordering;
- aanpassen van het personeelsbeleid;
- na ambulante hulpverlening het ontwikkelen van een dagbehandelingsmogelijkheid voor migranten.

Praktische informatie

Doelgroep: migranten met psychosociale of neurotische problemen
Locatie: Amsterdam Zuid/Nieuw West
Startdatum: januari 1991

Participanten

- RIAGG Zuid/Nieuw West
- PCA Amsterdam
- Vakgroep Psychiatrie van de Vrije Universiteit Amsterdam

GOUDT: Gelders Overijssels Utrechts/ Flevolands Doven Team

Contactadres

dhr. C. Erkens
RIAGG Veluwe-vallei
Oude Bennekomseweg 3, 6717 LM Ede
Telefoon: 08380-33812

Beschrijving van het project

Doel van het project is de RIAGG-hulpverlening normaal toegankelijk te maken voor mensen die doof of ernstig slechthorend zijn, zodat deze groep een kwalitatief vergelijkbare hulpverlening krijgt ten opzichte van mensen zonder auditieve handicap.

De doelstelling tracht men te bereiken door hulpverleners te scholen in de gebarentaal en kennis te vergaren over doven-culturen. Er wordt een speciaal doventeam opgezet dat mensen van alle leeftijden op een multidisciplinaire en multimethodische wijze hulp gaat verlenen. Bij de samenstelling van het team wordt ook geworven onder dove en ernstig slechthorende professionals. Technische aanpassingen zoals een teksttelefoon en het gebruik van doventolken nemen een belangrijke plaats in bij de hulpverlening.

Praktische informatie

Doelgroep: doven
Locaties: Gelderland, Overijssel, Utrecht, Flevoland
Startdatum: januari 1991

Participanten

- MW instituut voor doven
- RIAGG Veluwe-Vallei
- APZ Schakenbosch
- APZ Curium
- Dovenraad
- FODOK

Contactpoli van RIAGG en APZ

Contactadres

mw. T. König
APZ Licht en Kracht
Denneweg 9, 9400 RA Assen
Telefoon: 05920-30107

Beschrijving van het project

Doel is het creëren van een voorziening waarbij de patiënten ambulante zijn te volgen in hun sociaal en psychiatrisch functioneren. Het gaat om patiënten die neigen tot therapie-ontrouw en het slecht nakomen van afspraken. De contactpoli van RIAGG en APZ biedt een laagdrempelige opvang en individuele begeleiding. In de contactpoli kunnen de patiënten in een huiselijke sfeer contacten leggen en kan worden toegezien op de toediening van depotmedicatie.

De sociaal-psychiatrisch verpleegkundige vervult de gastvrouwrol en speelt zo nodig in op vragen en problemen. De B-verpleegkundige dient de depotneuroleptica toe en is daarnaast zoveel mogelijk in de huiskamer aanwezig. De psychiater beoordeelt het gebruik van neuroleptica en schrijft recepten uit. Als de patiënt zijn medicatie niet komt halen, wordt door de contactpoli contact opgenomen.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: regio Assen: Oosterwolde, Grachten en Roden
Startdatum: oktober 1991

Participanten

- PC Licht en Kracht
- RIAGG Drenthe

Ambulante psychiatrische hulpverlening aan allochtonen

Contactadres

dhr. J.J. van Egmond
St. Elisabeth Gasthuis
Rielerweg 187, 7416 ZE Deventer
Telefoon: 05700-39700

Beschrijving van het project

Doel is het bieden van psychiatrische hulpverlening aan met name turkssprekende migranten, op vergelijkbaar niveau als aan Nederlandse patiënten.

Op de polikliniek werken 15 stafmedewerkers, waarvan 4 turkssprekend. Voorheen was men aangewezen op tolken.

Praktische informatie

Doelgroep: schizofrene en manisch-depressieve patiënten
Locaties: Deventer, Almelo
Startdatum: 1988

Participant

St. Elisabeth Gasthuis

Medisch Orthopedagogische Dagbehandeling

Contactadres

dhr. C. van de Broek
Medisch Kindertehuis Godelieve
Dr. Keyzerlaan 5, 5051 PB Goirle
Telefoon: 013-435971

Beschrijving van het project

Doel is dagelijkse observatie en intensieve behandeling van kinderen van 6 - 14 jaar met ontwikkelingsproblemen. Men wil een therapeutisch milieu tot stand brengen met een multidisciplinaire behandelingsaanpak. De behandeling is gericht op het weer op gang brengen van de stagnerende ontwikkeling bij het kind en het aanbieden van begeleiding van de ouders, waardoor volledige thuisplaatsing met extern onderwijs weer mogelijk is.

Men wil dit doel bereiken door:

- orthopedagogische behandeling in de leefgroep;
- medisch-verpleegkundige zorg en behandeling;
- gezinsbegeleiding;
- orthopedagogische begeleiding op school voor langdurig zieke kinderen;
- additionele therapieën, zoals logopedie, speltherapie, groepswork en fysio- en bewegingstherapie.

Al deze activiteiten worden op een geïntegreerde wijze aangeboden.

Praktische informatie

Doelgroep: kinderen met ontwikkelingsstoornissen
Locatie: regio Midden-Brabant
Startdatum: juli 1991

Participanten

- Medisch Kindertehuis Godelieve
- Medisch Kleuterdagopvang Kleuterheil

Dagactiviteiten (deelproject van het project Continuïteit van Zorg)

Contactadres

mw. W. Smits
RIGG 's-Hertogenbosch
Gasselstraat 26, 5211 KJ 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-122005

Beschrijving van het project

Door middel van samenwerking van betrokken RIGG-partners wordt getracht een zo volledig mogelijk en flexibel zorgcircuit te creëren voor chronische patiënten, met name voor hen die niet langdurig op het APZ zijn aangewezen of behoeven te zijn.

In dit deelproject wordt getracht het aanbod van de dagbestedingsmogelijkheden voor chronisch psychiatrische cliënten in de regio Den Bosch uit te breiden en toegankelijker te maken. Het betreft dagactiviteiten in de breedste zin van het woord, d.w.z. variërend van een vrijetijdsbesteding tot vrijwilligers/betaald werk.

De RIGG-functionaris heeft instanties bezocht die direct of zijdelings bij de leefomstandigheden van de cliënten zijn betrokken, zowel binnen als buiten de GGZ. Zowel de personen uit het reguliere dagactiviteitsaanbod als de hulpverleners zijn geactiveerd na te denken over de ontwikkeling en het aanbieden van dagactiviteiten voor chronische patiënten.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locaties: 's-Hertogenbosch en omstreken
Startdatum: september 1990

Participanten

- RIAGG 's-Hertogenbosch
- Dagactiviteitencentrum Ruggesteun
- APZ Reinier van Arkel
- APZ Coudewater
- RIBW 's-Hertogenbosch

Case-management (deelproject van het project Continuïteit van Zorg)

Contactadres

dhr. P. Hulsman
RIGG 's-Hertogenbosch
Gasselstraat 26, 5211 KJ 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-122005

Beschrijving van het project

Centraal in het project staat het bewerkstelligen en in stand houden van een optimaal netwerk van zorgverlening aan chronische psychiatrische patiënten door de coördinatie via een case-manager.

De taken van de case-manager in het netwerk van de patiënt zijn: belangenbehartiging van de patiënt, zorg dragen voor fundamentele levensbehoeften, aanleren van basale en sociale vaardigheden, ontwikkelen of behouden van sociaal netwerk, bevorderen van maximale maatschappelijke integratie, contact onderhouden met behandelaars en familie van de patiënt.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische ambulante patiënten
Locatie: RIGG regio 's-Hertogenbosch
Startdatum: januari 1992

Participanten

- RIGG 's-Hertogenbosch
- RIAGG 's-Hertogenbosch
- APZ Reinier van Arkel
- Dagactiviteitencentrum Ruggesteun
- RIBW 's-Hertogenbosch
- APZ Coudewater

GGZ op maat (GOM-project)

Contactadres

dhr. P. van Heugten
RIAGG Dordrecht e.o.
M.H. Trompweg 225e, 3317 BS Dordrecht
Telefoon: 078-178555

Beschrijving van het project

De belangrijkste doelstellingen van het GOM-project zijn:

- zorg dragen voor continuïteit van behandeling tussen RIAGG en APZ;
- aanbieden en ontwikkelen van individuele zorgarrangementen;
- kliniek met 'walk-in' mogelijkheden;
- minimaal effectieve behandelingsdosis toedienen.

In het algemeen geldt het GOM-project voor iedere patiënt met een opname-indicatie. Behandeling, al dan niet klinisch, verloopt niet meer standaard, maar wordt per situatie besproken.

Doorbehandeling van RIAGG in het APZ en vice versa behoort tot de mogelijkheden.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met een opname-indicatie
Locatie: Dordrecht
Startdatum: december 1990

Participanten

- RIAGG Dordrecht en omstreken
- APZ 'De Grote Rivieren'

Intensieve Zorg

Contactadres

dhr. H. Kroos
BAVO Rijnmond
Langeveldeerweg 27, 2211 AB Noordwijkerhout
Telefoon: 02523-78141

Beschrijving van het project

Het doel is het tot stand brengen van een gesloten opname-behandelaanbod voor cliënten met een psychiatrische stoornis die, deels via een juridische maatregel, bij BAVO-Rijnmond binnenkomen. Concreet moet men komen tot een beddenreductie, een herformulering van de doelgroep, een afstemming van het behandelpakket en de verhuizing naar Rotterdam.

Praktische informatie

Doelgroep: SGA-patiënten
Locaties: Rotterdam Noord-Oost, Rotterdam Centrum-West, Capelle a/d IJssel
Startdatum: april 1989

Participanten

- RIAGG Rotterdam Noord-Oost
- RIAGG Rotterdam Noord-West
- Stichting Overlegorgaan Geestelijke Gezondheidszorg Rotterdam
- Centrum voor Dienstverlening
- Gemeente Rotterdam
- Gemeente Capelle aan den IJssel

Project Zorgcoördinatie Groningen

Contactadres

dhr. P. Baart
RIAGG Groningen
Postbus 86, 9700 AB Groningen
Telefoon: 050-223235

Beschrijving van het project

De volgende doelstellingen zijn geformuleerd:

- verbeterde afstemming en coördinatie van zorgactiviteiten van de verschillende disciplines;
- verbeterde aansluiting van het hulpaanbod op de behoeften en mogelijkheden van de chronisch psychiatrische patiënten;
- vergroting en/of instandhouding van de zelfredzaamheid van patiënten; dit omvat alle levensgebieden.

Deze doelen poogt men te bereiken door middel van het inzetten van een zorgcoördinator voor een welomschreven groep patiënten en door het ontwikkelen van methodieken.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: Stad Groningen
Startdatum: mei 1991

Participanten

- Algemeen Maatschappelijk Werk stad Groningen
- RIAGG Groningen
- APZ Drennoord
- Psychiatrische Universiteitskliniek (PUK) Groningen

Publikaties

- Wolf, J.R.L.M. - *Wat er bij casemanagement zoal komt kijken. In: Casemanagement, red. H. de Graaff, Utrecht: SWP, 1990*
- Wolf, J.R.L.M. - *Oude bekenden van de psychiatrie. Proefschrift, Utrecht: SWP, 1990*

Psycho-sociale Revalidatie

Contactadres

dhr. H. Henselmans
Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg RNO
Postbus 4450, 3006 AL Rotterdam
Telefoon: 010-4004654

Beschrijving van het project

Het project poogt door middel van de toepassing van case-management-principes de zorg voor en het bestaan van chronisch psychiatrische patiënten te verbeteren. Het gaat om een intensieve vorm van case-management met een gemiddelde case load van 15 patiënten per hulpverlener.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: Rijnmond Noord-Oost
Startdatum: april 1990

Participant

RNO Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg

Publikatie

Henselmans, H.W.J., S. Kok, A.V.M. Nammensma, et al. - Bemoeizorg. Strategieën in de zorg voor ambulante patiënten met langdurige psychiatrische problemen, *Maandblad Geestelijke volksgezondheid* 46 (1991) 11

Regionale Plaatsingscommissie

Contactadres

dhr. P. Hulsman
RIGG 's-Hertogenbosch
Gasselstraat 26, 5211 KJ 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-122005

Beschrijving van het project

Door middel van het instellen van een regionale plaatsingscommissie voor opnamen in de GGZ wil de RIGG de regionale patiëntenstromen in de GGZ beïnvloeden en tegelijkertijd de best passende voorziening voor individuele patiënten aanbieden. De werkzaamheden van de plaatsingscommissie worden stapsgewijs ingevoerd: eerst met betrekking tot alle opnamen in beschermende woonvormen en de langverblijvenden in de APZ-en, daarna met betrekking tot de plaatsingen in dagbehandeling en tenslotte de acute en kortdurende opnamen.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met een opname-indicatie
Locatie: RIGG-regio 's-Hertogenbosch
Startdatum: december 1987

Participanten

- RIAGG 's-Hertogenbosch
- RIBW 's-Hertogenbosch
- APZ Reinier van Arkel
- APZ Coudewater

Publikatie

Wilde, G. de - Den Bosch werkt samen in afbouwfase, *Opmaat 1*

Sociaal Psychiatrisch Centrum Maastricht

Contactadres

dhr. R.J. Rotteveel
Psychiatrisch Ziekenhuis Vijverdal
Postbus 88, 6200 AB Maastricht
Telefoon: 043-685444

Beschrijving van het project

Het doel is de ontwikkeling van semi- en extramurale behandelprogramma's die in principe als vervanging voor klinische behandeling kunnen dienen. Deze programma's komen tot stand vanuit een reorganisatie en reallocatie van klinische en ambulante voorzieningen. Centraal staan substitutie en continuïteit van zorg. Als voornaamste doelgroep worden volwassenen gezien voor wie een indicatie voor (her)opname in een APZ gesteld is.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met opname-indicatie
Locatie: Maastricht en omstreken
Startdatum: september 1990

Participanten

- APZ Vijverdal
- RIAGG Heuvelland
- Rijksuniversiteit Limburg
- RIGG Zuid-Limburg

Publikatie

Vrijlandt, A.J.W., M.J. Haveman en N.W. Poelijoe - Naar een alternatief voor psychiatrische opname: het Maastrichtse model, *Maandblad Geestelijke volksgezondheid* 41 (1986) 10

Ambulant samenwerkingsproject psychiatrische deeltijdbehandeling en sociaal-psychiatrische revalidatie

Contactadres

mw. I. Dalewijk
Prof. Dr. A. Querido Stichting
Linnaeushof 4, 1098 KH Amsterdam
Telefoon: 020-6654321

Beschrijving van het project

Door het aanbieden van deeltijdbehandeling in plaats van incidentele zorg wordt ambulante ondersteuning c.q. behandeling geboden aan cliënten met chronisch psychiatrische problematiek. Het doel is de cliënten zo optimaal mogelijk te laten functioneren. Continuïteit van zorg en het geven van structuur spelen hierbij een grote rol.

Er worden veel op handelen gerichte activiteiten aangeboden:

- ergotherapie;
- activiteitenbegeleiding;
- creatieve therapie;
- arbeidsrehabilitatie;
- sociodrama;
- psychiatrische contacten en eventueel maatschappelijk werk.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locaties: regio Oost/Zuid-Oost Amsterdam
Startdatum: januari 1991

Participanten

- RIAGG Amsterdam Oost
- SPDC Oost + Poli Oost (APC O./Z.O.)
- Querido Stichting

Psychiatrische Intensieve Thuiszorg (PIT)

Contactadres

dhr. H. Arendsen
RIAGG Midden-Limburg
Minister Beverstraat 3, 6041 JL Roermond
Telefoon: 04750-87474

Beschrijving van het project

Het doel is het bieden van een alternatief voor psychiatrische opname in de vorm van psychiatrische thuiszorg, gericht op het verminderen en/of draaglijk maken van de psychische lijdensdruk voor de psychiatrische patiënt en zijn omgeving.

PIT biedt nazorg in de vorm van resocialisatie en ondersteuning. Een patiënt komt in aanmerking voor PIT als hij intensieve thuiszorg nodig heeft, die niet door ambulante begeleiding gegeven kan worden.

Enkele B-verpleegkundigen gaan de patiënten gedurende twaalf weken vijf dagdelen thuis helpen.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: Midden-Limburg
Startdatum: september 1991

Participant

STAT Sittard (bureau voor intensieve thuiszorg)

Bed-op-recept aan de 'achterdeur'

Contactadres

dhr. J.W.R. Elferink
APZ Willem Arntsz Hoeve
Dolderseweg 164, 3734 BN Den Dolder
Telefoon: 030-299911

Beschrijving van het project

In dit project wordt bekeken of het Boston-model, d.w.z. een scheiding tussen wonen, zorg en behandeling toepasbaar is voor de voortgezette behandeling. Er wordt verder gekeken naar de mogelijkheid om psychiatrische patiënten die reeds meerdere malen opgenomen zijn geweest een verdere 'psychiatrische carrière' te besparen. Daarbij wordt de afstand tot de maatschappij zo klein mogelijk gehouden. Er wordt alleen zorg op maat verleend. Bed-op-recept steunt op twee pijlers:

1. patiënten krijgen alleen een bed als dat niet anders kan; overdag volgen de patiënten een behandelprogramma dat in overleg met hun individuele begeleider is opgesteld; de familieleden zijn van meet af aan bij de behandeling betrokken;
2. de behandeling is facilitair: patiënten krijgen de gelegenheid te werken aan een reorganisatie van hun leven; daarbij blijft hun autonomie gehandhaafd, zijn ze zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop ze van de mogelijkheden gebruik maken.

Praktische informatie

Doelgroep: psychiatrische patiënten, die thuis wonen
Locatie: regio APZ W.A. Hoeve
Startdatum: januari 1991

Participant

APZ W.A. Hoeve

Zorgvernieuwing in de psychiatrie in de regio Eindhoven

Contactadres

dhr. M.H.W.M. Thunnissen
RIGG regio Eindhoven en de Kempen
Dr. Poetlaan 1, 5626 NC Eindhoven
Telefoon: 040-466565

Beschrijving van het project

Het project bestaat uit drie onderdelen:

- opnamevervangende crisisinterventie (oplossen regionale knelpunten);
- opnamevervangende dagbehandeling (analoog aan het substitutie-project Assen);
- casemanagement (TCL-model, Wisconsin, USA).

Het is de bedoeling tot een functionele afstemming van de hulpverlening in de regio te komen. Men wil zoveel mogelijk onnodige opnamen en hospitalisatie-effecten voorkomen, meer zorg op maat en continuïteit van zorg gaan bieden en een instellingoverschrijdend zorgaanbod tot stand brengen.

Praktische informatie

Doelgroepen: cliënten die beroep doen op acute hulpverlening, cliënten met opname-indicatie, chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: Eindhoven en de Kempen
Startdatum: juni 1991

Participanten

- Ziekenhuis De Grote Beek
- RIAGG regio Eindhoven en de Kempen
- RIBW Eindhoven - de Kempen
- St. Annaziekenhuis Geldrop (PAAZ)
- St. Josephziekenhuis (PAAZ)
- Catharinaziekenhuis (PAAZ)
- Diaconessenhuis (PAAZ)

Netwerk Experiment Maatschappelijke Opvang (NEMO-project)

Contactadres

mw. P. Geutjes
RIGG regio Eindhoven en de Kempen
Dr. Poletlaan 1, 5626 NC Eindhoven
Telefoon: 040-438111

Beschrijving van het project

Doelstelling van het project is te komen tot doorbreking van het patroon van verkokerde zorg binnen de sectoren GGZ, opvang- en thuislozenzorg, om zo een samenhangender en cliëntgerichter zorgbeleid te realiseren. Het bestaande voorzieningenniveau zal worden uitgebreid met een Algemeen Laagdrempelige Voorziening voor Kortdurende Opvang (ALVKO) en diverse voorzieningen voor Begeleid Wonen. Dit wordt gerealiseerd door middel van een nauwe samenwerking tussen de in de regio bestaande instellingen ten behoeve van maatschappelijke opvang en aanpalende sectoren. De kortdurende opvang bestaat uit 20 plaatsen voor de 24-uurs opvang en 15 plaatsen voor een passantenverblijf. De Begeleide Woonvormen groeien in de eerste 3 jaar uit tot 75 plaatsen. Voor de hulpverlening aan jongeren wordt zo spoedig mogelijk de jeugdhulpverlening ingeschakeld.

Er komt een gemeenschappelijke intake, gemeenschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van doorverwijzing en vervolghulpverlening en een gemeenschappelijke beleid. De netwerkformule betekent voor de cliënten dat o.a. ook aandacht zal worden besteed aan dagbesteding, maaltijdvoorziening, medische verzorging, budgettering e.d.

Praktische informatie

Doelgroepen: thuislozen, verslaafden, psychiatrische patiënten
Locatie: Eindhoven en de Kempen
Startdatum: januari 1991

Participanten

- RIGG Eindhoven en de Kempen
- Stichting Ritahuis
- Maatschappelijk Werk Eindhoven

- Gemeente Eindhoven
- Stichting Labrehuis
- Stichting Duccalf
- Provinciaal Opbouworgaan Noord-Brabant

Zorgvernieuwingsproject langdurig van GGZ-hulp afhankelijk

Contactadres

dhr. J.L. van Dooren
RIGG Oost-Veluwe
Regentesselaan 3, 7316 AA Apeldoorn
Telefoon: 055-224808

Beschrijving van het project

Doel van het project is zorgvernieuwend te werken voor cliënten die langdurig van ggz-hulp afhankelijk zijn. Men wil meer samenwerking en integratie tussen de deelnemende instellingen tot stand brengen met betrekking tot de hulpverlening aan de doelgroep. Zo mogelijk wil men de hulpverleningsmethodieken vernieuwen. Het project bestrijkt behandelen/begeleiden, wonen en activiteiten.

In eerste instantie is gestart met een dagactiviteitencentrum. Verder is het de bedoeling de activiteiten van de verschillende depotpoliklinieken te stroomlijnen, tot één indicatiecommissie wonen te komen, case-management te ontwikkelen en de hulpverleningsactiviteiten van RIAGG, RIBW, APZ, PAAZ en dagactiviteitencentrum beter op elkaar af te stemmen. Preventie moet daar een onderdeel van zijn.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locaties: (sub)gezondheidsregio Oost-Veluwe: gemeenten Apeldoorn, Voorst, Epe, Brummen
Startdatum: juli 1991

Participanten

- RIAGG Oost-Veluwe
- RIBW Oost-Veluwe
- PAAZ ICA
- PC De Wellen

Functionele integratie opname-vervolgbehandeling

Contactadres

dhr. M.J. Heil
Twents Psychiatrisch Ziekenhuis Helmerzijde
Broekheurnering 1050, 7546 TA Enschede
Telefoon: 053-755755

Beschrijving van het project

Het project is gericht op het realiseren van de volgende doelstellingen:

- opheffen van dubbele functies binnen open opname-afdeling en kortdurende vervolgbehandelingsafdeling;
- verbetering van de doorstroming en het voorkomen van wachttijden voor behandeling;
- het optimaliseren van de flexibiliteit van het zorgaanbod;
- streven naar opnamevervangende dagbehandeling.

De doelstellingen wil men bereiken door:

- de integratie van de open opname-afdeling en de kortdurende vervolgbehandelafdeling tot één eenheid;
- de geleidelijke invoering van programma-onderdelen waardoor uitwisseling van zorgprogramma's op indicatie beter mogelijk wordt;
- door middel van gestandaardiseerde diagnostiek wordt vroegtijdige verwijzing naar en deelname aan programma-onderdelen mogelijk; het programma-aanbod varieert van ontdekkende therapieën tot aanleren van praktische vaardigheden;
- er wordt gestreefd naar continuïteit van behandelaars;
- zowel aan de voordeur als bij de achterdeur wordt er aansluiting gevonden bij het ambulante veld.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met opname-indicatie
Locaties: verzorgingsgebied van het Twents Psychiatrisch Ziekenhuis
Startdatum: februari 1991

Participant

Twents Psychiatrisch Ziekenhuis

Integrale GGZ Amsterdam Noord

Contactadres

dhr. N.F. Grossouw
RIAGG Amsterdam Noord
Statenjachtstraat 2, 1034 EC Amsterdam
Telefoon: 020-6330338

Beschrijving van het project

Doel van dit project is de ombuiging van het huidige voorzieningenstelsel van de GGZ naar een meer functionele en op de regionale mogelijkheden toegespitste GGZ. Gelijktijdig wil men de financiële, organisatorische en zorginhoudelijke consequenties van dit proces onderzoeken. Einddoel is een samenhangend, flexibel hulpaanbod, dat continuïteit en een betere aansluiting van het aanbod op de hulpvraag garandeert.

Op patiëtniveau wordt een zorgcoördinatieproject ontwikkeld waarin aan een experimentele groep van minimaal vijftig cliënten met meervoudige problematiek, zorgprogramma's geboden zullen worden.

In dit project zal inhoud gegeven worden aan de begrippen flexibiliteit, continuïteit en zorg op maat.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met meervoudige psychiatrische problematiek
Locatie: Amsterdam-Noord
Startdatum: januari 1992

Participanten

- APC (Santpoort) Centrum/Oud-West/Noord
- S.V.A. (afdeling beschermd wonen)
- RIAGG Amsterdam-Noord
- Eerstelijnsinstellingen (AMW)

Categoriaal opbouwwerk in vier stadsdelen

Contactadres

dhr. K. Onderwater
RIAGG Centrum/Oud-West
Keizersgracht 477, 1017 DL Amsterdam
Telefoon: 020-5209700

Beschrijving van het project

Doel van het project is het bevorderen van een infrastructuur in de regio Amsterdam waardoor de participatie aan wonen, werken, weten en welzijn van mensen met een psychiatrische handicap van de grond komt. In dit project wordt door de GGZ samengewerkt met gemeentelijke overheden, welzijnsinstellingen en het opbouwwerk. Er wordt gebruik gemaakt van de 'opbouwwerkmethodiek'. Met behulp hiervan wordt getracht de concrete instroom van de doelgroep naar algemeen maatschappelijke voorzieningen te vergroten. Met leden van de doelgroep worden knelpunten en problemen op het gebied van de maatschappelijke participatie geïnventariseerd en wordt naar oplossingen hiervoor gezocht.

Praktische informatie

Doelgroep: (ex-)psychiatrische patiënten
Locatie: de stadsdelen Oud-West/De Baarsjes/Westenpark/Bos & Lommer
Startdatum: december 1991

Participanten

- RIAGG Centrum Oud/West
- RIBW PC Hooft/Dagactiviteitencentrum
- Stichting Welzijn westelijke tuinsteden 'Impuls'
- Stadsdelen Oud-West/Westenpark/Bos & Lommer/Baarsjes
- Projectbureau sociale vernieuwing gemeente Amsterdam

Publikaties

- Kal, D. en K. Onderwater - *Categoriaal opbouwwerk in vier stadsdelen*, projectplan, Amsterdam: RIAGG C/OW, RIBW PC Hooft/DAC, maart 1991

- Kal, D. (red.) - *Psychiatrie, opbouwwerk, samenleving*; verslag van een werkconferentie categoriaal opbouwwerk in vier stadsdelen, Amsterdam: juni 1991

Opname-vervangende dagbehandeling

Contactadres

dhr. L. Perquin
Psychiatrisch Centrum Amsterdam Zuid/Nieuw-West
Valeriusplein 9, 1075 BG Amsterdam
Telefoon: 020-5736666

Beschrijving van het project

Doel van dit project is om 24-uurs acute psychiatrische opnamen te substitueren naar dagbehandeling.

Men wil deze doelstelling bereiken door:

- intensieve samenwerking en onderhandeling met de patiënt;
- 'bed op recept', huisbezoek, telefonische crisisinterventie;
- resocialiserende behandelactiviteiten gericht op de eigen woon/werkomgeving.

Praktische informatie

Doelgroep: psychiatrische patiënten
Locatie: Amsterdam Zuid/Nieuw-West
Startdatum: november 1988

Participanten

- PCA-ZNW
- SJP Dercksen Centrum
- Polikliniek Joh. Weyer instituut
- Projectgroep GGZ-ZNW
- RIAGG Zuid/Nieuw-West

Publikaties

- Gersons, B.P.R. en L.N.M. Perquin - Het dagziekenhuis-herbergmodel: alternatief voor 24-uurs psychiatrische opname, *Tijdschrift voor Psychiatrie* 29 (1987) 10, p. 621-637
- Perquin, L.N.M., E.A.M. Schouten, C. Landheer en L.J.J.M. Geertjens, Dagbehandeling op een psychiatrische opname-afdeling. Een veranderingsproces in de Valeriuskliniek, *Maandblad Geestelijke volksgezondheid* 46 (1991) 10, p. 1051-1067

- Metz, G.W. en L.N.M. Perquin - Werken met een behandelingsovereenkomst in de psychiatrie, *Maandblad Geestelijke volksgezondheid* 46 (1991) 12, p. 1326-1340
- Perquin, L.N.M. - *Het Boston Model: een alternatief voor 24-uurs psychiatrische opname?* Amsterdam: Valeriuskliniek, 1985
- Perquin, L.N.M. - *Naar differentiatie van het klinisch aanbod. Rapportage en samenvatting van het project opnamevervangende dagbehandeling ten behoeve van jurering 'Willem Arntsz Prijs'*, Amsterdam: PCA-Valeriuskliniek, 1991

Team Integrale Zorg (TIZ)

Contactadres

dhr. H. Peters
Team Integrale Zorg
Wilhelminalaan 2, 1623 MA Hoorn
Telefoon: 02290-70444

Beschrijving van het project

Het TIZ-project is een deelproject van het Psychiatrisch Innovatieproject Noord-Holland (PIN). De doelstelling van het TIZ-project is te streven naar een stabilisering van de levensomstandigheden van chronisch psychiatrische patiënten. Om opnames zoveel mogelijk te voorkomen of te bekorten, wordt getracht in de maatschappij passende woon-, arbeids- en sociale omstandigheden te vinden die zoveel mogelijk aansluiten bij de behoeften van de patiënt. De werkwijze van het team wordt 'case-management' genoemd. De directe dagelijkse begeleiding, op basis van de individuele relatie tussen patiënt en hulpverleners (case-manager), staat centraal. Praktisch gezien zal het werk bestaan uit ondersteuning van de patiënt in situaties, waarin hij in zijn dagelijks leven moeilijkheden ondervindt. Daarbij zal de case-manager intensief samenwerken met reeds bestaande instanties en trachten de zorg van die instanties, alsmede van andere betrokkenen op elkaar af te stemmen. Ook kan de case-manager de patiënt helpen vaardigheden te ontwikkelen die het zelfstandig functioneren bevorderen.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: West-Friesland
Startdatum: januari 1992

Participanten

- RIAGG West-Friesland
- APZ Duin en Bosch
- PAAZ Westfries Gasthuis

Project R.I.S., Arbeidsbemiddeling voor (ex-)psychiatrische patiënten

Contactadres

dhr. P. Peeters
RIAGG Breda
Baroniebaan 165, 4818 PG Breda
Telefoon: 076-226644

Beschrijving van het project

Het R.I.S. is een samenwerkingsproject tussen RIAGG Breda, Informatie Bureau Vrijwilligerswerk en de Psychiatrische Dagbehandeling van APZ Het Hooghuis, met als doel het bemiddelen in het vinden van (vrijwillige) arbeid binnen instellingen in de regio Breda.

Verder streeft men naar het verhogen van het welbevinden van de deelnemers, naar een verhoging van de kwaliteit van het leven en naar een verlaging van het aantal heropnames. Per 1 januari 1992 had men 60 cliënten bemiddeld naar het vrijwilligerswerk en 6 naar betaald werk.

Praktische informatie

Doelgroep: (ex-)cliënten van ggz-voorzieningen
Locatie: Breda en omstreken
Startdatum: mei 1990

Participanten

- APZ Het Hooghuis
- Informatiebureau Vrijwilligerswerk Breda
- RIAGG Breda

Projectgroep Pandelaar 104 Gemert

Contactadres

dhr. R. Somers
APZ Huize Padua/dependance Pandelaar 104
Pandelaar 104, 5421 NJ Gemert
Telefoon: 04923-62361

Beschrijving van het project

Doel is het resocialiseren van langdurige verblijfspatiënten van een APZ binnen een woon- en werkgemeenschap. Door middel van een milieuvriendelijk bezigheidsproject wordt getracht de bewoners uit hun isolement te halen en in contact te brengen met de maatschappij. In de projectgroep worden de volgende werkzaamheden verricht:

- ophalen en sorteren van oud papier, plastic en schillen;
- het verzorgen van koeien en schapen;
- het bijhouden van de administratie;
- het runnen van een museum-boerderij.

De leden van de projectgroep dragen zelf zoveel mogelijk de verantwoordelijkheid voor de activiteiten binnen het project. Ze krijgen zo het gevoel ergens bij te horen.

Praktische informatie

Doelgroep: langdurige verblijfspatiënten
Locatie: Gemert
Startdatum: oktober 1981

Participanten

- Psychiatrisch Ziekenhuis Huize Padua
- Projectgroep Pandelaar 104

Publikaties

- Bouman, D. - Op het kasteel hebben ze nu andere zorgen, *WOMB* 1 (1987) 2
- Zeegers, S. - De Pandelaar: een nieuwe denk- en werkwijze, *As* 12 (1991) 5
- Lankveld, J. van - De Pandelaar: je eigen werk scheppen, *As* 12 (1991) 6

Stichting Nieuwe Werkvormen Amsterdam

Contactadres

dhr. B. Dingerink
Stichting Nieuwe Werkvormen Amsterdam
Postbus 95269, 1090 EG Amsterdam
Telefoon: 020-6655801

Beschrijving van het project

Het doel van de stichting is het creëren en in stand houden van werkprojecten voor personen die door hun psychiatrische achtergrond geen toegang hebben tot de reguliere arbeidsmarkt, teneinde deze personen arbeidservaring op te laten doen, waardoor volwaardige deelname aan de samenleving weer mogelijk wordt. De arbeidsprojecten zijn geen vorm van behandeling. Op de werkplek onderhoudt de deelnemer gewone contacten. De arbeidsprojecten zullen de deelnemers gelegenheid bieden werkervaring op te doen met behoud van uitkering en vergoeding van onkosten. De stichting heeft de volgende werkervaringsprojecten: post en administratieve verwerking; reparatie en verhuur van fietsen; boekbinderij annex winkel ('De Boekbindwinkel'); een groenbedrijf (teelt en beheer).

Praktische informatie

Doelgroep: (ex-)psychiatrische patiënten
Locatie: Amsterdam en omstreken
Startdatum: juni 1989

Participanten

- RIAGG's in Amsterdam
- Platform ggz Amsterdam
- Stichting Nieuwe Werkvormen

Publikatie

Hagen, B. en J. van Weeghel - *Werkproject camping Zeeburg. Eerste ervaringen van en met GGZ-cliënten bij de Stichting Nieuwe Werkvormen Amsterdam, NcGv-reeks 90-7*, Utrecht: NcGv, 1990

Uitzendbureau Vaartweg

Contactadres

dhr. T.R. Brandsma
Stichting Overlegorgaan Geestelijke Gezondheidszorg (SOGG)
Westersingel 94, 3015 LC Rotterdam
Telefoon: 010-4367577

Beschrijving van het project

Nadat de chronisch psychiatrische patiënten zijn getraind op een aantal specifieke werkterreinen, worden ze via het uitzendbureau aan tijdelijk betaald werk geholpen. Het van tijd tot tijd vervullen van maatschappelijk zinvolle arbeid heeft voldoende waarde om als uitgangspunt op zichzelf te kunnen dienen. De gebruikelijke formule van een uitzendbureau is zodanig vertaald dat zij aansluit bij de wensen en mogelijkheden van de doelgroep. Het bureau doet niet aan therapie.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: Rotterdam en omstreken
Startdatum: november 1990

Participant

Stichting Overlegorgaan Geestelijke Gezondheidszorg (SOGG)

Werkproject 'Groen Doen'

Contactadres

dhr. B. Vriezema
Werkproject 'Groen Doen'
Groningerstraat 6, 9481 AB Vries
Telefoon: 05921-42788

Beschrijving van het project

Het Werkproject 'Groen Doen' is een organisatorisch onderdeel van RIBW-Drenthe dat tracht een zinvolle dagbesteding te bieden aan mensen die voor langere tijd gebruik maken van de diensten van GGZ-instellingen. Veel van deze mensen komen niet in aanmerking voor een baan op de arbeidsmarkt of binnen een sociale werkvoorziening. Groen Doen richt zich op de recycling van diverse afvalmaterialen. De begeleiding is gedeeltelijk in handen van vrijwilligers. Het is een samenwerkingsproject van de RIBW-Drenthe en het Sociaal Cultureel Werk Vries. Iedere deelnemer ontvangt een onkostenvergoeding van vijf gulden per dag.

Praktische informatie

Doelgroepen: bewoners beschermende woonvormen, bewoners verblijfsafdeling APZ
Locatie: Noord-Drenthe
Startdatum: oktober 1989

Participanten

- RIBW-Drenthe
- Sociaal Cultureel Werk Vries

Sociale netwerkbenadering voor chronisch psychiatrische patiënten

Contactadres

dhr. G. Driedonks
RIAGG Westelijk Utrecht
Nieuwe Houtenseweg 2, 3524 SH Utrecht
Telefoon: 030-809311

Beschrijving van het project

Dit project is gericht op ambulante chronische patiënten.

Doelstellingen zijn:

- het voorkomen van een achteruitgang in het sociaal functioneren;
- het voorkomen van onnodig gebruik van RIAGG en/of APZ hulpverlening;
- de bestrijding van de stigmatisering in het sociale netwerk.

De doelen wil men bereiken door een methodische toepassing van de sociale netwerkbenadering. Verder wil men bemiddelen en begeleiden bij het zoeken naar zinvolle vormen van dagbesteding en arbeid. Ook wordt er aandacht besteed aan psycho-educatie.

Praktische informatie

Doelgroep: ambulante chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: RIAGG regio Westelijk Utrecht
Startdatum: april 1989

Participanten

- RIAGG Westelijk Utrecht
- W.A. Hoeve (afdeling Roosenburg)
- SKWN

Publikaties

- Driedonks, G., R. Geurts en I. van Tellingen - *Sociale Netwerkbenadering in praktijk*, Utrecht: RIAGG Westelijk Utrecht, maart 1990
- Heemskerk, I. - *Project Dagbesteding*, Utrecht: RWU-publikatie, februari 1990

Rehabilitatieproject Mendelssohnstraat

Contactadres

dhr. F. van Osselaer
Psychiatrisch Centrum Jan Wier
Boerhaavestraat 38, 5000 JB Tilburg
Telefoon: 013-359355

Beschrijving van het project

Doel van het arbeidsrehabilitatieproject is het behouden of herstellen van de handelingscompetentie in de werksituatie van chronisch psychiatrische patiënten. Het verrichten van aangepast werk is een belangrijke factor gebleken bij het beperken van recidive en dus van klinische opname bij schizofrene patiënten. Deze doelstelling impliceert dat beoogd wordt te komen tot een integratie van care en cure. Zij impliceert tevens dat niet primair beoogd wordt de geboden arbeidsrehabilitatieprogramma's te zien als middel tot doorstroming naar vrijwilligerswerk, DSW of anderszins.

Er wordt uitgegaan van de volgende activiteiten: licht administratief werk; tuinonderhoud en houtbewerking gericht op het tuingebeuren; kantinebeheer.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: Tilburg - Waalwijk
Startdatum: januari 1992

Participanten

- APZ Jan Wier
- RIAGG-Tilburg
- RIWB-Tilburg

Stichting De Opslag

Contactadres

mw. A. van Dam
Stichting De Opslag
p/a Mathenesserlaan 229, 3012 HA Rotterdam
Telefoon: 010-4773638

Beschrijving van het project

De volgende doelstellingen zijn binnen dit project geformuleerd:

- het bieden van een dagvulling aan mensen zonder werk;
- het bieden van een arbeidstraining;
- het stimuleren van het hergebruik van goederen;
- de verkoop van goederen aan mensen met een smalle beurs.

De werkmethode is directief. Er wordt werk geboden aan mensen zonder baan, eventueel om hen weer te leren wat het is om werknemer te zijn.

Concreet betreft het een 2e hands spullen project met winkel, busje voor vervoer en opslagruimte (magazijn).

Praktische informatie

Doelgroep: ex-psychiatrische patiënten
Locatie: Rotterdam
Startdatum: december 1987

Participanten

- Dr. Pameyerstichting
- Vereniging Humanitas

RIBW-centrum

Contactadres

dhr. J. Willemse
Pameijer Stichting
Baan 50, 3011 CC Rotterdam
Telefoon: 010-4116120

Beschrijving van het project

Het centrum is een uitbreiding van het bestaande Pameijer Activiteiten-centrum en het Pameijer Ontmoetingscentrum. In het kader van dit project wordt de RIBW-verstrekking geïnterpreteerd als een gedifferentieerd aanbod van woonvoorzieningen, dagactiviteiten, arbeidsrehabilitatie en zorgcoördinatie. Het RIBW-centrum vormt de materiële uitdrukking van dit aanbod: ontmoetings- en activiteitencentrum, aanmeldpunt voor beschermende en begeleide woonvormen, aanmeldpunt voor werkprojecten en team zorgcoördinatie. De doelstelling wordt gerealiseerd door middel van beschikbare accommodatie en inzet van medewerkers.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locatie: Rotterdam
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Pameijer Stichting Rotterdam
- Stichting de Rustenburg
- Delta Ziekenhuis
- RIAGG Rotterdam Centrum West

Stichting Dagactiviteiten Centra Kennemerland/Amstelland en Meerlanden

Contactadres

mw. L. Keidel
RIGG Kennemerland/Amstelland en Meerlanden
Spaarne 72, 2011 CL Haarlem
Telefoon: 023-319318

Beschrijving van het project

Doel van de stichting is het oprichten en in stand houden van dagactiviteitencentra voor (ex-)psychiatrische patiënten in de regio Kennemerland/Amstelland en Meerlanden. In januari 1990 is het Dagactiviteitencentrum Het Keerpunt te Haarlem van start gegaan. In de loop van 1991 zijn de Smederij te Velsen-Noord en de Steiger in Hoofddorp geopend.

Er is een laagdrempelig, structuur biedend activiteiten aanbod. In de centra worden sociale, creatieve, educatieve, recreatieve, praktische en arbeidsgerichte activiteiten georganiseerd.

Praktische informatie

Doelgroep: (ex-)psychiatrische patiënten
Locaties: Midden-Kennemerland, Zuid-Kennemerland, Amstelland en Meerlanden
Startdatum: januari 1990

Participanten

- RIGG Kennemerland/Amstelland en Meerlanden
- RIAGG Zuid-Kennemerland
- APZ Vogelenzang
- RIBW Kennemerland/Amstelland en Meerlanden

Stichting Psychosociale Ontmoetings- en Ontspanningscentra Rotterdam N.O. (SPOOR)

Contactadres

dhr. A. Bosch
Stichting Psychosociale Ontmoetings- en Ontspanningscentra Rotterdam N.O.
Bergweg 103, 3037 ED Rotterdam
Telefoon: 010-4674130

Beschrijving van het project

De doelstelling is aan mensen, die vanwege een psychosociale problematiek in een isolement dreigen te geraken, de mogelijkheid tot ontmoeting en ontspanning te bieden. SPOOR wil voor hen een vrijplaats zijn. Door de ontmoeting leren de bezoekers sociale vaardigheden aan en door activiteiten op educatief en recreatief gebied wordt de zelfredzaamheid bevorderd. Centraal staat de bottom-up benadering, d.w.z. de bezoekers hebben grote inspraak ten aanzien van de activiteiten en het klimaat in huis. Alle activiteiten worden door de vrijwilligers en de bezoekers gezamenlijk voorbereid en uitgevoerd. SPOOR is een laagdrempelige voorziening.

Praktische informatie

Doelgroep: (ex-)psychiatrische patiënten
Locatie: Rijnmondgebied
Startdatum: maart 1984

Participanten

- Stichting SPOOR
- BAVO/Centrum voor Psychiatrie
- RIAGG RNW Rotterdam

Publikaties

- Krop, C. - Psychiatrie en 'patiënt' moeten in wijk integreren, *Mededelingen Opbouwwerk* 9 (1990) 87
- Oegema, M. en W. van 't Veer - *Bij ons in de buurt*, Rotterdam: Landelijk Opleidingscentrum Opbouwwerk (LOCO)

Stichting Ruggesteun

Contactadres

dhr. C. Jansen
Stichting Ruggesteun
Postbus 484, 5201 AL Den Bosch
Telefoon: 073-145047

Beschrijving van het project

Ruggesteun is één van de eerste dagbestedingscentra in Nederland. Via het aanbod van een ontmoetingsplek, opvang en ondersteuning en steungroepen, vinden allerlei activiteiten plaats, die in samenwerking met de leden (=bezoekers) binnen- en buitenshuis worden georganiseerd. Uitgangspunt blijft een combinatie tussen professionele, vrijwilligers- en zelfhulp.

Kenmerkend voor de methodiek en de zorginhoud zijn:

- kleinschaligheid;
- aanpak op maat;
- interactie tussen personeel en bezoekers.

Praktische informatie

Doelgroep: (ex-)psychiatrische patiënten
Locatie: Den Bosch en omstreken
Startdatum: november 1981

Participanten

- Stichting Ruggesteun
- APZ Voorburg
- APZ Coudewater
- RIAGG
- RIBW
- Provinciaal Opbouworgaan Noord-Brabant

Publikaties

- Brink, C. van den - 'Als anderen bepalen wat goed voor je is, dat is het gif'. Inloophuis 'Ruggesteun' over Week van de Psychiatrie, *Welzijnsweekblad* (1990) 6

- Lieshout, P. van - Meer steun voor Ruggesteun, *Marge* 50 (1985) 2
- Wiegmans, M. - 'Uniek project' past niet in stelsel, *Trouw* (1988) 1 juli

Boerderijproject voor psychiatrische patiënten, verstandelijk gehandicapten en lichamelijk gehandicapten

Contactadres

mw. M. van Dragt
Stichting Buitenwerk 'De Viermarken'
Viermarkenweg 85, 7522 LC Enschede
Telefoon: 053-359572

Beschrijving van het project

Stichting Buitenwerk de Viermarken houdt zich bezig met het doorbreken van het sociaal isolement van lichamelijk gehandicapten, verstandelijk gehandicapten, psychosociaal kwetsbare personen en werklozen.

De Viermarken biedt een aangepast werkmilieu aan. De stichting beheert een boerderij met een breed scala aan werkzaamheden in landbouw, groentetuin en het verzorgen van vee (koeien, paarden, schapen, geiten, kippen). De deelnemers moeten als volwaardige en verantwoordelijke personen aangesproken kunnen worden op gemaakte afspraken. Verder moeten ze zonder therapeutische begeleiding redelijk zelfstandig kunnen functioneren. Samenwerking geschiedt op basis van gelijkwaardigheid, wederzijdse hulp en aanvulling van elkaars mogelijkheden.

Praktische informatie

Doelgroepen: psychiatrische patiënten, lichamelijk gehandicapten, verstandelijk gehandicapten, langdurig werklozen

Locatie: Enschede en omstreken

Startdatum: april 1990

Participanten

- TPZ Helmerzijde
- 't Knooppunt
- RIBW Twente
- Milieudienst gemeente Enschede
- RIAGG Enschede

Dagbesteding psychiatrische patiënten

Contactadres

dhr. F. Dullens
RIBW Oostelijk Zuid-Limburg
Meerenbroekerweg 1, 6412 VK Heerlen
Telefoon: 045-729553

Beschrijving van het project

Men wil de deelnemers een veilige huiselijke plek bieden buiten het behandelcircuit, waarin ontmoeting en bezigzijn centraal staan. Het doel hiervan is het sociale isolement te doorbreken, terugval te voorkomen en de basale vaardigheden uit te breiden. Geboden wordt:

- ontmoeting: inloop, koffie drinken, krant lezen e.d.;
- recreatie: spelletjes, wandelen, muziek maken, vissen e.d.;
- sociale activiteiten: gezamenlijk koken en eten e.d.;
- ondersteuning: wassen van kleren, fietsen repareren, hobby-activiteiten;
- zelfverzorging: formulieren helpen invullen, informatieverstrekking.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locaties: Heerlen-Noord, Hoensbroek, Brunssum
Startdatum: oktober 1990

Participanten

- PC Welterhof
- RIAGG-OZL
- RIWB-OZL
- RIGG-OZL

RIDA: Regionale Instelling voor Dagactiviteiten en Arbeidsrehabilitatie

Contactadres

dhr. R. Ruys

Regionale Instelling voor Dagactiviteiten en Arbeidsrehabilitatie (RIDA)

Nieuwe Houtenseweg 2, 3524 SH Utrecht

Telefoon: 030-809311

Beschrijving van het project

Doel is voor chronisch psychiatrische patiënten een activiteiten aanbod te creëren ter verruiming van hun sociale en maatschappelijke mobiliteit. De activiteiten moeten zoveel mogelijk aansluiten op de reguliere voorzieningen.

Men tracht de doelstelling te bereiken door middel van:

- aanbieden dagactiviteiten;
- bemiddelen bij het zoeken naar een zinvolle dagbesteding;
- aanstellen van een speciale arbeidsbemiddelaar die aan trajectbegeleiding doet.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten

Locatie: westelijk deel provincie Utrecht

Startdatum: november 1990

Participanten

- RIAGG Westelijk Utrecht
- Vindicta (Stichting Beschermende Woonvormen)
- SBWU (Stichting Beschermende Woonvormen Utrecht)
- APZ Willem Arntsz Hoeve
- Christelijk Sanatorium

Begeleid Zelfstandig Wonen Woldenhof

Contactadres

dhr. J. Hoekstra
RIBW Friesland
Postbus 731, 8440 AS Heerenveen
Telefoon: 05130-10879

Beschrijving van het project

Dit project stelt zich ten doel personen die beperkt zijn in hun individueel, sociaal en maatschappelijk functioneren en die een langdurig psychiatrisch verleden hebben te begeleiden in de woonsituatie. Het is een soort nazorg voor mensen die de beschermende woonvormen kunnen verlaten, maar niet of nog niet zelfstandig kunnen wonen. De werkwijze bestaat eruit de mensen thuis te bezoeken en niet af te wachten totdat er wat aan de hand is. De kracht van de benadering is dat er constant de nadruk wordt gelegd op het goede en gezonde deel van de mensen. In Sneek draait de Beschermende Woonvorm reeds vanaf 1981, terwijl er in de loop van 1992 te Workum en Drachten soortgelijke projecten van start gaan.

Praktische informatie

Doelgroep: bewoners beschermende woonvormen
Locaties: Sneek, Drachten, Workum
Startdatum: januari 1981

Participanten

- Beschermende Woonvorm Woldenhof
- RIAGG Sneek
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- APZ
- BW Drachten
- BW Wymertshof

Stichting Uit/Weg: Vrijwilligers Project voor Weerbaar Wonen

Contactadres

mw. G. Schouten
Stichting Uit/Weg
Pieter Steynstraat 155a, 8022 TE Zwolle
Telefoon: 038-543320

Beschrijving van het project

Doel van de stichting is om (ex-)psychiatrische patiënten te helpen om zelfstandig te blijven of te worden, of voor zover mogelijk zelfstandig te doen blijven, door middel van:

- een vrije koffie-inloopkamer, waarin iedereen welkom is zoals hij of zij is, met uitzondering van alcohol- of drugverslaafden;
- het helpen bij het zoeken naar activiteiten in de samenleving;
- het bemiddelen bij het zoeken naar geschikte huisvesting of werk;
- het helpen van de bezoekers bij het omgaan met zichzelf en anderen.
- het begeleiden van mensen in de thuissituatie na ontslag of ter voorkoming van heropname in een psychiatrische inrichting (naast de hulp vanuit bijvoorbeeld de RIAGG).

Verder is men bezig met het opzetten van een project waarin een kamer wordt aangeboden aan een (ex-)psychiatrische patiënt in een gezamenlijk huis met meerdere mensen met een lichte begeleiding van de stichting.

Praktische informatie

Doelgroep: (ex-)psychiatrische patiënten
Locatie: Zwolle en omstreken
Startdatum: december 1985

Participanten

- Stichting Uit/Weg
- RIAGG Zwolle

Zorg Aan Huis Project (ZAHP)

Contactadres

dhr. N. Brinkman
APZ Amsterdam Oost/Zuidoost
Postbus 50, 2080 AB Santpoort-Zuid
Telefoon: 023-131642

Beschrijving van het project

Doelstelling van het project is integratie van chronisch psychiatrische patiënten door middel van substitutie van de intramurale woonfunctie door een Begeleid Wonen-ondersteuning door de Vereniging Hulp voor Onbehuisden (HVO).

Tijdens de woonbegeleiding blijven patiënten in deeltijdbehandeling bij het psychiatrisch ziekenhuis.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische verblijfspatiënten
Locaties: Amsterdam Zuid-Oost, Amsterdam-Oost
Startdatum: januari 1991

Participanten

- APZ Amsterdam Oost/Zuidoost
- Hulp voor Onbehuisden Amsterdam

Woongemeenschap Surinameplein

Contactadres

dhr. G.A. Lohman
Woongemeenschap Surinameplein
Surinameplein 33-35, 1058 GM Amsterdam
Telefoon: 020-5882800

Beschrijving van het project

De woonvoorziening heeft tot doel 64 psychiatrisch gehandicapte bewoners een thuis te geven in Amsterdam. Het is een onderdeel van het APZ Amsterdam Centrum/Oud-West/Noord. De opzet is kleinschaligheid, individualisering met privacy, zorg op maat, continuïteit van zorg, rehabilitatie en reïntegratie in de maatschappij. Er wordt naar gestreefd het wonen en behandelen zoveel mogelijk gescheiden te houden. Centraal staat de werkwijze waarbij elke bewoner persoonlijk begeleid wordt door een case-manager. De woongemeenschap heeft een dagactiviteitencentrum, waarbij het accent ligt op vaardigheidstraining, arbeidsrehabilitatie en zinvolle dagbesteding.

De organisatiestructuur is volgens het case-management-model.

De woonbegeleiding is redelijk gestabiliseerd.

In 1992 start een behandelinhoudelijke verdieping op basis van revalidatiemodellen en verdere ontwikkeling van activiteiten- en trainingscentrum.

Crisisopvang vormt een extra taakstelling binnen het project.

Praktische informatie

Doelgroep: chronisch psychiatrische patiënten
Locaties: Amsterdam Centrum, Amsterdam Oud-West
Startdatum: oktober 1987

Participant

APZ Amsterdam Centrum/Oud-West/Noord

Zorgvernieuwingsproject Begeleid Wonen Zeeland

Contactadres

dhr. M. Freriks
Stichting Begeleid Wonen Zeeland
Beatrixlaan 24, 4461 PN Goes
Telefoon: 01100-12020

Beschrijving van het project

Doel is het opzetten en uitbouwen van een geïntegreerd netwerk voor Begeleid Wonen voor de regio Zeeland. Daaraan gekoppeld is een onderzoek voor de bepaling van de plaats en de positie van Begeleid Wonen, teneinde een structurele financiële basis te verwerven. Via de regionale werkgroepen en de Stichting Begeleid Wonen Zeeland wordt het netwerk opgezet. De verantwoordelijkheid ligt bij de RIGG-stuurgroep Begeleid Wonen.

Praktische informatie

Doelgroepen: ex-psychiatrische patiënten die onvoldoende zelfstandig wonen, psychosociaal zwakkeren
Locatie: regio Zeeland
Startdatum: oktober 1990

Participanten

- RIAGG Zeeland
- RIBW Zeeland
- APZ Zeeland
- VIMD Zeeland
- Provincie Zuid-Holland
- RIGG Zeeland

Tijdelijk Wonen

Contactadres

mw. T. Lamers-van Veen
Centrum voor Dienstverlening/sector maatschappelijke
dienstverlening
Westersingel 6, 3014 GM Rotterdam
Telefoon: 010-4361100

Beschrijving van het project

Het project Tijdelijk Wonen maakt deel uit van 'Gesteunde Huisvesting' en valt in een aantal sub-projecten uiteen:

- acute opvang;
- zelfstandig wonen;
- begeleid wonen incestmeiden (17-20 jaar);
- gesteunde huisvesting;
- zelfstandige woningen.

Het project is gestart met tien woningen voor mensen die handicaps hebben/ondervinden in hun maatschappelijk functioneren. Zij kunnen buiten de intramurale/semimurale zorg als er samenhangende hulp en structurele steun wordt geboden.

Praktische informatie

Doelgroep: mensen met psychiatrische problematiek
Locatie: Rijnmond Noord-West
Startdatum: niet bekend

Publikaties

- Waveren, B. van - *Onder dak, zonder thuis*, Rotterdam: GGD/GSD Rotterdam, 1990
- Beyers, H. en Henkens - *In de marge van de stad*, Rotterdam: gemeente Rotterdam, 1990

Begeleid Wonen

Contactadres

dhr. F. Dullens
RIBW Oostelijk Zuid-Limburg
Meerenbroekerweg 1, 6412 VK Heerlen
Telefoon: 045-729553

Beschrijving van het project

Doel van dit project is het aanbieden van een vorm van wonen voor chronisch psychiatrische patiënten die enige structuur en een minimale woonbegeleiding biedt. Dit ter voorkoming van terugval en heropname. Gekozen is voor groepswonen, met begeleiding van een woonbegeleider voor de bewoners. De woonbegeleiding mag maximaal drie uur per week per individu in beslag nemen. Verder kunnen de bewoners bij de poli van het APZ en RIAGG terecht.

Praktische informatie

Doelgroep: (ex-)chronisch psychiatrische patiënten
Locaties: Heerlen, Brunssum, Kerkrade, Landgraaf
Startdatum: juli 1990

Participanten

- PC Welterhof
- RIAGG-OZL
- RIWB-OZL

Beschermd wonen voor forensisch psychiatrische patiënten

Contactadres

dhr. F.A.M. Heijnen

SBWU

Mgr. van de Weteringstraat 132a, 3581 EN Utrecht

Telefoon: 030-367868

Beschrijving van het project

Het Beschermd Wonen-project heeft de volgende doelstellingen:

- in het kader van justitieel verlof patiënten een beschermende woonvorm-plaats bieden;
- voortzetting forensisch psychiatrische behandeling vanuit de forensisch psychiatrische kliniek;
- patiënten leren in BW te functioneren om een latere overgang naar BW of maatschappij mogelijk te maken;
- overgang naar proefverlof en later ontslag van TBS.

Activiteiten:

- opname in BW;
- voortzetting forensisch psychiatrische behandeling;
- overgang naar maatschappij of BW via een resocialisatieprogramma.

Praktische informatie

Doelgroep: TBS-patiënten

Locatie: RIGG regio Midden-West Utrecht

Startdatum: februari 1992

Participanten

- S.B.W.K. Bogermanhuis
- Dr. H. v.d. Hoeven kliniek

Fokke Simonszhuis

Contactadres

dhr. P.M. van Roozendaal
Fokke Simonszhuis
Fokke Simonszstraat 61-63, 1017 TE Amsterdam
Telefoon: 020-234694

Beschrijving van het project

De doelstelling is het bieden van onderdak, verzorging en begeleiding aan dak- en thuislozen, waarbij de nadruk ligt op het bevorderen van de zelfredzaamheid en de eigen verantwoordelijkheid van de opgenomen personen. Waar mogelijk wordt vanuit het Simonszhuis de eerste stap gezet naar enige vorm van zelfstandig wonen.

De werkwijze is als volgt: opzet is de vorming van een laagdrempelige woongemeenschap, waarin bewoners en begeleiders samen verantwoordelijkheid dragen voor een goede gang van zaken in huis en het voorkomen van overlast ten opzichte van elkaar en anderen. Het kunnen accepteren van elkaars 'eigenaardigheden' is van essentieel belang. Er wordt niet gewerkt met hulpverlenings- of behandelplannen. Primair staat het dagelijks leven, het creëren van een thuis, een sociale omgeving. Wel bestaan plannen om in de toekomst kleinschalige werkprojecten van bewoners en andere thuislozen op te zetten.

Praktische informatie

Doelgroepen: dak- en thuislozen met psychiatrische of verslavingsproblematiek
Locatie: Amsterdam
Startdatum: februari 1989

Participant

Stichting Volksbond Amsterdam

Produktontwikkeling gokverslaving

Contactadres

dhr. H. Fokkers
CAD Drenthe
Postbus 513, 9400 AM Assen
Telefoon: 05920-12434

Beschrijving van het project

Het doel is het ontwikkelen van preventie-activiteiten voor jonge excessieve gokkers en een concreet hulpverleningsaanbod voor gokkers hierop te laten aansluiten.

Dit wil men bereiken door:

- het opzetten van een gokpreventie cursus in directe samenhang met een kortdurende groeps- of gezinsbehandeling;
- een groepsgewijze benadering van jonge hulpvragers met gokproblemen;
- een systeemgerichte benadering voor hulpvragers en relevante personen in hun omgeving (m.n. andere gezinsleden).

Praktische informatie

Doelgroep: jonge mensen met gokproblemen
Locatie: Drenthe
Startdatum: januari 1992

Participant

CAD Drenthe

Survival-tochten voor CAD-cliënten

Contactadres

dhr. R. Hübner
CAD Drenthe
Postbus 513, 9400 AM Assen
Telefoon: 05920-10012

Beschrijving van het project

Doel is om bepaalde cliënten van het CAD op een verbale en non-verbale wijze kennis te laten maken met hun problematische levenswijze door middel van een survival-tocht door de natuur. De tocht wordt in groepsverband ondernomen. De deelnemers leren samenwerken, kunnen hun zelfvertrouwen vergroten, komen in beweging en krijgen aandacht voor het milieu.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met verslavingsproblemen
Locatie: Assen
Startdatum: september 1991

Participant

CAD Drenthe

Nachtdetentie

Contactadres

dhr. J. Plantinga
Boumanhuis, Centrum Verslavingszorg Zuid-Holland-Zuid
Postbus 4193, 3006 AD Rotterdam
Telefoon: 010-4525166

Beschrijving van het project

Het doel is een voorziening te creëren die een glijdende overgang biedt tussen de detentiesituatie van ex-drugverslaafden en de maatschappij. Nachtdetentie is gericht op resocialisatie van gedetineerden in de eigen woonomgeving.

De deelnemers moeten minimaal drie maanden hebben doorgebracht op een drugvrije afdeling van een huis van bewaring. Vanuit een 24 uurs opvang wordt deelgenomen aan reeds bestaande projecten. Bij werkprojecten wordt gedacht aan het Tempelproject, een werkproject betreffende bos- en parkonderhoud van de G.S.D. Rotterdam. Deelname aan meer therapeutisch gerichte programma's moet mogelijk zijn. De nadruk ligt op het herstellen van allerlei contacten, zowel relationeel als zakelijk. Ook is er een wekelijkse socio-groep, begeleiding bij de eerste buitencontacten en weekevaluaties.

Praktische informatie

Doelgroep: verslaafde delinquenten
Locaties: Rotterdam, gedetineerden afkomstig uit de arrondissementen Rotterdam en Dordrecht
Startdatum: oktober 1991

Participanten

- Justitie
- Boumanhuis
- Reclassering
- HvB Rotterdam
- GSD Rotterdam
- Arbeidsbureaus Rotterdam en Dordrecht

Vrouwen Crisis Centrum

Contactadres

mw. M.H. Vulink
Stichting Drugshulpverlening Amsterdam
Stadhouderskade 125, 1074 AV Amsterdam
Telefoon: 020-6750741

Beschrijving van het project

Doel is vrouwen die verslaafd zijn aan harddrugs en in acute crisis verkeren, passende crisisinterventie en hulpverlening te bieden. Zodra de acute crisis voorbij is, wordt samen met de cliënt nagegaan wat mogelijk is met betrekking tot de chronische crisis en wordt bepaald welke veranderingen er ingezet kunnen worden.

Dit wil men bereiken door middel van een crisisopvangcentrum. De opnamecriteria zijn: langdurig aan harddrugs verslaafd en in een (psycho-sociale) crisis.

In de eerste week vindt er een medisch en psychologisch onderzoek plaats. Na rust wordt met de vrouwen besproken wat ze met de opname willen bereiken. Meestal is dat het regelen van praktische zaken en doorverwijzing. De vrouwen worden geacht bij de maaltijden aanwezig te zijn en krijgen dagelijks een groepsgesprek en een individueel gesprek. Daarnaast hebben ze drie maal per week een activiteit. Het VKC werkt uitdrukkelijk vanuit vrouwenhulpverleningsideeën.

Praktische informatie

Doelgroep: verslaafde vrouwen
Locatie: Amsterdam
Startdatum: oktober 1987

Participant

Stichting Drugshulpverlening Amsterdam

Publikatie

Vulink, M. - *Jaarverslag Vrouwen Krisis Centrum, 1990*, Amsterdam: Stichting Drugshulpverlening Amsterdam, 1991

Poliklinische consultatie en behandeling van verstandelijk gehandicapten

Contactadres

dhr. D. Seys
De Winkelsteegh
Winkelsteeghseweg 99, 6534 AP Nijmegen
Telefoon: 080-526272

Beschrijving van het project

Doel van het project is door behandeling van probleemgedrag opname in een intramurale voorziening te voorkomen en ontwikkeling/ontplooiing van de verstandelijk gehandicapte te stimuleren.

Mogelijkheden binnen het project zijn:

- telefonisch consult;
- zogenaamde papieren visite;
- poliklinische diagnostiek;
- poliklinische behandeling.

Praktische informatie

Doelgroepen: kinderen met eetproblematiek, ernstig en diep verstandelijk gehandicapten

Locatie: Nijmegen

Startdatum: 1990

Participant

de Winkelsteegh

Denkmodel en handelingsplanning voor licht verstandelijk gehandicapten

Contactadres

dhr. H. van Geffen
Stichting Gastenhof
Postbus 21078, 6369 ZH Simpelveld
Telefoon: 045-443033

Beschrijving van het project

Centraal staat de optimalisering van de toepassing van een conform denkmodel in de benadering en beantwoording van hulpvragen voor licht verstandelijk gehandicapten en een hierop aansluitende methodische handelingsplanning met de bedoeling kwaliteit en doelmatigheid van de behandeling te verhogen.

Hiertoe vindt deskundigheidsbevordering plaats door middel van studiedagen, lessencycli en praktijkervaring met het hypothesen toetsend model.

Praktische informatie

Doelgroep: licht verstandelijk gehandicapten met problematische opvoeding
Locatie: provincie Limburg
Startdatum: juli 1990

Participant

Stichting Gastenhof

Peuterproject voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand

Contactadres

mw. D. Schroot
Regionale Stichting Dienstverlening aan Verstandelijk Gehandicapten
Postbus 227, 4200 AE Gorinchem
Telefoon: 01830-60217

Beschrijving van het project

Het project wil hulp bieden aan het jonge kind met een ontwikkelingsachterstand.

Daartoe is een aparte peutergroep voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand (2 dagen per week) in het leven geroepen en vindt ondersteuning van peuterspeelzalen in de regio plaats.

Praktische informatie

Doelgroep: kinderen met een ontwikkelingsachterstand
Locaties: regio Gorinchem, deel van Land van Heusden en Altena, Alblasserwaard, Vijfheerenlanden
Startdatum: november 1989

Participanten

- Regionale Stichting Dienstverlening
- Sociaal Pedagogische Zorg
- Pedagogische Praktische Thuishulp

Autisme Dagproject Kennemerland

Contactadres

dhr. H. Jansen
Kinderdagverblijf voor Geestelijk Gehandicapte Kinderen
Marsmanplein 20, 2025 DT Haarlem
Telefoon: 023-373273

Beschrijving van het project

Het doel is het vergroten van ontwikkelingskansen van kinderen met autisme of aanverwante stoornissen door middel van een specifieke benadering, zodat ze optimaal kunnen functioneren op verschillende levensterreinen.

Daartoe wordt op het KDV een groep en binnen het ZMLK en MKD een aandachtsfunctionaris belast met begeleiding van docenten/groepsleiding. Daarnaast is er specifieke begeleiding op individuele behandelmomenten. Uitgangspunt is de TEACHH-methode.

Praktische informatie

Doelgroep: autistische kinderen
Locaties: regio Kennemerland (voornamelijk Zuid-Kennemerland), Haarlem, Heemstede, Bloemendaal, Velsen
Startdatum: januari 1991

Participanten

- MKD Margriet
- ZMLK Dr. van Voorthuizenschool
- KDV De Springplank
- MDGG Haarlem
- RIAGG-autistenteam Amsterdam
- Rijksuniversiteit Leiden

Totale communicatie bij verstandelijk gehandicapten met gedragsstoornissen

Contactadres

mw. E. Zeegers
Noorderhaven
Langevliet 81, 1788 BJ Julianadorp
Telefoon: 02230-41744

Beschrijving van het project

De doelstelling is wederzijds de communicatiemogelijkheden te verbeteren en werkers bekend te maken met de (on)mogelijkheden van de verstandelijk gehandicapten met gedragsstoornissen. Gekozen wordt uit de mogelijkheden die de totale communicatie filosofie aanreikt en uit de gebaren van de Nederlandse gebarentaal.

Praktische informatie

Doelgroepen: verstandelijk gehandicapten, gedragsgestoorden, doven
Locatie: Noord-Holland Noord (Noorderhaven)
Startdatum: niet bekend

Participanten

- 's Heeren Loo (Noorderhaven)
- Richardson House (Blackburn Engeland)
- VIA (Noordwijkerhout)

Stichting vroegbehandeling voor peuters

Contactadres

mw. A.G. Bos
Stichting Vroegbehandeling voor peuters
Anna van Burenlaan 64, 2012 SM Haarlem

Beschrijving van het project

Doel van het project is hulp te bieden aan kind en ouders in een zo normaal mogelijke situatie. Deze hulp bestaat onder andere uit therapie aan het kind en ontlasting en ondersteuning van de ouders. In een peuterspeelzaal worden de peuters opgevangen en begeleid. Tijdens de peuterspeelzaaluren worden tevens de therapieën gegeven die het kind nodig heeft. Deze therapieën kunnen fysiotherapie, logopedie of ergotherapie zijn.

Praktische informatie

Doelgroepen: peuters met een lichamelijke handicap, peuters met een verstandelijke handicap
Locaties: Haarlem, Haarlemmermeer, Bollenstreek
Startdatum: januari 1990

Stichting Dagverblijven Zuid-Veluwezooom

Contactadres

mw. H. Zelhorst
Stichting Dagverblijven Zuid-Veluwezooom
Horalaan 3, 6717 LX Ede
Telefoon: 08380-32196

Beschrijving van het project

De ontwikkeling van gehandicapte peuters wordt bevorderd door deze in groepsverband samen te brengen met normaal ontwikkelde kinderen, dit als aanvulling op de opvoeding in de thuissituatie. De integratie van gehandicapte peuters vindt plaats in kindercentra. Verder is er een peutergroep voor peuters met problemen, die gecombineerd wordt met een peuterspeelzaal voor normaal ontwikkelde kinderen.

Praktische informatie

Doelgroep: licht tot meervoudig gehandicapte kinderen
Locatie: regio Wageningen
Startdatum: oktober 1991

Participanten

- Kinderdagverblijf Calimero
- Stichting De Koepel
- Stichting K.O.E. Ede

Specialisatie verstandelijk gehandicapten uit etnische minderheden

Contactadres

dhr. H. van Geffen
Stichting Gastenhof
Postbus 21078, 6369 ZH Simpelveld
Telefoon: 045-443033

Beschrijving van het project

De doelstelling is uitbreiding van kennis en ervaring met betrekking tot zorgverlening aan verstandelijk gehandicapten uit etnische minderheidsgroeperingen.

Onder leiding van een klankbordgroep verricht een onderzoeks-functionaris inventariserend veldwerk en doet hij naar aanleiding hiervan aanbevelingen welke worden vastgelegd in een werkboek.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten van etnische minderheden
Locaties: subregio Westelijke Mijnstreek, provincie Limburg
Startdatum: december 1991

Participanten

- Stichting Gastenhof
- Sociaal Pedagogische Dienst
- Kinderdagverblijf Stein

Dagbehandeling

Contactadres

dhr. L. Doll
Jan Pieter Heye
Postbus 6, 6860 AA Oosterbeek
Telefoon: 081-349911

Beschrijving van het project

Doel is het bieden van een tijdelijk alternatief voor intramurale opname wegens wachtlijstproblemen en het voorkomen van een intramurale opname door het bieden van intensieve begeleiding aan ouders en kinderen.

Gedurende de werkdagen is opname in de dagbehandeling mogelijk tussen 12.00-13.00 uur en tussen 15.00-19.00 uur. In de vakantieperiodes tussen 09.00-17.00 uur.

Er worden individuele therapieën en recreatieve programma's aangeboden evenals intensieve gezinsbehandeling. Er wordt nauw samengewerkt met de onderwijsvoorziening.

Praktische informatie

Doelgroep: M.L.K. kinderen
Locatie: Oosterbeek, Arnhem
Startdatum: november 1991

Participanten

- Jan Pieter Heye Oosterbeek
- SPD Gelderse Poort
- ZMOK

Alcoholvrij Koffiehuis voor en door cliënten

Contactadres

dhr. M.H. Post
Koffiehuis Volkshuis
Houtmarkt 62, 7201 KM Zutphen
Telefoon: 05750-13580

Beschrijving van het project

Doel van het project is het exploiteren van een alcoholvrij koffiehuis, waarbij alle voorkomende horeca-activiteiten gedaan worden door verstandelijk gehandicapte mensen. Via gerichte werktrainingen wordt geprobeerd de deelnemer een persoonlijke groei door te laten maken, waarbij het contact tussen de 'normale' bezoekers en de deelnemers een belangrijk onderdeel is. Achterliggend doel is om deelnemers eventueel voor te bereiden op een plekje in bedrijfskantines, restaurants e.d. De doelen liggen individueel vast en ieder heeft zijn eigen trainingsprogramma.

Praktische informatie

Doelgroepen: begeleid wonen, vso-leerlingen, psychiatrische patiënten, licht verstandelijk gehandicapten
Locaties: Wageningen, Warnsveld
Startdatum: oktober 1988

Participanten

- Eefdese tehuizen
- Stichting Begeleid Wonen

Poliklinische Functies Westelijke Mijnstreek

Contactadres

dhr. H. Jaminon
Stichting Gastenhof
Postbus 21078, 6369 ZH Simpelveld
Telefoon: 045-443033

Beschrijving van het project

De doelstelling is het beantwoorden van hulpvragen van verstandelijk gehandicapten met niet-reguliere zorgvormen onder een regionale regie. De hiertoe benodigde poliklinische functies worden uitgewerkt in de vorm van:

- logeerhuis;
- zaterdagopvang;
- groepsleidersondersteuning in de thuissituatie;
- specialistische ondersteuning van BZW-kandidaten en
- multi-probleem-gezinnen.

Er is een functionele regionale samenwerking opgezet voor thuiszorg en thuiszorgondersteuning.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: regio Westelijke Mijnstreek
Startdatum: juni 1991

Participanten

- Sociaal Pedagogische Zorg Sittard
- Paulus Stichting Sittard
- Stichting Pepijnklinieken Echt
- Stichting Gastenhof

Optimaliseren van de Gemeenschappelijke Indicatie- en Opnamekommissie (GIOK)

Contactadres

dhr. R. Hoyng
Sociaal Pedagogische Dienst Sittard
Engelenkampstraat 57, 6131 JE Sittard
Telefoon: 046-528800

Beschrijving van het project

De doelstelling is aanpassing van de werkwijze van de GIOK door een nadrukkelijk onderscheid tussen enerzijds de voorbereiding van de indicatie door een onafhankelijke regionale indicatiecommissie en anderzijds de toetsing hiervan en de zorgverwijzing door een regionale zorgtoewijzingscommissie. Hiermee wordt beoogd beter tegemoet te komen aan de hulpvraag. De voorbereiding wordt verzorgd door een voor elke cliënt samen te stellen indicatieteam. Voor de definiëring en objectivering van zorgvragen is een referentiekader (dagopvang/woonvormen) ontwikkeld: indicatiestelling binnen een vast begrippenkader; informatieverstrekking over wachtlijst en opnamemogelijkheid in dezelfde termen; een regionale coördinatie onder verantwoordelijkheid van de SPD.

Praktische informatie

Doelgroep: AWBZ-verstrekking aansprekende patiënten
Locatie: Westelijke Mijnstreek in Limburg
Startdatum: februari 1990

Participanten

- Stichting Sociaal Pedagogische Zorg Westelijke Mijnstreek Sittard
- Paulusstichting/Watersley Sittard
- Pepijnkliniek Echt
- LIASS-verzekering Sittard
- Stichting Gastenhof/Denishof Urmond
- KGVt Nieuwstadt

Uitbouw en uitwerking indicatie-, registratie- en zorgtoewijzingssystematiek

Contactadres

dhr. drs. P.H. Beijers
Vereniging ROZ West Noord-Brabant
Weilustlaan 439, 4817 TL Breda
Telefoon: 076-717374

Beschrijving van het project

Doel van het project is het ontwikkelen van een nieuwe regionale systematiek van indicatie, registratie en zorgtoewijzing.

De uitgangspunten hierbij zijn:

- indicatie en zorgtoewijzing dienen in principe onafhankelijk van elkaar te geschieden;
- in de regio dient een uniforme systematiek aanwezig te zijn;
- de systematiek dient alle zorgfuncties te omvatten;
- geregistreerde gegevens dienen uitwisselbaar te zijn met andere ROZ-regio's in de provincie.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: gezondheidsregio Breda
Startdatum: december 1990

Participanten

- Lidinstelling vereniging ROZ West Noord-brabant
- Algemeen Ziekenfonds AZWZ
- Ouderenorganisaties
- Provinciaal Opbouworgaan

Innovatieproject zorg voor verstandelijk gehandicapten

Contactadres

dhr. H.J.M. Steen

Regionaal Overlegorgaan Zwakzinnigenzorg Zaanstreek-Waterland

Boschjesstraat 4, 1541 HJ Koog aan de Zaan

Telefoon: 075-162656

Beschrijving van het project

Doelstelling is het op regionale schaal in een gezamenlijk organisatorisch kader opheffen van leemten in de zorg van verstandelijk gehandicapten. Het project heeft in ieder geval betrekking op de informatie en de huishulpfunctie. Daartoe worden de volgende activiteiten ondernomen:

- beschrijving van eerder genomen initiatieven;
- aanstelling van een coördinator huishulp/zorg die tot taak heeft het in kaart brengen van de mogelijkheden om de functie huishulp gezamenlijk in te voeren.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten

Locaties: Zaanstreek, Waterland

Startdatum: februari 1991

Participanten

- Stichting GGZ (semimuraal)
- Kadijkerkoog (intramuraal)
- SPD - Oost
- Federatie van Ouderverenigingen

Regionaal Steunpunt Helmond/Informatiecentrum

Contactadres

dhr. W. van Hoof
SPD van de Othmarus Stichting
Baroniehof 19/87, 5709 HL Helmond
Telefoon: 04920-10005

Beschrijving van het project

Het steunpunt is geen voorziening, maar een scharnier tussen vraag en aanbod. Binnen het steunpunt wordt bepaald welke instelling de vraag het beste kan beantwoorden.

In het hele proces van binnenkomst van de hulpvraag, via indicatiestelling naar zorgtoewijzing, wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke deskundigheid, objectiviteit en onafhankelijkheid. Een regionaal steunpunt is een centraal coördinatiepunt in het zorgcircuit voor verstandelijk gehandicapten in een afgebakende regio.

Als zodanig is het voor de gebruikers van de zorg en anderen een herkenbaar punt waar zij terecht kunnen met (hulp)vragen. Door samenwerking van voorzieningen kan het steunpunt op een effectieve manier antwoord geven op de (hulp)vragen.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: streekgewest Helmond
Startdatum: januari 1990

Participanten

- Othmarus stichting
- Stichting 't Rijtven
- Stichting 't Hooghout
- ZMLK school Helmond
- Ouderenplatform regio Helmond

Zorginnovatie door Case-management voor licht verstandelijk gehandicapte mensen met psychische en gedragsstoornissen

Contactadres

mw. M. van Laake-Theunissen
RIGG Heuvelland en Maasvallei
Postbus 4244, 6202 WB Maastricht
Telefoon: 043-685402

Beschrijving van het project

Doel van het project is om te komen tot een case-management-systeem op regionaal niveau dat moet voorkomen dat de omschreven doelgroep tussen wal en schip terecht komt.

Per cliënt wijst men een case-manager aan die op basis van een multidisciplinair samengesteld begeleidingsplan tracht voor zijn cliënt 'zorg op maat' te bieden. Ten behoeve van de individuele cliënt kan een beroep worden gedaan op zowel de materiële voorzieningen van de betrokken instellingen, als op de specifieke deskundigheid van de medewerkers binnen die instellingen.

Praktische informatie

Doelgroep: licht verstandelijk gehandicapten
Locaties: regio Heuvelland, Maastricht en omstreken
Startdatum: september 1990

Participanten

- Stichting Jan Baptist
- Huize Maasveld
- Nieuw Spraeland
- RIAGG Maastricht
- P.M.S. Vijverdal

Dagopvang bij verstandelijk gehandicapten Zuid-Oost Friesland

Contactadres

P.J.M. van Putten
Borneroord
Wissel 1, 9244 ZN Beesterzwaag
Telefoon: 05126-4265

Beschrijving van het project

Het doel van het project is het realiseren van een beter activiteiten aanbod op het gebied van dagopvang bij verstandelijk gehandicapten.

Via een inventarisatie door middel van enquêtelijsten en verspreiding van enquêtegegevens onder de betrokkenen is er een eerste aanzet tot concrete samenwerking.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: regio Zuid-Oost Friesland
Startdatum: 1990

Participanten

- 8 DOV-en
- 2 Inrichtingen
- 2 KDV-en

Samenwerking dokter Dentz/Sterrenberg

Contactadres

J.W. Rozenbeek
Sterrenberg
Amersfoortseweg 56, 3712 BE Huis ter Heide
Telefoon: 03463-59911

Beschrijving van het project

De doelstelling is om niet langer onderscheid te maken in intramurale dagopvang en d.v.o.-opvang. Dit gebeurt door in een samenwerkingsverband meer mogelijkheden aan te bieden aan de individuele bezoeker van de activiteiten en het totaal beter af te stemmen op de behoefte in de subregio.

Er wordt een onderling uitwisselingsprogramma opgezet en het aanbod onderling afgestemd.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: R.O.Z. Utrecht-West (subregio noord)
Startdatum: februari 1989

Participanten

- Dokter Dentz Stichting
- Sterrenberg

Gezinsverpleging

Contactadres

dhr. L. Peeters
's Konings Jaght
Koningsweg 8, 6800 HS Arnhem
Telefoon: 08308-36911

Beschrijving van het project

Doel van het project is het leveren van zorg op maat aan verstandelijk gehandicapten.

Dit geschiedt door de gehandicapte te laten deelnemen aan de activiteiten van het gezin door plaatsing in dat gezin. Begeleiding gebeurt vanuit de instelling. Ondersteuning van de instelling blijft mogelijk, bijvoorbeeld bij ziekte.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: Arnhem
Startdatum: januari 1991

Participant

's Konings Jaght

Z-verpleegkundige gezinsverpleging

Contactadres

dhr. D.W. Dondorp
't Bouwhuis
Postbus 2112, 7500 CC Enschede
Telefoon: 053-883300

Beschrijving van het project

In dit project doen Z-verpleegkundigen 'thuiswerk' met bewoners. De woonfunctie van de inrichting wordt bij de verpleegkundige thuis voor 1 tot 3 mensen met een verstandelijke handicap uitgeoefend. Zo wordt de indicatie voor gezinsverpleging van mensen met een verstandelijke handicap verlegd.

Praktische informatie

Doelgroep: jong volwassen matig verstandelijk gehandicapten
Locatie: gezondheidsregio Twente
Startdatum: november 1991

Participant

Stichting Philadelphia Overijssel

Huisvesting voor licht verstandelijk gehandicapten in H.A.T.-eenheden

Contactadres

dhr. F.T.P.G. Stark
Eckartdal
Postbus 90053, 5600 PE Eindhoven
Telefoon: 040-432014

Beschrijving van het project

Doelstelling is om na te gaan of verspreide zelfstandige huisvesting met ondersteuning een antwoord kan zijn op de woon- en begeleidingsvraag van mensen met een lichte verstandelijke handicap en psychische en gedragsproblematiek. Daarbij wordt hulp geboden vanuit een nabij gelegen service-punt, dat echter gedurende bepaalde dagdelen niet bezet wordt.

De volgende activiteiten worden ondernomen:

- het huisvesten van 5 personen in 4 H.A.T.-eenheden;
- het creëren van evenwicht tussen nabijheid en noodzakelijke afstand;
- het vullen van de dag (arbeidsprogramma) en het invullen van vrije tijd;
- het bieden van perspectieven.

Praktische informatie

Doelgroepen: licht verstandelijk gehandicapten, psychiatrische patiënten

Locaties: Eindhoven, Helmond

Startdatum: september 1991

Participanten

- Eckartdal
- Stichting Werken en Wonen
- Othmarus Stichting
- Sociaal Pedagogische Dienst
- A.P.Z. Padua
- Het Hooghout
- Nieuw Spraeland

Na-schoolse opvang regio Heuvelland

Contactadres

dhr. H. Jaminon
Stichting Gastenhof
Postbus 21078, 6369 ZH Simpelveld
Telefoon: 045-443033

Beschrijving van het project

Doel is opvang en begeleiding van licht verstandelijk gehandicapten tijdens naschoolse uren te bieden ter (tijdelijke) ontlasting van de ouder(s) en/of gezinnen waar zij wonen. Daartoe worden de volgende activiteiten ondernomen: opvang in een specifiek voor dit doel uitgeruste accommodatie waarbij onder deskundige begeleiding educatieve en vrijetijds-activiteiten worden aangeboden.

Praktische informatie

Doelgroep: licht verstandelijk gehandicapten (MLK-leerlingen)
Locatie: regio Heuvelland
Startdatum: juni 1990

Participanten

- Maria Virgo School voor MLK Maastricht
- Stichting Servatius School voor MLK te Maastricht
- Regionaal Centrum Dagbehandeling Maastricht
- Stichting Gastenhof

Z-verpleegkundige thuiszorg

Contactadres

dhr. D.W. Dondorp
't Bouwhuis
Postbus 2112, 7500 CC Enschede
Telefoon: 053-883300

Beschrijving van het project

Het doel is de zorg en behandeling door een Z-verpleegkundige thuis te geven, zodat de gehandicapte langer thuis kan verblijven. Hiertoe krijgen gezinnen met een verstandelijk gehandicapt kind thuiszorg van ervaren Z-verpleegkundigen, ingebed in alle faciliteiten die een Z-inrichting te bieden heeft.

Praktische informatie

Doelgroep: diep verstandelijk gehandicapten
Locatie: gezondheidsregio Twente
Startdatum: december 1991

Participanten

- Stichting Philadelphia Overijssel
- SPD Twente
- Zorgverzekeraar Oost-Nederland
- Stichting samenwerkende instellingen

Het Dementie Project

Contactadres

mw. J. Rijsenbilt
Thuishulpcentrale Eemland
Postbus 261, 3800 AG Amersfoort
Telefoon: 033-633924

Beschrijving van het project

Doel van het project is het ondersteunen van vaste verzorgers van gehandicapten, langdurig zieken en dementerenden in de thuissituatie. Dit geschiedt door het inzetten van een vaste vrijwilliger, die passief of actief oppast in aangegeven situaties, gedurende enkele dagdelen per week of per maand. Deze vrijwilliger wordt bij zijn/haar taken door de Thuishulpcentrale Eemland begeleid.

Praktische informatie

Doelgroepen: verstandelijk gehandicapten, lichamelijk gehandicapten, langdurig zieken, dementerenden
Locatie: district Noord-Oost Utrecht
Startdatum: maart 1991

Participanten

- RIAGG
- Verpleeghuizen
- Kruiswerk
- Huisartsen

Zaterdagcrèche

Contactadres

dhr. W.H.M. van Bommel
Paulus Stichting
Watersley 1, 6132 KA Sittard
Telefoon: 046-594590

Beschrijving van het project

Het project biedt zaterdagopvang om de ouders c.q. familie in de gelegenheid te stellen activiteiten te ondernemen zonder gebonden te zijn.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten diverse niveaus, meervoudig gehandicapten
Locatie: westelijke Mijnstreek
Startdatum: juli 1991

Participanten

- Paulus Stichting Sittard
- Sociaal Pedagogische Zorg Sittard

Weekendhuizen

Contactadres

dhr. Th. aan de Stegge
KVT 't Polletje
Ruusbroecstraat 205, 8022 EE Zwolle
Telefoon: 038-535220

Beschrijving van het project

Doel is om de zorg zo dicht mogelijk bij te klant te brengen door middel van apart opgezette weekendhuizen.

De opvang is van vrijdagmiddag tot zondagavond in woonwijken van Oldenzaal, Almelo en Zwolle. Het is een ondersteunende functie voor gezinnen met een verstandelijk gehandicapt gezinslid.

Het opnamebeleid is a-selectief ten aanzien van niveau en leeftijd.

Praktische informatie

Doelgroep: thuiswonende verstandelijk gehandicapten
Locaties: Zwolle, Almelo, Oldenzaal
Startdatum: december 1990

Participanten

- Oudervereniging V.O.G.G.
- J.P. van den Bentstichting

Begeleid Wonen Texel

Contactadres

dhr. C.J. van der Kuip
Sociaal Pedagogische Dienst Noord
Kerklaan 9, 1829 BS Alkmaar-Oudorp
Telefoon: 072-124271

Beschrijving van het project

De doelstelling is om mensen die zelfstandig wonen of willen gaan wonen daarbij te helpen.

Hiertoe is een samenwerking op gang gebracht tussen AMW Texel, RIAGG Den Helder en de SPD Noord-Alkmaar. De drie besturen zijn eindverantwoordelijk. De werkgroep is inhoudelijk verantwoordelijk. Er is een coördinator die de vrijwilligers begeleidt. De vrijwilligers bezoeken de deelnemers op vaste tijden. Daarnaast zijn er een soos, een cursus koken, een cursus zelfstandig wonen, een eetkring en een uitgaanskring.

Praktische informatie

Doelgroepen: licht verstandelijk gehandicapten, mensen met psychiatrisch probleem of verleden
Locatie: het eiland Texel
Startdatum: 1989

Participanten

- A.M.W. Den Helder
- RIAGG Den Helder
- SPD Noord-Alkmaar
- Buurthuis 'D'Oude Ulo'
- Vrijwilligers Jongeren Educatie gemeente Texel

Versterking thuiszorg voor verstandelijk gehandicapten

Contactadres

dhr. drs. P.H. Beijers
vereniging ROZ West Noord-Brabant
Weilustlaan 439, 4817 TL Breda
Telefoon: 076-717374

Beschrijving van het project

Het project heeft als doel richting te geven aan de verdere uitwerking en ontwikkeling van de thuiszorg voor mensen met een verstandelijke handicap.

In eerste aanleg worden de volgende activiteiten ondernomen:

- het vraagstuk in kaart brengen;
 - nagaan welke randvoorwaarden wel en welke nog niet vervuld zijn om te komen tot versterking van de thuiszorg;
 - nagaan welke categorale en algemene organisaties, alsmede vrijwilligersorganisaties bereid en in staat zijn een bijdrage te leveren.
- Het resultaat moet een implementatieplan zijn.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: regio Breda
Startdatum: juni 1991

Participanten

- Regionale kruisvereniging West-Brabant
- Maatschappelijke gezinszorg Breda
- Vrijwilligerscentrale thuiszorg
- VOGG
- Huize 't Gruytveld Terheijden
- SPD Breda
- NIZW Utrecht
- IVA Tilburg

Ondersteuning thuiszorg

Contactadres

dhr. J. Hooiveld
Sociaal Pedagogische Dienst
SambEEKSEWEG 3, 5831 GK Boxmeer
Telefoon: 08855-73471

Beschrijving van het project

De doelstelling is mensen, middelen en mogelijkheden van een instelling voor 24-uurszorg beschikbaar stellen voor/aan mensen met een verstandelijke handicap in de thuissituatie. Het gaat daarbij om concrete gezinsondersteuning.

Daartoe worden hulpvragen in gezinnen via de ambulante werkende SPD beantwoord door een 24-uurszorginstelling.

De hulpverlening daarbij is concreet en toegesneden op de vraag. Hiermee wordt 'onderzorg' (als de persoon op de wachtlijst staat) en 'overzorg' (als er meer zorg gegeven wordt dan gewenst is) voorkomen.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten (thuiswonend)
Locaties: Noordelijk Noord-Limburg, Land van Cuijk
Startdatum: juli 1991

Participant

Augustinusstichting te Gennep

G.O.A. (Gezins Ondersteunde Activiteiten)

Contactadres

dhr. B. de Bie
M.D.G.G.
Torenlaan 11, 9401 HN Assen
Telefoon: 05920-15533

Beschrijving van het project

Doel is het leveren van een bijdrage aan de ontlasting van het primaire milieu van thuiswonende verstandelijk gehandicapten in de leeftijd van 0-18 jaar. Ouders/verzorgers die dit wensen worden op deze wijze in staat gesteld hun kind langer thuis op te voeden. Er worden vier deelprojecten opgezet:

- zaterdagopvang vanuit KDV's, oppas en thuishulp;
- dagopvang tijdens zomervakantie door middel van dagrecreatie-activiteiten;
- logeerkring;
- opvang van zeer jonge kinderen binnen reguliere opvang.

Praktische informatie

Doelgroep: thuiswonende verstandelijk gehandicapten
Locatie: provincie Drenthe
Startdatum: januari 1991

Participant

MDGG

Zelfstandig wonen van verstandelijk en lichamelijk gehandicapten

Contactadres

P.J.M. van Putten
Borneroord
De Wissel 1, 9244 ZN Beetsterzwaag
Telefoon: 05126-4265

Beschrijving van het project

Doelstelling is het zelfstandig wonen van een zwaar lichamelijk gehandicapte, licht verstandelijk gehandicapte man mogelijk te maken. Dit met behulp van de multidisciplinaire inzet van wijkverpleging, gezinsverzorging, dagactiviteitencentrum, intramurale voorziening voor verstandelijk gehandicapten.

Betrokkene huurt zelf een woning. Stelt op indicatie van wijkverpleging en gezinsverzorging 4 krachten aan die hem helpen met zijn elementaire verzorging onder andere bij het opstaan en naar bed gaan. Verder is er sociale ondersteuning vanuit de sociowoning van het instituut.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten, lichamelijk gehandicapten
Locatie: Beetsterzwaag
Startdatum: maart 1990

Participanten

- Wijkverpleging
- Gezinsverzorging
- Dagactiviteitencentrum voor lichamelijk gehandicapten
- Zwakzinnigeninrichting Borneroord
- SPD

Bouwkundige herstructurering van de functie wonen

Contactadres

dhr. A. van den Akker
Hartenberg
Postbus 75, 6710 BB Ede
Telefoon: 08382-1441

Beschrijving van het project

Doel is te komen tot zo optimaal mogelijke woonmogelijkheden voor verstandelijk gehandicapten.

Met behulp van inspraak van ouders is bepaald waar nieuwe woningen gebouwd zullen worden. Eerst is overlegd met ouders over de mogelijkheden van hun kind. Daarna zijn ze schriftelijk voorgelicht over de 5 mogelijke keuzen van de plaats van de woning. Aansluitend is door de universiteit van Wageningen een schriftelijke enquête gehouden.

Praktische informatie

Doelgroep: matig tot ernstig verstandelijk gehandicapten
Locatie: regio Zuid-Veluwezoom
Startdatum: oktober 1989

Participanten

- Hartenberg
- Oudervereniging
- S.P.D. Ede
- R.O.Z.

Publikatie

Het Ziekenhuis 21 (1991) 10

Zelfstandig wonen project

Contactadres

mw. J. van der Broek

OPL

Achterweteringseweg 10, 3738 MA Maartensdijk

Telefoon: 03561-1384

Beschrijving van het project

OPL-bewoners die zelfstandig gaan wonen, krijgen in dit project de mogelijkheid aangeboden voor ambulante begeleiding van 6 tot 8 uur per week, door hun bekende OPL-hulpverleners.

Vanuit de SPD wordt begeleiding geboden bij de overgang van de instelling naar zelfstandig wonen.

Op deze manier wordt de overgang tussen intramurale zorg en Beschermd Zelfstandig Wonen overbrugd.

Praktische informatie

Doelgroep: licht verstandelijk gehandicapten

Locatie: provincie Utrecht

Startdatum: mei 1991

Participanten

- BZW
- eigen instelling (OPL)

Project gezinsvervangend tehuis 'nazorg'

Contactadres

dhr. van Dongen
Stichting Wodagg
Sporlaan 5, 5460 AL Veghel
Telefoon: 04130-66888

Beschrijving van het project

Doel van dit project is het (begeleid) zelfstandig wonen zo lang mogelijk in stand houden op een redelijk aanvaardbaar levenspeil (ondersteuning in functioneren eigen sociaal netwerk).

De middelen hiervoor zijn:

- gelegenheid bieden voor inloophmomenten in gezinsvervangend tehuis;
- gelegenheid tot deelname aan activiteiten in het huis bieden;
- hulp bij financiën;
- verstrekken van maaltijden en wasverzorging;
- hulp aan huis door middel van bezoekcontacten.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: Veghel
Startdatum: mei 1990

Participant

Sociaal Pedagogische Dienst Uden

Wooncentrum Ter Apel

Contactadres dhr. G.J.M. Reintjes
Stichting Humanitas
Postbus 8233, 3503 RE Utrecht
Telefoon: 030-963144

Beschrijving van het project

In het wooncentrum worden 3 ruimten gecreëerd voor ongeveer 6 personen. In deze ruimten zijn kitchenettes en sanitaire voorzieningen.

De woonruimte biedt de mogelijkheid vaardigheden te leren aan verstandelijk gehandicapten. De eigen woonruimte doet direct appel op het zelf mee onderhouden ervan.

Wat betreft de begeleiding zijn de professionele ruimten gesitueerd in het basisgebouw met de 100% zorg. In de overige voorzieningen met minder zorg zijn geen ruimten voor de medewerkers.

Het project voorziet ook in mogelijkheden van crisisopvang en logeermogelijkheden, terwijl vormen van thuishulp niet uitgesloten worden.

Praktische informatie

Doelgroep: gvt-geïndiceerden
Locatie: Zuid-Oost Groningen
Startdatum: december 1991

Participant

Stichting Humanitas VGZ

Project Opvang Oudere Verstandelijk Gehandicapten

Contactadres

dhr. E. Vreekamp
DVO De Elleboog
Langegracht 37, 3811 BW Amersfoort
Telefoon: 033-616848

Beschrijving van het project

De doelstelling is opvang bieden aan oudere verstandelijk gehandicapten zonder dagbesteding. Hierbij wordt meer afwisseling in hun bestaan gebracht door het bieden van zinvolle activiteiten. Hiertoe vinden de volgende activiteiten plaats:

- handwerken;
- bewegen voor ouderen;
- keukenactiviteiten;
- volksdansen;
- projecten (o.a. Koninklijk Huis, hygiëne, voeding).

Praktische informatie

Doelgroep: bejaarde verstandelijk gehandicapten
Locatie: regio Amersfoort
Startdatum: juni 1991

Participanten

- Stichting Dagverblijven Amersfoort
- S.P.D.
- Nieuweroord
- R.O.Z. Amersfoort
- Gezamenlijke G.V.T.-'en

Stichting leer-werk project

Contactadres

dhr. G.J.M. Reintjes
Stichting Leer-Werk project
Johan Poststraat 2, 1624 CC Hoorn
Telefoon: 02290-10595

Beschrijving van het project

Doel van het project is het in laten stromen en begeleiden op de arbeidsmarkt van verstandelijk gehandicapten door middel van vorming, scholing, training en het opdoen van werkervaring. De gehandicapten krijgen drie dagen 'training on the job' waarbij de specifieke persoonlijke problemen worden opgepakt.

Eén dag is er een beroepenoriëntatie in de richtingen hout, metaal, elektro, automatisering en horeca.

En tot slot een dag persoonlijke maatschappelijke vorming: Goldstein, koken etc.

Praktische informatie

Doelgroepen: ZMLK-leerlingen, MLK-leerlingen

Locatie: Oostelijk West-Friesland

Startdatum: april 1991

Participanten

- Stichting Humanitas
- Alkwaard
- GMD Alkmaar

Specifieke dagopvang

Contactadres

mw. W. Struijlaart
Stichting Haarendael
Postbus 54, 5076 ZH Haaren
Telefoon: 04117-3131

Beschrijving van het project

Het bieden van specifieke dagopvang aan ernstig verstandelijk gehandicapten inclusief speciale gedragsproblematiek, vormt het doel van het project. Hiertoe worden de volgende activiteiten ondernomen:

- het bieden van belevingsgerichte dagactiviteiten, gericht op zintuiglijke waarneming, waarbij regelmaat en voorspelbaarheid in het programma van belang zijn;
- het bieden van speciale begeleiding.

Praktische informatie

Doelgroep: thuiswonende ernstig verstandelijk gehandicapten
Locatie: 's-Hertogenbosch
Startdatum: juni 1990

Participanten

- Stichting Woon-Dagvoorzieningen Den Bosch
- Stichting Haarendael Haaren

Theater Maatwerk

Contactadres

dhr. K. Dekker
Theater Maatwerk
Brigantijnstraat 29, 3028 HC Rotterdam
Telefoon: 010-4370369

Beschrijving van het project

Doel is artistiek hoogwaardig theater maken en uitvoeren in de Nederlandse theaters, waardoor er een zinvolle dagbesteding voor verstandelijk gehandicapten gecreëerd wordt.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: Nederland
Startdatum: oktober 1987

Participanten

- Pameijer Stichting
- Fondsen
- WVC / Raad v.d. Kunst
- Nederlandse Theaters

Dagactiviteiten Thuiszittenden in GVT-en

Contactadres

mw. J.A. Middendorp - v.d. Meer
Stichting Paus Johannes XXIII
Stokdijkkade 32, 2671 GX Naaldwijk
Telefoon: 01740-28595

Beschrijving van het project

Doel is om bemiddeling te bieden aan GVT-bewoners (vallend onder de AWBZ-regeling thuiszittenden) die geen of onvoldoende externe dagbesteding (meer) hebben, om op vrijwillige basis deel te kunnen nemen aan activiteiten binnen het sociaal-cultureel werk, 'ouderenwerk en andere vormen.

De volgende activiteiten worden daartoe uitgevoerd:

- inventariseren van mogelijkheden van de bewoners;
- coördineren van dagactiviteiten door het gebruik maken van sociaal-cultureel werk en ouderenwerk binnen de gemeenten waar bewoners woonachtig zijn;
- geven van praktische begeleiding alsmede begeleiding van vrijwilligers/stagiaires die hulp bieden aan een activiteit van een deelnemer.

Praktische informatie

Doelgroep: GVT-bewoners zonder externe dagbesteding

Locaties: Westland, Naaldwijk, Honselersdijk, Poeldijk, Monster en Wateringen

Startdatum: januari 1991

Participanten

- Stichting Paus Johannes XXIII
- Centrum Volwassenen Educatie E.V.O.Z

Schoolverlaters Voortgezet Speciaal Onderwijs

Contactadres

dhr. H. Molling
De Bolder
Postbus 5, 6700 AA Wageningen
Telefoon: 08370-12589

Beschrijving van het project

In het project worden moeilijk lerende kinderen begeleid naar een baan, of begeleid in het in stand houden van een baan. Verder vindt er preventie plaats tijdens de schoolperiode en is er nazorg als de leerling van school af is.

Tijdens het laatste schooljaar is een werkweek gericht op de arbeidssituatie en alles wat daarmee te maken heeft. Ook is er een kennismaking met en administratieve inschrijving door de Stichting Rain, die nauw samenwerkt met de gemeente Wageningen.

Praktische informatie

Doelgroep: moeilijk lerende kinderen
Locaties: Wageningen, Rhenen, Renkum, Ede
Startdatum: april 1991

Participanten

- Gemeente wageningen
- Stichting Rain
- De Bolder
- SPD

Arbeidsproject VSO-MLK schoolverlaters

Contactadres

dhr. E. Mulder
Arbeidsproject VSO-MLK schoolverlaters
Keizerstraat 96, 4811 HL Breda
Telefoon: 076-201700

Beschrijving van het project

Het arbeidsproject wil hulp bieden aan schoolverlaters van scholen voor speciaal onderwijs met als doel de arbeidsmarktpositie van deze groep te verbeteren en intreding op de arbeidsmarkt te bevorderen. Alle initiatieven die in het project genomen worden, dienen er toe te leiden, dat er een arbeidsplaats, dan wel een andere op de persoon aansluitende bestemming wordt gevonden.

Hierbij wordt gebruik gemaakt van de Individuele Traject Begeleidingsmethode.

Praktische informatie

Doelgroep: moeilijk lerenden (MLK schoolverlaters)
Locatie: regio van het Regionaal Bestuur Arbeidsvoorziening
Startdatum: april 1989

Participanten

- GMD Breda
- Arbeidsbureau Breda
- Jeugd Volwassenen werk
- Gemeente Breda, dienst economische zaken
- Sociale werkvoorziening Breda
- SPD Breda
- Directeurenoverleg VSO-scholen
- Provinciaal steunpunt werkgelegenheid
- Stichting leerwerkplaatsen

Activiteitscentrum Aksent

Contactadres

dhr. W. van Hoof
SPD van de Othmarus Stichting
Baroniehof 187, 5709 HL Helmond
Telefoon: 04920-10005

Beschrijving van het project

De volgende doelstellingen worden nagestreefd:

- een zinvolle tijdsbesteding overdag en na arbeid;
- doorbreken van een isolement;
- het ontwikkelen van vaardigheden;
- het vergroten van zelfvertrouwen;
- gewenning aan een arbeidsritme;
- brugfunctie vormen bij het zoeken naar een arbeidsplaats.

Daartoe worden in het centrum cursussen gegeven en zijn er een hobbygroep, een muziekgroep, een toneelgroep, een eetcafé etcetera.

Praktische informatie

Doelgroep: matig en licht verstandelijk gehandicapten
Locatie: streekgewest Helmond
Startdatum: april 1989

Participanten

- SPD
- Othmarus stichting

Arbeidsintegratieproject

Contactadres

dhr. W. van Hoof
SPD van de Othmarus stichting
Baroniehof 187, 5709 HL Helmond
Telefoon: 04920-10005

Beschrijving van het project

Om de kansen op betaalde arbeid te vergroten c.q. te behouden is dit arbeidsintegratieproject nodig. Het project beoogt door middel van een individuele benadering hulp te bieden aan schoolverlaters met als doel de arbeidsmarktpositie te verbeteren en intreding op de arbeidsmarkt te vergroten.

Er wordt geen nieuwe organisatie in het leven geroepen, maar de reeds bestaande samenwerking met instellingen wordt meer gestructureerd en verdiept. Een coördinator wordt aangesteld die de taak krijgt de werkgelegenheidsproblematiek van de werkzoekende te coördineren en vorm te geven aan een nauwere samenwerking tussen betrokken en belanghebbende organisaties in de regio.

Praktische informatie

Doelgroepen: verstandelijk gehandicapten, zwakbegaafden
Locatie: streekgewest Helmond
Startdatum: april 1990

Participanten

- GAB
- GMD
- WSW
- MLK-scholen
- SPD

Werk- en Leerproject De Ossenkop

Contactadres

mw. H. Schoone en dhr. T. Kotterer
De Ossenkop
Hemerterweg 1, 9794 TB Lellens
Telefoon: 05902-3254

Beschrijving van het project

De doelstelling is een bijdrage te leveren aan de verdere arbeidsintegratie van licht verstandelijk gehandicapten. Door het aanbieden van een opleiding wordt verwacht dat doorstroming zal plaatsvinden naar sociale werkplaatsen en bedrijfsleven. De volgende activiteiten worden ontplooid:

- het volgen van een aangepaste opleiding tot medewerker landschapsonderhoud, gebruikmakend van het project 'Job coaching' van SPZ Groningen en het aanleren van aanverwante ambachten (mandenmaken);
- de mogelijkheid bieden tot verdere scholing aan het onderwijscentrum voor Land- en Tuinbouw te Eelde.

Praktische informatie

Doelgroepen: licht verstandelijk gehandicapten, schoolverlaters, werklozen, doorstromers uit DVO's

Locaties: provincie Groningen, gemeente Loppersum, Hogeland (van Appingedam tot Leens)

Startdatum: september 1992

Participanten

- S.P.Z.
- N.S.V.G.G.
- Borgenstichting
- S.B.B.
- S.L.O.
- Gemeente Loppersum

Dagactiviteiten voor verstandelijk gehandicapten

Contactadres

dhr. F. Tjallinks
Hartenberg
Postbus 75, 6710 BB Ede
Telefoon: 08382-1441

Beschrijving van het project

Dit project heeft ten doel om door middel van een verschuiving van personeel te komen tot structurele dagactiviteiten voor alle bewoners.

Praktische informatie

Doelgroep: alle residentiële categorieën
Locaties: Hartenberg en sociowoningen, regio ROZ Ede
Startdatum: september 1986

Participanten

- De Hartenberg
- S.P.D.

Arbeidsproject Walcheren

Contactadres

dhr. D. van Ruyven
Vijvervreugd
Koudekerkseweg 145, 4335 SM Middelburg
Telefoon: 01180-25751

Beschrijving van het project

Dit arbeidsproject is een gezamenlijk project van de sociale werkplaatsen op Walcheren voor een betere dienstverlening aan verstandelijk gehandicapten.

Praktische informatie

Doelgroep: verstandelijk gehandicapten
Locatie: subregio Walcheren
Startdatum: januari 1991

Participanten

- SVRZ Middelburg
- IVI Middelburg
- Sociale werkplaats Middelburg

Total-Hip Project

Contactadres

mw. H.E.M. Sales
Kruisvereniging Midden en Noord-Oost Twente
Postbus 506, 7550 AM Hengelo
Telefoon: 074-477888

Beschrijving van het project

Centraal in dit project staat het aanbieden van een duidelijk geïntegreerd pakket aan thuiszorgdiensten, aansluitend op de vraag/behoefte van de dienst. Dit pakket is afgestemd op de (on)mogelijkheden van de voorzieningen in de tweede lijn. Verder is het project gericht op substitutie door de opnameduur terug te brengen van drie à vier weken naar acht dagen.

Men tracht dit te bereiken door het vaststellen van de te verwachten zorgbehoefte na ontslag van de total-hip patiënt vóór opname door een daartoe aangestelde zorgcoördinator (twee wijkverpleegkundigen gaan zich hiermee ongeveer één dagdeel in de week bezighouden). Doordat de zorgbehoefte reeds bekend is kan na de operatie de zorg zeer tijdig op gang komen.

Instellingen weten tijdig wanneer de patiënt thuis verwacht wordt en kunnen hun voorbereidingen treffen en tijdig plannen op grond van duidelijke informatie.

Praktische informatie

Doelgroep: total-hip patiënten
Locatie: Midden Twente
Startdatum: mei 1991

Participanten

- Huisartsen Midden Twente
- Streekziekenhuis Midden Twente
- Kruisvereniging Midden en Noord-Oost Twente
- Stichting maatschappelijke Dienstverlening Midden Twente
- Oost-Nederland Ziektekostenverzekeraars
- Verzorgingshuizen Hengelo
- Verpleeghuis

Eerder naar huis, vervroegd ontslag van post-operatieve patiënten

Contactadres

mw. E. Schaaf-Hellemans
Projectbureau Stichting Eerste Lijn Midden-Limburg
Vogelsbleek 10, 6001 BE Weert
Telefoon: 04950-77127

Beschrijving van het project

Het algemeen doel van het project is het vervroegd ontslag van post-operatieve patiënten. In eerste instantie richt het project zich op patiënten na een heup-operatie. In een latere fase zal het project waarschijnlijk worden uitgebreid met andere patiëntencategorieën. Het terugbrengen van de ligduur wil men bereiken door het opstellen van een procedure en protocollen.

Praktische informatie

Doelgroep: heup-operatiepatiënten
Locatie: Weert
Startdatum: januari 1992

Participanten

- Ziekenhuis
- Huisartsen
- Wijkverpleegkundigen
- Gezinsverzorging
- Zorgverzekeraar

Publikatie

Eerder naar huis. Vervroegd ontslag van post-operatieve patiënten. Een samenwerkingsverband van het St.-Jans Gasthuis, huisartsen, het kruiswerk en de gezinsverzorging in de regio Weert.

Samenwerkingsproject Scheperziekenhuis - Eerste Lijn

Contactadres

mw. G.M. van Vlisteren - van der Linden
Scheperziekenhuis
Boermarkeweg 60, 7824 AA Emmen
Telefoon: 05910-91507

Beschrijving van het project

Het doel is enerzijds het realiseren van vervangende zorgverlening in de thuissituatie en anderzijds het gebruik maken van de mogelijkheden van de samenwerkende partners om een optimale zorgverlening te realiseren. Gekozen is in eerste instantie voor een kleinschalig project, overzichtelijk naar organisatie en kosten. Er zijn drie patiëntencategorieën uitgekozen, die in aanmerking komen voor vervroegd ontslag, mits aanvullende zorg geregeld is.

Een (concept)procedure is opgesteld om vroegtijdige afstemming met de eerste lijn mogelijk te maken. Dit gebeurt op structurele basis via het projectteam waarin een ziekenhuismedewerker en een medewerker van gezinsverzorging/kruiswerk samenwerken. Op basis van een zorgprotocol wordt een flexibel zorgplan per patiënt bepaald.

Praktische informatie

Doelgroepen: total hip-operatiepatiënten, geopereerde collumfractuur-patiënten, reumapatiënten met opname-indicatie
Locatie: Zuid-Oost Drenthe
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Scheperziekenhuis
- Kruisvereniging
- Gezinsverzorging
- Plaatselijke Huisartsen Vereniging
- Verenigde Ondersteuning Huisartsen
- Fysiotherapeuten

Structurele nazorg door de wijkverpleegkundige na een opname in een astmacentrum

Contactadres

mw. drs. C. Ketelaars
Astmacentrum Hornerheide
Hornerheide 1, 6085 NM Horn
Telefoon: 04758-2266

Beschrijving van het project

De doelstelling is de verbetering van de nazorg door een betere voorbereiding van de patiënt op zijn ontslag en het verbeteren van de aansluiting van de nazorg door de kruisvereniging op de zorg in het astmacentrum. De nazorg-huisbezoeken worden afgelegd door wijkverpleegkundigen (gespecialiseerd op CARA).

Bovendien wil men de aansluiting van de zorg in de tijd verbeteren. Er dient zo weinig mogelijk tijd te verstrijken tussen de verleende zorg in het astmacentrum en de zorg door de kruisvereniging.

Praktische informatie

Doelgroep: CARA-patiënten
Locatie: district Heuvelland
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Astmacentrum Hornerheide
- Het groene kruis Heuvelland
- Het groene kruis Noord-Limburg
- Het groene kruis Midden-Limburg
- Het groene kruis Westelijke Mijnstreek
- Het groene kruis Oost Zuid-Limburg

Van Rode Kruis Ziekenhuiszorg naar Thuiszorg

Contactadres

dhr. F. van Leeuwen
Stichting Haags Kruiswerk
Loosduinseweg 9, 's-Gravenhage
Telefoon: 070-3429500

Beschrijving van het project

Het project beoogt de doorstroom van patiënten uit het ziekenhuis naar huis te bevorderen.

Dit wordt gerealiseerd door een optimale afstemming tussen intra- en extramurale zorg door middel van de inzet van liaisonverpleegkundigen in de thuiszorg.

Praktische informatie

Doelgroep: opgenomen patiënten in het ziekenhuis
Locatie: 's-Gravenhage
Startdatum: augustus 1989

Participanten

- Rode Kruis Ziekenhuis
- Haags Kruiswerk
- PHV
- Stichting Thuiszorg Den haag
- Ziekenfonds Haegland
- STAT Nederland

Geïntegreerde zorgprotocollen voor dagverpleging en short-stay

Contactadres

dhr. W.G. van de Ven
Carolus-Liduina Ziekenhuis
Postbus 1101, 5200 BD 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-486486

Beschrijving van het project

Doel is het ontwikkelen van geïntegreerde zorgprotocollen voor dagverpleging en short-stay binnen de door de betrokken disciplines uit de eerste en tweede lijn te benoemen randvoorwaarden, ter waarborging van de continuïteit van de zorgverlening. In werkgroepen, samengesteld uit vertegenwoordigers van betrokken disciplines uit eerste en tweede lijn, is allereerst de bestaande procedure (primaire proces) bij dagverpleging en short-stay beschreven.

Vervolgens is hiervan een sterkte-zwakte analyse gemaakt en zijn wenselijke procedures vastgelegd in een stroomdiagram. Ook zijn randvoorwaarden ten aanzien van organisatie, financiën en kwaliteit vastgelegd. Uiteindelijk zijn een algemeen protocol voor dagverpleging en short-stay ontstaan met per indicatie de afwijkingen daarvan. Criteria voor opname zijn aan de hand van het draagkracht-draaglast model vastgesteld per indicatie.

Praktische informatie

Doelgroepen: dagverpleging patiënten met vier verschillende indicaties, short-stay patiënten met vier verschillende indicaties

Locatie: regio Boxtel

Startdatum: november 1988

Participanten

- Carolus-Liduina ziekenhuis
- Huisartsengroep Boxtel
- Regionale kruisvereniging
- Stichting voor gezinszorg

Project Dagbehandeling

Contactadres

dhr. M. Schram
't Lange Land Ziekenhuis Zoetermeer
Toneellaan 1, 2725 NA Zoetermeer
Telefoon: 079-442200

Beschrijving van het project

De doelstellingen van het project zijn:

- protocollaire samenwerking tussen eerste en tweede lijn;
- mogelijk maken van grensverleggende indicaties voor ingrepen in dagbehandeling;
- verschuiving van klinische behandeling naar dagbehandeling.

De volgende activiteiten worden ondernomen:

- opstellen protocollen;
- evaluatie-onderzoek NZi.

Praktische informatie

Doelgroep: hernia inguinalis/formales, anuschirurgie, varicespatiënten
Locatie: Zoetermeer
Startdatum: mei 1989

Participanten

- 't Lange Land Ziekenhuis
- Stichting Gezondheidscentra Zoetermeer
- Gezinsverzorging
- Plaatselijke Huisartsen Vereniging
- Kruiswerk
- Provinciale Overheid
- Ziektekostenverzekeraars

Vervangende ziekenhuiszorg voor patiënten die geopereerd zijn voor borstkanker

Contactadres

dhr. dr. A.N. van Geel
Dr. Daniel den Hoed Kliniek
Groene Hilledijk 301, 3075 EA Rotterdam
Telefoon: 010-4391506

Beschrijving van het project

De doelstelling is een studie van extramuraal zorg bij geopereerde patiënten die vroegtijdig worden ontslagen met het accent op medische, financiële en psychosociale aspecten. De volgende activiteiten worden voor deze studie uitgevoerd:

- prospectief onderzoek;
- vastleggen gegevens;
- interviews.

Praktische informatie

Doelgroep: geopereerde borstkankerpatiënten
Locatie: IKR-regio, met name stad Rotterdam
Startdatum: januari 1992

Participanten

- Ziekenhuis
- Kruisvereniging
- Huisartsen
- NIZW
- IGO

Ontwikkeling Revalidatienetwerk Almere

Contactadres

mw. M. Zaal
Stichting EVA
Postbus 10136, 1301 AC Almere
Telefoon: 036-5390464

Beschrijving van het project

Het beoogde resultaat van het project is de ontwikkeling van een revalidatienetwerk in Almere, als middel om een evenwichtig gespreide, samenhangende en adequate zorg te kunnen bieden. Doel is ook het vorm geven aan de functie Revalidatie in het kader van de stelselherziening.

De werkwijze omvat:

- de uitbouw van het revalidatieteam;
- de organisatie van het netwerk (hierin participeren naast de EVA en De Trappenberg ook de stichting Delta (ouderenzorg) en het Flevoziekenhuis);
- het ontwikkelen van de noodzakelijk voorzieningen;
- protocolontwikkeling en de implementatie hiervan en
- deskundigheidsbevordering.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten die revalidatie behoeven
Locatie: Almere
Startdatum: 1988

Participanten

- Stichting EVA (eerstelijnsgezondheidszorg)
- De Trappenberg (revalidatiecentrum)
- Stichting Delta (ouderenzorg)
- Flevoziekenhuis

Publikaties

- Breuen, P. - *Samenhangende zorgstructuren in de revalidatie. Verslag van een vooronderzoek in 'De Trappenberg' en de EVA*, Utrecht: NZI, 1989
- Breuer, P. - *Samenhangende zorgstructuren in de revalidatie; verslag van een project*, Utrecht: NZI/NZR, 1991

- Helsloot, R. en M. Zaal - Een thuiszorgorganisatie voor Almere, de EVA, *Handboek Thuiszorg* (1992)

Samenhangende Zorgstructuren in de Nazorg van Revalidatie

Contactadres

mw. dr. M. Meihuizen
Stichting Revalidatie Voorzieningen Friesland
Postbus 2, 9244 ZN Beetsterzwaag
Telefoon: 05126-9494

Beschrijving van het project

Doel van het project is verbetering aan te brengen in de continuïteit en coördinatie van de nazorg voor revalidanten op basis van de functionele behoefte van de revalidant, toegespitst op het onderzoeken van substitutie-mogelijkheden.

Hiertoe is een protocol opgesteld, waarin de nieuwe werkwijze voor eerste en tweede lijn is vastgelegd. De nazorg wordt beschreven in een thuisbehandelplan, in een logboek worden de behandelingen geregistreerd. Coördinatie van de nazorg wordt meestal verzorgd door de huisarts. De uitvoering van het experiment wordt gecoördineerd door de Stichting Revalidatie Voorzieningen Friesland. Op deze manier ontstaat er meer samenhang binnen het eerstelijnsprogramma en tussen de kliniek en de eerste lijn. Dit leidt mogelijk tot verkorting van de gemiddelde opname-duur.

Praktische informatie

Doelgroep: revalidanten, ontslagen uit het revalidatiecentrum
Locatie: regio Friesland
Startdatum: december 1989

Participanten

- Kruiswerk
- Gezinszorg
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Vereniging Ondersteunende Huisartsen
- Provinciaal Overleg Revalidatie
- Provinciaal Patiënten en Consumenten Platform
- Stichting Revalidatie Voorzieningen Friesland

Mesoproject Gooi-Noord

Contactadres

dhr. F.F.L. Vlak
Psychogeriatrisch Centrum De Stichtse Hof
Naarderstraat 81, 1251 BG Laren
Telefoon: 02153-87744

Beschrijving van het project

De doelstelling van dit project is om in een zo vroeg mogelijk stadium patiënten ter reactivering/revalidatie over te plaatsen van ziekenhuis naar verpleeghuis. Het gaat daarbij met name om bejaarde c.q. geriatrische patiënten, die behandeling in het ziekenhuis voor chirurgische, orthopedische en neurologische aandoeningen behoeven.

Men wil specialisten stimuleren om, in overleg met betrokkene en huisarts, snelle overplaatsing naar het verpleeghuis mogelijk te maken.

De specialist blijft nog (mede)behandelaar en staat garant voor eventuele heropname in het ziekenhuis.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen
Locatie: Laren, Blaricum, Eemnes, Bussum, Naarden, Huizen, Weesp
Startdatum: juni 1990

Participanten

- Ziekenhuis Gooi Noord Blaricum
- De Stichtse Hof Laren
- Theodotion Laren
- Naarderheem Naarden
- Hogewey Weesp

Project Functionele Regionalisatie (PFR)

Contactadres

dhr. J.K. Kok
Stichting Eerste Lijn Oostelijke Mijnstreek (ELOM)
Kapelaan Berixstraat 16, 6411 ER Heerlen
Telefoon: 045-741264

Beschrijving van het project

Het project is gericht op het tot stand brengen van een samenwerkingsvorm op het functionele vlak tussen instellingen. Enerzijds beoogt het project continuïteit van zorg bij opname in en ontslag uit het ziekenhuis. Anderzijds preventie van opname en van onnodig ziekenhuisverblijf bij patiënten met CVA.

Hiertoe vinden de volgende activiteiten plaats: het ontwikkelen en testen op kleine schaal van procedures c.q. werkwijzen voor overdracht van zorg. Afstemmen van door de RL ontwikkelde samenwerkingsrichtlijn ten behoeve van eerstelijnszorg op initiatieven van ziekenhuis De Wever.

Praktische informatie

Doelgroepen: patiënten, die vóór opname zorg ontvangen van elgz, CVA-patiënten
Locatie: Oostelijk Zuid Limburg (=Oostelijke Mijnstreek)
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Districtsvereniging Groene Kruis OZL
- Stichting Gezinsverzorging Heerlen en omstreken
- Verzorgingshuis 't Brook (Voerendaal)
- RHV-afdeling OZL
- Ziekenhuis De Wever

Verpleegkundig Spreekuur Stomazorg (deelproject van SAREZO)

Contactadres

dhr. A.J.M.H. Lagro
Stichting SAREZO
Kochstraat 2, 6442 BE Brunssum
Telefoon: 045-279569

Beschrijving van het project

De doelstelling is kwaliteitsverbetering tegen geringe kosten door continuïteit in verpleegkundige stomazorg te vergroten. De middelen zijn:

- een standaard verpleegplan voor eerste en tweede lijn, een checklist voor de overdracht van ziekenhuis naar wijkverpleging;
- een verpleegkundig spreekuur, uitgevoerd door een tweetal gespecialiseerde verpleegkundigen. Het spreekuur is een vaste middag per week, vrij toegankelijk volgens afspraak en gratis.

De activiteiten omvatten:

- voorlichting en begeleiding van patiënt en partner, pre- en post-operatief;
- consultatie van wijkverpleegkundigen, afdelingsverpleegkundigen, specialisten en andere hulpverleners.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met een colon- of urinestoma
Locatie: Brunssum en omstreken
Startdatum: april 1989

Participanten

- Ziekenhuis (verplegingsdienst)
- Kruisvereniging

Publikatie

Bakkers, F. - *Evaluatie van één jaar Verpleegkundig Spreekuur Stomazorg*, Brunssum: Stichting SAREZO, 1990

Project Integraal/Regionaal

Contactadres

dhr. drs. E. Hermans
Algemeen Samenwerkingsverband Westelijke Mijnstreek
Rijksweg N. 188a, 6136 AE Sittard
Telefoon: 046-517219

Beschrijving van het project

Het doel is het opheffen van de zogenaamde verkeerde-plaatsproblematiek. Het zorgen dat patiënten behandeld, verpleegd en verzorgd worden op de plaats, die vanuit alle relevante gezichtspunten (medisch, verpleegkundig, sociaal, economisch) de meest juiste is. De werkwijze is als volgt: de verkeerde, intramurale, plaatsen worden opgeheven door middel van het bieden van thuiszorg; er wordt een gezamenlijke visie op zorg ontwikkeld en een case-manager ingezet. Via vrijkomende intramurale plaatsen worden vervolgens wachtlijsten ingelopen.

Praktische informatie

Doelgroep: CVA-patiënten
Locatie: Westelijke Mijnstreek
Startdatum: mei 1990

Participanten

- Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Gezinsverzorging
- Plaatselijke Huisartsen Vereniging
- Kruisvereniging
- Verzorgingshuizen
- Stichting Ziekenzorg
- LIASS
- KLOZ

Publikaties

- Leemeijer, A. - Samenwerkingsproject van start in Westelijke Mijnstreek, *Het Ziekenhuis* (1989) 11
- Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek - Eerste en tweedelijns gezondheidszorg onderzoeken mogelijkheden samenwerking, *Magazine SZWM* 3 (1989) 3
- Provinciale Vereniging Het Limburgse Groene Kruis - *Integraal Regionaal; Symposiumboek*, Sittard: Provinciale Vereniging Het Limburgse Groene Kruis, 1989

Gebundelde zorg voor niet van insuline afhankelijke diabetici (deelproject samenwerking eerste en tweede lijn)

Contactadres

dhr. D. Wijkel, mw. A. Biemond, dhr. J. de Sonnaville
Onderzoekscentrum Eerste/Tweede Lijn, VU-Ziekenhuis
Postbus 7057, 1007 MB Amsterdam
Telefoon: 020-5483300

Beschrijving van het project

Het project is gericht op de optimalisering (via bundeling) van de zorg voor niet-insuline afhankelijke diabetes mellitus-patiënten (NIADM-patiënten). Hiermee wil men bereiken dat zoveel mogelijk NIADM-patiënten in de eerste lijn behandeld worden.

Bij een huisartsenlaboratorium wordt de controle van NIADM-patiënten op gebundelde wijze georganiseerd. Deze gebundelde zorg bestaat uit:

- laboratoriumonderzoek;
- voetonderzoek door podotherapeut;
- dieetadviezen door diëtiste;
- begeleiding door diabetes-verpleegkundige;
- therapieadvies aan de huisartsen.

Deze zorg wordt via prospectief onderzoek geëvalueerd.

Praktische informatie

Doelgroep: diabetes-patiënten
Locatie: Amsterdam-Zuid
Startdatum: januari 1992

Participanten

- VU ziekenhuis
- Huisartsen
- Huisartsenlaboratorium
- Ziekenfonds

CAPD Thuiszorg: Continue Ambulante Peritoneaal Dialyse (deelproject samenwerking eerste en tweede lijn)

Contactadres

dhr. D. Wijkkel, mw. A. Biemond, dhr. J. de Sonnaville
Onderzoekscentrum Eerste/Tweede Lijn, VU-Ziekenhuis
Postbus 7057, 1007 MB Amsterdam
Telefoon: 020-5483300

Beschrijving van het project

Het project is gericht op het mogelijk maken dat een patiëntencategorie, die voor CAPD in aanmerking komt, maar niet in staat is dit zelfstandig uit te voeren, toch CAPD kan krijgen. Wijkverpleegkundigen worden door het ziekenhuis opgeleid om de CAPD-wisselingen te verzorgen. In een prospectieve pilot-studie wordt uitgezocht of deze vorm van hulp haalbaar en kosten-efficiënt is.

Praktische informatie

Doelgroep: nierpatiënten, CAPD-geïndiceerd
Locatie: regio Amsterdam
Startdatum: mei 1991

Participanten

- VU Ziekenhuis
- SA Kruiswerk
- ZAO

Publikatie

Hamers, R.T.J. - *Continue Ambulante Peritoneaal Dialyse: een zaak voor de wijkverpleging?*, Amsterdam: Samenwerking eerste en tweede lijn, VU Ziekenhuis, 1989

Transmurale zorgcoördinatie dagverzorging

Contactadres

dhr. A.J.A. Janse
Simeon en Anna
Strevelsweg 350, 3075 BZ Rotterdam
Telefoon: 010-4861422

Beschrijving van het project

Dit project heeft tot doel de voorwaarden te scheppen en uit te bouwen voor een optimale samenwerking van de professionele hulpverleners, een versterking van de steunfunctie van de mantelzorg en een zo gunstig mogelijke onderlinge beïnvloeding van deze professionele zorg en mantelzorg. Dit alles moet ten goede komen aan de ouderen die aan de dagverzorging in Simeon en Anna deelnemen. De instrumenten waarvan de zorgcoördinator gebruik maakt zijn: huisbezoek, sociale rapportages, registratie, zorgplannen, halfjaarlijkse evaluaties en mogelijkheden tot tijdelijke opname en/of observatie in Simeon en Anna. Daarnaast is er veelvuldig contact en overleg met alle betrokkenen.

Praktische informatie

Doelgroep: chronische patiënten
Locatie: de wijken Bloemhof, Hillesluis en Vreeswijk te Rotterdam
Startdatum: oktober 1990

Participanten

- Dienstcentra
- Verpleging
- Thuishulp
- RIAGG
- Verzorgingstehuis
- Huisartsen

Transmurale zorgcoördinatie bij dagbehandeling

Contactadres

mw. Y.M. van As
Antonius Binnenweg
Nieuwe Binnenweg 33, 3014 GC Rotterdam
Telefoon: 010-4360155

Beschrijving van het project

Het doel van dit project is de mantelzorg te ondersteunen en door coördinatie samenwerking tussen professionele hulpverleners en het mantelzorgcircuit te verbeteren en zo de patiënt zo lang mogelijk in zijn eigen omgeving te kunnen houden. Hiervoor wordt in overleg met de mantelzorgers en de hulpverleners in de eerste lijn een multidisciplinair, meerdimensionaal en methodisch behandelplan voor de patiënt opgesteld.

Praktische informatie

Doelgroep: chronische patiënten
Locatie: Rotterdam
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Verpleeghuis Antonius Binnenweg
- RIAGG (drie in ons werkgebied)
- De Kruisverenigingen en organisaties voor gezinszorg
- Huisartsen
- Dienstencentrum

Kleinschalige (thuis)zorg voor patiënten met kanker

Contactadres

dhr. S.C. Teunissen
Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis
Weg door Jonkerbos 100, 6532 SZ Nijmegen
Telefoon: 080-657657

Beschrijving van het project

De doelstelling is het bevorderen van een integraal zorgaanbod aan patiënten met kanker. Een mens met kanker belandt in een gezondheidszorgcircuit met vele compartimenten. Het ziekenhuis neemt binnen dit circuit meestal wel de centrale plaats in, maar het kent geen geïntegreerde aanpak van deze specifieke tak van zorg. Dit knelpunt wil men oplossen door de opbouw van een geïntegreerde oncologische zorgverlening, door kliniek, dagbehandeling en poli als een geheel binnen de dienst verpleging onder te brengen. Verder wordt er binnen het project thuiszorg verleend. Naast de normale eerstelijnsvoorzieningen komt nu ook de specialist en de ziekenhuisverpleegkundige bij de patiënt thuis. Voor een goede aansluiting wordt gebruik gemaakt van zorgplannen.

Praktische informatie

Doelgroep: kankerpatiënten
Locatie: Nijmegen
Startdatum: 1991

Publikaties

- Turnhout, J.M. van, H.R. Oosten en S.C. Teunissen - Formele structuren in 'kleinschalige zorg', *Medisch Contact* (1992) 13
- Teunissen, S.C., H.R. Oosten en J.M. van Turnhout, Praktijkervaringen in 'kleinschalige zorg', *Medisch Contact* (1992) 13

Protocollaire samenwerking Diabetes Mellitus type II

Contactadres

A. Voorhoeve
Regionaal Ziekenfonds Salland
Noordenbergsingel 3, 7411 SE Deventer

Beschrijving van het project

In het kader van het overkoepelend project 'Zorg op een lijn' wordt met dit project beoogd de kwaliteit en de doelmatigheid te bevorderen. Dit wordt gedaan door functionele samenwerking tussen huisartsen en specialisten, met ondersteuning van het ziekenhuis en de zorgverzekeraar, te bevorderen.

Praktische informatie

Doelgroep: diabetes mellitus type II
Locatie: Deventer
Startdatum: mei 1989

Publikatie

J.M.H. Vissers - *Protocollaire samenwerking huisarts-internist Diabetes Mellitus Type II*, Utrecht: NZi, 1992

Protocollaire samenwerking CARA

Contactadres

A. Voorhoeve
Regionaal Ziekenfonds Salland
Noordenbergsingel 3, 7411 SE Deventer

Beschrijving van het project

In het kader van het overkoepelend project 'Zorg op een lijn' beoogt dit project door samenwerking tussen specialisten, huisartsen, ziekenhuis en verzekering de kwaliteit en doelmatigheid te bevorderen.

Praktische informatie

Doelgroep: CARA-patiënten
Locatie: Deventer
Startdatum: mei 1989

Publikatie

M.F. Wesseling - *Protocollaire samenwerking huisartsen longarts/kinderarts CARA*, Utrecht: NZi, 1992

Thuiszorg Diabetespatiënten (type II)

Noord-Limburg

Contactadres

dhr. P.J.F. van der Kooij
Samenwerkingsverband Gezondheidszorg Noord-Limburg
Postbus 9001, 5900 MB Venlo-Blerick
Telefoon: 077-825940

Beschrijving van het project

De algemene doelstelling van het project is het ontwikkelen van een op de hulpvraag van diabetes-patiënten in Noord-Limburg afgestemd aanbod aan zorg in de nabijheid van de patiënt.

Voor het bereiken van een beter afgestemd aanbod aan zorg zijn de volgende subdoelen geformuleerd:

- het bevorderen van kennis en inzicht omtrent de zorgvraag;
- het verbreden en complementeren van het thuiszorgaanbod in de regio;
- het bevorderen van een grotere toegankelijkheid/bereikbaarheid van de hulpverlening en het bevorderen van de deskundigheid ten aanzien van diabetes bij eerstelijns-hulpverleners;
- het bevorderen van zelfzorg;
- het komen tot een organisatie van diabetes-thuiszorg met duidelijke afspraken omtrent de bewakingsfunctie;
- het verbeteren van de infrastructuur ten behoeve van thuiszorg door middel van uitgebreide samenwerking tussen eerste en tweede lijn.

Praktische informatie

Doelgroep: diabetes type II patiënten
Locatie: Noord-Limburg
Startdatum: februari 1991

Participanten

- Samenwerkingsverband Noord-Limburg
- Stichting Eerstelijnsgezondheidszorg Noord-Limburg
- DVN
- VGZ

Proefproject gespecialiseerde Thuiszorg voor AIDS-Patiënten

Contactadres

mw. M. Moons
NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN Utrecht
Telefoon: 030-319946

Beschrijving van het project

Het proefproject is gericht op het uitbreiden van de mogelijkheden voor thuiszorg voor bepaalde AIDS-patiënten en het scheppen van voorwaarden waaronder deze thuiszorg optimaal kan verlopen. Het geheel krijgt vorm door nauwe samenwerking tussen eerste en tweede lijn (AZR en Kruisvereniging Rotterdam). Voor een geselecteerde groep van patiënten wordt thuiszorg aangeboden. Hiermee wordt bezoek aan polikliniek en/of opname uitgesteld of voorkomen. Voor circa tien specifieke verpleegkundige handelingen zijn protocollen opgesteld.

Door middel van een evaluatie-onderzoek moet een beeld worden verkregen van de medische, sociaal-psychologische, economische en organisatorische grenzen aan deze vorm van thuiszorg.

Praktische informatie

Doelgroep: AIDS-patiënten
Locatie: Rotterdam (reistijd AZR-patiënt moet minder dan één uur zijn)
Startdatum: maart 1991

Participanten

- Academisch Ziekenhuis Rotterdam
- NIVEL
- Kruisvereniging Rotterdam

Activiteiten op de afdeling uitgaande van het thuismodel

Contactadres

dhr. P. Groenhof
Verpleeghuis de Ielanen
Harste 11, 8602 JX Sneek
Telefoon: 05150-19345

Beschrijving van het project

Doel van het project is een woonomgeving te creëren die veiligheid en een zinvolle tijdsbesteding biedt. De activiteiten sluiten aan op de behoefte en mogelijkheden van de patiënt en de uitvoering wordt gezamenlijk door verschillende disciplines gedaan. Momenteel wordt gewerkt aan de voorbereiding van het project door middel van visie-ontwikkeling en het aangeven van noodzakelijke scholing.

Praktische informatie

Doelgroepen: psychogeriatrische patiënten, somatische patiënten
Locatie: Sneek
Startdatum: januari 1992

Participant

Verpleeghuis de Ielanen

Buddyproject Schorerstichting

Contactadres

dhr. drs. B.H.W. Bakker
Jhr. Mr. J.A. Schorerstichting, Buddyproject
P.C. Hoofdstraat 5, 1071 BL Amsterdam
Telefoon: 020-6624206

Beschrijving van het project

Het Buddy-project is een vrijwilligersproject van waaruit emotionele en praktische ondersteuning wordt geboden aan mensen met AIDS en hun sociale omgeving. De vrijwilligers worden vanuit de Schorerstichting geworven, geselecteerd, getraind en tijdens het werk begeleid. Bij de aanvraag wordt gekeken naar de wijze waarop de ondersteuning aanvullend kan zijn op de aanwezige verzorging door partners, vrienden en hun familieleden en/of de professionele thuiszorg.

Praktische informatie

Doelgroep: homoseksuele mannen met AIDS
Locatie: Amsterdam
Startdatum: september 1984

Participant

Schorerstichting

Publikaties

- Rijk, K. de en F. van den Boom - Buddy-projecten in Nederland, MGZ (1990) mei
- Meer, K. van de - *Vrijwillig in de frontlinie*, Amsterdam: Schorerstichting, 1989
- Rijk, K. de, J. Drent en F. van den Boom - *Buddy-projecten in Nederland*, Utrecht: NcGv, 1991

Spinale pijnbestrijding in de thuiszorg

Contactadres

dhr. P.J. Kansen
Dr. Daniel den Hoed Kliniek
Postbus 5201, 3008 AE Rotterdam
Telefoon: 010-4391911

Beschrijving van het project

Het project richt zich op pijnbestrijding bij kankerpatiënten in de thuiszorg.

De volgende activiteiten worden ondernomen:

- protocoleren en standaardiseren van de gebruikte methode binnen de gehele regio;
- de eerstelijnsgeneeskunde informeren over en laten kennis maken met deze behandelingsmogelijkheid zodra zich een patiënt via de Daniel den Hoed Kliniek meldt.

Praktische informatie

Doelgroep: kankerpatiënten met pijn in de thuissituatie
Locatie: Zuid-West Nederland
Startdatum: april 1986

Participant

Afdeling Anesthesiologie Dr. Daniel den Hoed Kliniek

Ontwikkeling van een Patiënt Care Management Systeem (PCMS)

Contactadres

dhr. drs. P.R.E. Bijlsma
Dr. Daniel den Hoed Kliniek
Groene Hilledijk 301, 3075 EA Rotterdam
Telefoon: 010-4391911

Beschrijving van het project

Doel van het project is het ontwikkelen van een systeem voor:

- actieve planning van radiotherapie-patiënten langs verschillende logistieke lijnen te bewerkstelligen;
- informatie ten behoeve van patiëntenzorg, research en opleiding te verkrijgen.

Praktische informatie

Doelgroep: kankerpatiënten met radiotherapie
Locatie: Rotterdam
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Dr. Daniel den Hoed Kliniek
- Nucleon N.V.

Intensieve Zorg in de Eerste Lijn Noord-Limburg

Contactadres

dhr. F.A.M. Arends

Samenwerkingsverband Gezondheidszorg Noord-Limburg en Stichting

Eerstelijnszorg Noord-Limburg

Postbus 9001, 5900 MB Venlo-Blerick

Telefoon: 077-828798

Beschrijving van het project

Het doel van het project is het stimuleren en ondersteunen van de ontwikkeling van intensieve zorg in de eerste lijn. Meer concreet gaat het hierbij om zicht krijgen op de zorgbehoefte en de wijze waarop hierin wordt voorzien, om vervolgens te komen tot ontwikkeling en implementatie van modellen c.q. standaarden ten behoeve van overleg, zorgcoördinatie, indiceren en zorgplan. Het project biedt aanvullende thuiszorg voor terminale, psychogeriatrische en post-operatieve patiënten.

Men verzamelt systematisch gegevens op regionaal niveau om zicht te krijgen op de zorgbehoefte en de wijze waarop hierin wordt voorzien. Na het ontwikkelen van modellen/standaarden voor overleg, zorgcoördinatie, indiceren en zorgplannen vindt er een implementatie plaats van de modellen/standaarden en aansluitend een evaluatie.

Praktische informatie

Doelgroep: intensieve zorgpatiënten

Locatie: Noord-Limburg

Startdatum: januari 1991

Participanten

- Samenwerkingsverband Gezondheidszorg Noord-Limburg
- Stichting Eerstelijnszorg Noord-Limburg
- VGZ-zorgverzekeraars
- Patiëntenplatform

Terminale Thuiszorg met vrijwilligers

Contactadres

dhr. H. Eitjes
Terminale Thuiszorg met Vrijwilligers
Torenstraat 172, 2513 BW Den Haag
Telefoon: 070-3643818

Beschrijving van het project

Centraal in dit project staat het streven naar een optimaal zorg-op-maat netwerk in de terminale thuiszorg voor die patiënten, die de wens te kennen hebben gegeven thuis te willen sterven. De vrijwilligers leveren hierbij aanvullende hulp voor de terminale thuishulp en ondersteunen de mantelzorg.

Het doel wordt nagestreefd door het werven, opleiden, begeleiden en inzetten van vrijwilligers. Bij de inzet moet de patiënt in een terminaal stadium verkeren. Er wordt in principe gekozen voor de duur van maximaal zes weken. Deze periode is eenmaal te verlengen met eenzelfde periode. De taken van vrijwilligers bestaan uit verzorgende, huishoudelijke en begeleidende taken.

Praktische informatie

Doelgroep: terminale patiënten
Locatie: Den Haag en omstreken
Startdatum: 1989

Participanten

- Thuishulp
- Kruiswerk
- SOWOJ
- Stichting KVV
- Burenhulp
- Stedelijke Ouderen Commissie
- Stichting Kübler-Ross

Verplaatste Thuiszorg

Contactadres

P. Bouwman
Kruiswerk Rijn en Duin
Postbus 2039, 2220 BA Katwijk
Telefoon: 01718-20139

Beschrijving van het project

Het doel is terminale patiënten, die thuis door een tekort aan mantelzorg de laatste weken niet kunnen doorbrengen, op te nemen in een verzorgingshuis.

In het verzorgingshuis wordt kruiswerk en gezinszorg geboden.

Praktische informatie

Doelgroep: terminale patiënten
Locatie: Lisse
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Huize Berkhout
- Kruiswerk Rijn en Duin
- Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Duin en Bollenstreek

Stichting Hulpgroep Thuis Sterven

Contactadres

dhr. H.S. Hendriks
Stichting Hulpgroep Thuis Sterven Land van Cuijk
Pastoor de Vochtplein 3b, 5836 BE Sambeek
Telefoon: 08855-74289

Beschrijving van het project

De Hulpgroep biedt hulp bij het thuis verzorgen, begeleiden en ondersteunen van stervenden en de mensen in hun naaste omgeving. Dit gebeurt door vrijwilligers die overdag of 's nachts voor de zieke zorgen of ondersteuning geven aan partner of familie. Ook zorgen de vrijwilligers eventueel voor verlichting van huishoudelijke taken.

Praktische informatie

Doelgroep: terminale patiënten
Locatie: Cuijk en omstreken
Startdatum: september 1989

Participanten

- Vrijwilligers
- Kruisvereniging
- Gezinszorg

Terminale (Thuis)Zorg, Nederlandse Hospice Beweging

Contactadres

dhr. P. Leliveld
Nederlandse Hospice Beweging/Hospice Groep Nieuwkoop
Fleurstraat 54-56, 2421 JD Nieuwkoop
Telefoon: 01725-73888

Beschrijving van het project

Het doel is mensen, die in een terminale fase zijn aangekomen, de mogelijkheid te bieden in hun eigen omgeving te sterven en de mantelzorg te ondersteunen, zodat deze zo lang mogelijk voor de patiënt kan blijven zorgen.

Realisering geschiedt door het aanbieden van hulp in de thuissituatie en het oprichten van 'bijna thuis'-huizen. Deze huizen bieden een opvang aan maximaal vijf patiënten. De mantelzorg blijft een belangrijk deel van de zorg behouden, ondersteund door de Hospice Groep die bestaat uit vrijwilligers. Medische zorg wordt geboden door huisartsen en verpleegkundige zorg door de wijkverpleging.

Praktische informatie

Doelgroep: terminale patiënten
Locaties: Nieuwkoop, Woubrugge, Haarlem, Nieuwveen/Zevenhoven, Alphen a/d Rijn
Startdatum: januari 1988

Participanten

- Huisartsen
- Kruisverenigingen
- Vrijwilligers

Publikatie

Herschleb, G. - Sterfhuis biedt huiselijk alternatief voor thuiszorg, *Maatschappelijke Gezondheidszorg* 17 (1989) 3

Consultatie bij oncologische pijnbestrijding (deelproject samenwerking eerste en tweede lijn)

Contactadres

dhr. D. Wijkkel, mw. A. Biemond, dhr. J. de Sonnaville
Onderzoekscentrum Eerste/Tweede Lijn, VU-Ziekenhuis
Postbus 7057, 1007 MB Amsterdam
Telefoon: 020-5483300

Beschrijving van het project

De doelstelling van het project is pijnbestrijding bij (terminale) patiënten die thuis verblijven. Hiertoe wordt de huisarts ondersteund in het hantieren van pijnbestrijders en technische hulpmiddelen. Op die manier kunnen mogelijk meer patiënten thuis behandeld worden met opioïde pijnstillers, die via epidurale of spinale toedieningsweg verstrekt worden.

Een van de vraagstellingen van het project betreft de vraag op welke wijze de ondersteuning het best kan worden gegeven. De gekozen vorm van samenwerking wordt eerst uitgetest bij het VU Ziekenhuis en het OLVG, waarna invoering voor de gehele regio Amsterdam wordt nagestreefd.

Praktische informatie

Doelgroep: terminale patiënten
Locatie: Amsterdam
Startdatum: september 1991

Participanten

- VU Ziekenhuis
- OLVG
- AHV

Project Intensieve Thuiszorg

Contactadres

mw. W.A. Corbeth
Stichting Ziekenfonds Rotterdam
Mathenesserlaan 321, 3021 HL Rotterdam
Telefoon: 010-4785665

Beschrijving van het project

Binnen het project wordt extra thuiszorg geboden aan ziekenfondsverzekerden met als doel voorkomen, uitstellen of verkorten van opname. De extra zorg wordt geboden op basis van een door het eerstelijnssteam geformuleerd zorgplan. De reguliere zorg wordt optimaal ingezet. Extra zorg kan gefinancierd worden tot f 200,- à f 350,- per dag met een maximale termijn van 3 maanden.

Praktische informatie

Doelgroepen: terminale patiënten, die thuis willen sterven, psychogeriatrische patiënten voor verpleeghuisopname
Locaties: Rotterdam, Capelle aan den IJssel
Startdatum: december 1990

Participanten

- Stichting Ziekenfonds Rotterdam
- Stichting Thuiszorg Rotterdam
- Regionale Huisartsen Vereniging
- Samenwerkende Verpleeghuizen
- GGD
- RIAGG

Extra Thuiszorg

Contactadres

dhr. A.J.J. van Hemert
Verpleeghuis Casa Bonita
Anklaarseweg 91, 7316 MC Apeldoorn
Telefoon: 055-213491

Beschrijving van het project

Het doel is de thuissituatie van zieken en gehandicapten op een bevredigende wijze te handhaven en hiermee opname in verpleeghuis/ziekenhuis te voorkomen, dan wel ontslag uit het ziekenhuis of verpleeghuis te bespoedigen door in die gevallen waarin de reguliere medische verplegings- en verzorgingsmogelijkheden niet toereikend zijn, aanvullende hulp te bieden.

Met betrekking tot extra thuiszorg wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- intensieve thuiszorg (t.b.v. ziekenfondsverzekerden);
- aanvullende thuiszorg (t.b.v. particulier verzekerden);
- substitutiebeleid voor verpleeghuis-geïndiceerden;
- extra thuiszorg betaald door cliënten zelf of uit andere fondsen, al dan niet in aanvulling op het bovenstaande.

In het algemeen worden de volgende criteria voor extra thuiszorg gehanteerd:

- het dient de wens van de patiënt te zijn thuis te worden verzorgd;
- zonder extra inzet van hulpverlening zou de patiënt opgenomen moeten worden in een ziekenhuis of verpleeghuis;
- mantelzorg dient in voldoende mate aanwezig te zijn;
- het is professioneel gezien verantwoord de medische en verpleegkundige verzorging in de thuissituatie te geven.

Voor een goede coördinatie van de zorg is er een centraal meldpunt ingericht en worden er zorgplannen opgesteld.

Praktische informatie

Doelgroepen: terminale patiënten, opname-geïndiceerden wachtende op opname

Locatie: regio Oost-Veluwe

Startdatum: december 1989

Participanten

- Gezinszorg RMD
- Gezinszorg AMD
- Gezinszorg PCMD
- District Kruisvereniging Oost-Veluwe
- V.O.H. (huisartsenvereniging)
- Samenwerkende Verpleeghuizen
- KAP
- Particuliere bureaus (in dienst)

Oogheelkunde in de huisartsenpraktijk

Contactadres

dhr. V. Dubois
Rijksuniversiteit Limburg Vakgroep Huisartsgeneeskunde
Postbus 616, 6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-882260/282

Beschrijving van het project

Het project heeft als doelstelling het bevorderen van de huisartsgeneeskundige oogheelkundecompetentie bij huisartsopleiders en huisartsen-in-opleiding.

De deskundigheidsbevordering wil men bereiken door:

- colleges en werkcolleges voor kennisoverdracht;
- consultatie in de praktijk door inhoudsdeskundige huisarts;
- vaardigheidstrainingen.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten met oogklachten in de eerste lijn
Locaties: regio Ziekenfonds LIASS, opleidingsregio Huisartseninstituut Maastricht
Startdatum: januari 1991

Participanten

- Ziekenfonds LIASS Sittard
- Vakgroep Huisartsgeneeskunde RL
- Vakgroep Oogheelkunde RL

Publikatie

Daams, J. - *Oogheelkunde in de eerste lijn; een Limburgs experiment*, Maastricht, 1991

Oncologisch Consultatieproject

Contactadres

dhr. C. van Velzen
STOEL (Stichting Ondersteuning Eerste Lijn)
Zomerhofstraat 71, 3032 CK Rotterdam
Telefoon: 010-4665533

Beschrijving van het project

Het project is gericht op verbetering van de samenwerking tussen huisarts en specialist bij kankerpatiënten door middel van: kleinschalige consultatiegroepen, ontwikkeling en implementatie van protocollen (in eerste instantie gericht op het vergroten van de rol van de huisarts bij de na-controle/zorg) en onderzoek.

Praktische informatie

Doelgroepen: kankerpatiënten
Locatie: Rotterdam
Startdatum: januari 1986

Participanten

- Integraal Kankercentrum
- Academisch Ziekenhuis Dijkzigt afdeling oncologie
- Gezondheidscentrum Mathenesserlaan 309
- Huisartsengroepen
- Stichting OzO
- STOEL

Publikaties

- Reijnders, F.L. en K.H. Njoo - Samenwerking tussen huisartsen en specialisten bij mensen, die lijden aan kanker, Deel 3, *Medisch Contact* (1989) 33/34
- Rijk, C. de - Samenwerking tussen huisartsen en specialisten bij mensen, die lijden aan kanker, Deel 4, *Medisch Contact* (1989) 35

Het Effect van Feedback op het Aanvragen van Aanvullende Diagnostiek door Huisartsen

Contactadres

dhr. R.A.G. Winkens
Diagnostisch Centrum Maastricht
Postbus 1918, 6201 BX Maastricht
Telefoon: 043-82853

Beschrijving van het project

Het onderzoek gaat na in hoeverre door het Diagnostisch Centrum Maastricht aan huisartsen verstrekte feedback tot een rationeler en/of lager gebruik van diagnostische tests door huisartsen heeft geleid. Onderzocht wordt verder hoe snel een verandering optreedt, hoe lang deze aanhoudt en welke factoren eveneens het aanvraagdgedrag beïnvloeden.

Dit alles wordt onder andere onderzocht via:

- een voor- en nameting van retrospectieve gegevens vanaf 1980 (de feedback startte in 1985);
- een experiment vanaf de tweede helft van 1989;
- een omvangrijke enquête;
- een continue vergelijking met aanvraagcijfers uit referentielaboratoria.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten van huisartsen met laboratorium-aanvraag
Locatie: Maastricht en omstreken
Startdatum: januari 1989

Participanten

- Diagnostisch Centrum Maastricht
- Rijksuniversiteit Limburg

Publikaties

- Pop, P. en R.A.G. Winkens - Individual feedback on diagnostic action, *Journal Royal College General Practitioners* 39 (1989)
- Pop, P. en R.A.G. Winkens - Periodieke persoonlijke feedback, *Huisarts & Wetenschap* 32 (1989)

Effecten van het Consultatief Fysiotherapeutisch Onderzoek

Contactadres

mw. H.W.A. Wams
Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie (SWSF)
Postbus 1161, 3800 BD Amersfoort
Telefoon: 033-622980

Beschrijving van het project

Het project heeft tot doel het vaststellen van het effect van de invoering van de mogelijkheid tot Consultatief Fysiotherapeutisch Onderzoek in de eerstelijnszorg op de kwaliteit van de zorgverlening (hoofddoelstelling) en op het aantal verwijzingen van huisarts naar fysiotherapeut en naar medisch specialisten (nevendoelelstelling). Het project bestaat uit twee fasen:

- fase 1: explorerend beschrijvend onderzoek;
- fase 2: gecontroleerd (quasi-experimenteel) veldexperiment.

Praktische informatie

Doelgroep: patiënten eerste lijn
Locatie: Leiden, Nijmegen, Tilburg
Startdatum: augustus 1990

Participanten

- Vereniging van Vrijgevestigde Fysiotherapeuten
- Nederlands Huisartsen Genootschap
- Landelijke Huisartsenvereniging
- Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie
- Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie
- NIVEL
- Staatstoezicht Volksgezondheid
- Nederlandse Vereniging van Zorgverzekeraars
- Nationale Ziekenfondsraad

Publikaties

- Hendriks, H.J.M., J.W. Brandsma, C. Wagner, et al. - Consultatie van de fysiotherapeut in de eerste lijn, *De Huisarts* (1991) 2
- Smits, M. - Eerste ervaringen met consult fysiotherapeut positief, *De Huisarts* (1992) 1
- Hendriks, H.J.M., J.W. Brandsma, C. Wagner, et al. - Consultatief Fysiotherapeutisch Onderzoek in de eerste lijn, *Issue* (1991) 1

Toetsing en protocollering van laboratoriumaanvragen van huisartsen

Contactadres

dhr. J.C. Rijdsijk
St. Nicolaasziekenhuis
Kasteellaan 2, 5141 BM Waalwijk
Telefoon: 04160-82222

Beschrijving van het project

Het doel van het project is tweeledig:

1. het optimaliseren van laboratoriumaanvragen van huisartsen, met reductie van overbodige analyse-aanvragen;
2. bewustwording bij de huisartsen van relevante analyse-aanvragen gekoppeld aan voorlopige diagnose.

De voorlopige diagnoses worden geregistreerd met het overeenkomstige aanvraag-analyse patroon, door middel van een automatiseringssysteem. De resultaten hiervan worden getoetst aan de protocollen en de resultaten worden schriftelijk gerapporteerd aan de huisartsen.

Praktische informatie

Locatie: regio Midden-Brabant-Noord
Startdatum: januari 1990

Participanten

- St. Nicolaasziekenhuis
- Plaatselijke Huisartsenvereniging

Eerstelijns Kennis Systeem

Contactadres

dhr. dr. E.H. van Elven
K.P.M.G. Klijnveld Management Consultants
Postbus 85200, 3508 AE Utrecht
Telefoon: 030-525211

Beschrijving van het project

De huisartsendienst van diagnostisch centrum SSDZ te Delft heeft als beleid het bevorderen van rationeel gebruik van laboratoriumdiagnostiek door huisartsen. Het overmatig aanvragen van laboratoriumdiagnostiek brengt niet alleen veel kosten mee, maar kan ook verwarrende uitslagen geven, die op zich weer reden vormen voor nog meer onderzoek en onnodig verwijzen. Er wordt een kennisstelsel (ELBOS) ontwikkeld waarmee in voorkomende gevallen op basis van de vraagstelling, de juiste diagnostiek wordt gegenereerd. Het stelsel dient de werkwijze voor het aanvragen van diagnostiek te vereenvoudigen en de kwaliteit van de inhoudelijke aanvraag te verbeteren.

Nadeel van deze werkwijze is dat de personal computer tijdens het consult aan dient te staan, hetgeen slechts weinig huisartsen (wensen te) praktiseren.

Praktische informatie

Locatie: Nederland
Startdatum: april 1991

Participanten

- Diagnostisch Centrum
- Huisartsvereniging

Visueel functieonderzoek ten behoeve van revalidatie van visueel gehandicapten

Contactadres

dr. G.J. van der Welling, drs. J.A. Wildt
Visio
Plein 40-45 nr.1, 1064 SW Amsterdam
Telefoon: 020-148755

Beschrijving van het project

Gezien de vaak grote complexiteit van de relatie tussen de visuele aandoening en de mate van het verminderd visueel functioneren, is het noodzakelijk om de overgebleven visuele functies zo kwantitatief mogelijk op te meten. Hiervoor moeten zowel meetmethodes als meetapparatuur worden ontwikkeld en/of aangepast i.v.m. de slechthoortheid van de cliënten. De meetresultaten moeten vertaald worden naar adviezen m.b.t. optische hulpmiddelen, visuele omgeving e.d.

Praktische informatie

Doelgroep: visueel gehandicapten
Locaties: provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland
Startdatum: februari 1990

Participanten

- Visio LSSB Huizen
- RIN Noord-Haren
- RINH Amsterdam
- RIZWN Rotterdam

Landelijke Implementatie Farmacotherapie Overleg (FTO-overleg)

Contactadres

dhr. A. de Kroon
Stichting O&O
Drieharingstraat 6, 3511 BJ Utrecht
Telefoon: 030-332113

Beschrijving van het project

Het project is gericht op kwaliteitsverbetering van de bestaande farmacotherapie. Daarnaast heeft het tot doel het starten van farmacotherapie waar deze nog niet bestaat.

Ter realisatie van de doelstelling zijn er projectmedewerkers die groepen starten of bestaande groepen ondersteunen in: organisatie, niveau en methoden van overleg, realisering doelstellingen groep. Daarnaast worden er richtlijnen vervaardigd over farmacotherapeutisch handelen als aanbeveling aan het lokaal farmacotherapieoverleg. Samenwerking vindt plaats met beroepsgroepen/organisaties van apothekers en huisartsen.

Praktische informatie

Locatie: Nederland
Startdatum: januari 1992

Participanten

- Landelijke Huisartsen Vereniging
- NHG
- VNZ
- WVC
- KNMP
- Ziekenfondsraad

Automatisering en Prescriptie huisartsen/apothekers Terneuzen

Contactadres

dhr. C.F. Besters

Algemeen ziekenfonds voor West-Brabant en Zeeuwsch-Vlaanderen

Chasséveld 17, 4811 DH Breda

Telefoon: 076-243415

Beschrijving van het project

Het project kent de volgende doelen:

- het tot stand laten komen van een lokaal netwerk tussen huisartsen en apothekers te Terneuzen;
- onderzoek doen naar de vraag of deze vorm van automatisering bijdraagt tot een meer homogeen en kostenbesparend voorschrijfgedrag van de huisarts met behoud of verbetering van de kwaliteit van zorg;
- voorwaarden scheppen om te komen tot geautomatiseerde communicatie tussen de verschillende partijen in het zorgveld.

Er wordt financiële ondersteuning gegeven voor drie jaar. Vanuit de begeleidingscommissie is er inspraak in de toetsing van het te hanteren formularium. Men kan deelnemen aan het periodieke farmacotherapeutisch overleg. Er wordt een statistische analyse uitgevoerd over de data van de jaargangen 1990 tot en met 1993. De begeleidingscommissie voert de periodieke evaluaties uit.

Praktische informatie

Doelgroep: AZWZ-verzekerden woonachtig te Terneuzen

Locatie: Terneuzen

Startdatum: januari 1991

Participant

Algemeen ziekenfonds voor West-Brabant en Zeeuwsch-Vlaanderen

Experiment Verloskundige Samenwerkingsverbanden

Contactadres

dhr. W. Meijer
NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN Utrecht
Telefoon: 030-319946

Beschrijving van het project

Het project dient antwoord te geven op de volgende vragen:

- hoe kunnen verloskundige samenwerkingsverbanden tot stand worden gebracht en welke factoren en processen beïnvloeden het al dan niet slagen van deze samenwerkingsverbanden?
- in hoeverre heeft verloskundige samenwerking invloed op de verbetering van de kwaliteit van de verloskundige zorg?

Voor de uitvoering van het project is een samenwerking tot stand gebracht tussen het NIVEL en het Centraal Begeleidingsorgaan voor Intercollegiale toetsing (CBO). Het CBO is verantwoordelijk voor de begeleiding en ondersteuning van de samenwerkingsverbanden. Het NIVEL zal het evaluatie-onderzoek uitvoeren.

Praktische informatie

Doelgroep: zwangere en pas bevallen vrouwen

Locaties: Haarlem, Zaanstad, Alkmaar, Almere, Sneek, Kampen, Deventer, Amsterdam, Heerlen, Hardenberg

Startdatum: november 1991

Participanten

- NIVEL
- CBO

Naar een systeem van Kwaliteitszorg

Contactadres

dhr. F. Jongeneel
Verpleeghuis De Geinsche Hof
Vuurscheschans 75, 3432 TX Nieuwegein
Telefoon: 03402-89811

Beschrijving van het project

Doel is het ontwikkelen van een systeem van kwaliteitszorg voor de zorg op de 'zwevende verpleeghuisplaatsen', dat wil zeggen zorg aan verpleeghuisgeïndiceerden en zorg in het verzorgingshuis. Hiertoe worden de volgende activiteiten ontwikkeld: protocolontwikkeling, ontwikkeling kwaliteitskenmerken, toetsing, visitatie en ontwikkelen van normen en standaarden.

Praktische informatie

Doelgroep: ouderen met een verpleeghuisindicatie
Locatie: Nieuwegein
Startdatum: september 1991

Participanten

- Huisartsen
- Verpleeghuis
- Gezinszorg
- Kruiswerk
- Fysiotherapeuten
- Verzorgingshuizen

CRINO-project deskundigheidsbevordering migranten hulpverlening

Contactadres

mw. M.T. van den Berg
RINO Zuidwest-Nederland
Westersingel 94, 3015 LL Rotterdam
Telefoon: 010-4364000

Beschrijving van het project

Doel is het stimuleren en landelijk coördineren van de RINO-nascholingsactiviteiten ten behoeve van werkers binnen de GGZ op het gebied van hulpverlening aan etnische minderheden. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande deskundigheid.

Taken en activiteiten:

- het coördineren respectievelijk organiseren van de nascholing; hiertoe wordt een inventarisatie van het huidige aanbod gemaakt;
- het bevorderen van de kwaliteit van de nascholing;
- de algemene en specifieke behoeften bij de GGZ-instellingen inventariseren en ondersteunen bij de bemiddeling tussen vraag en aanbod;
- het organiseren van landelijke cursussen en studiedagen;
- het bevorderen en ontwikkelen van supervisie, afsprakenstelsel en norm;
- het ontwikkelen van docenten- en supervisorypool.

Praktische informatie

Doelgroep: migranten
Locatie: Nederland
Startdatum: juni 1992

Participanten

- NVAGG
- NZR
- NCB
- WVC
- GHIGV
- RIAGG's Den Haag
- RINO's

Publikatie

Wiercx, R. - CRINO wil interculturalisatie en migrantenhulp bevorderen.
GGZ-Gazet (1991) 10

Thuiszorgtechnologie 2000

Contactadres

dhr. H. Verhoeven
Provinciale Groninger Vereniging Het Groene Kruis
Postbus 4050, 9701 EB Groningen
Telefoon: 050-686200

Beschrijving van het project

De doelstelling van het project Thuiszorgtechnologie 2000 is, door gebruikmaking van de mogelijkheden van de technologie, de zelfredzaamheid van mensen te versterken en de mogelijkheden van behandeling en verpleging thuis te vergroten. Dit gebeurt door het geschikt maken en verder ontwikkelen van technologie voor gebruik in de thuissituatie en door de concrete toepassing hiervan in de praktijk van de thuiszorg.

Het project kent drie groepen van activiteiten:

- ontwikkeling en aanpassing van apparatuur voor gebruik thuis;
 - ontwikkeling van een toegesneden infrastructuur;
 - ontwikkeling en ter beschikking stellen van deskundigheid.
- Binnen Thuiszorgtechnologie 2000 functioneren op dit moment de volgende deelprojecten:
- kankerbestrijding met behulp van infusietechnieken in de thuissituatie;
 - thuiszorg bij Cystic Fibrosis patiënten;
 - chemotherapie;
 - sondevoeding;
 - vloeibare zuurstof;
 - kennissysteem voor wondverzorging;
 - medische diagnose en bewaking op afstand;
 - telematica tussen hulpverleners;
 - wonen op maat in Zuidhorn;
 - onderwijsproject vormgeving thuiszorg.

Praktische informatie

Doelgroep: per deelproject verschillend
Locatie: provincie Groningen
Startdatum: augustus 1989

Participanten

- Provinciale Groninger Vereniging Het Groene Kruis
- Huisartsenvereniging
- Academisch Ziekenhuis Groningen
- Rijkshogeschool Groningen
- Regionaal Ziekenfonds Groningen
- Ziektekostenverzekeraar VGNN

Scenarioproject Integraal Circuit

Thuiszorg-artikelen

Contactadres

dhr. H. Dijkema
Stichting Amsterdams Kruiswerk
Arlandaweg 12, 1043 EW Amsterdam
Telefoon: 020-5810605

Beschrijving van het project

Het scenarioproject heeft drie doelstellingen:

1. het vergroten van het inzicht in de huidige knelpunten in het aanbod van thuiszorgartikelen;
2. het ontwerpen van een scenario dat zich richt op de integratie van verstrekking, beheer en bekostiging van verpleegartikelen en hulpmiddelen ten behoeve van de thuiszorg, op een kwalitatief verantwoorde, doelmatige wijze die leidt tot een optimaal bereik van de doelgroep;
3. het creëren van een concreet perspectief om stapsgewijze invulling te geven aan het scenario.

Praktische informatie

Doelgroep: thuiswonende mensen
Locatie: Amsterdam
Startdatum: januari 1990

Participanten

- SAK
- GG en GD Amsterdam
- GMD Amsterdam
- GSD Amsterdam
- ZAO ziekenfonds Amsterdam
- SIGRA
- KNMP Amsterdam
- Revalidatiecentrum Amsterdam
- Huisartsenvereniging Amsterdam
- WVC

Eerste Lijn en Milieu

Contactadres

mw. J.E.A.P. van Haastrecht
GG en GD Utrecht
Jaarbeursplein 17, 3500 GK Utrecht
Telefoon: 030-958316

Beschrijving van het project

De eindresultaten van het project dienen te zijn:

- een model voor samenwerking tussen eerstelijnsgezondheidszorg en GGD-en, waarmee adequaat kan worden gereageerd op de zorgbehoefte in relatie tot het milieu;
- een curriculum en instructiemateriaal voor nascholing van huisartsen en ervaring opdoen hoe deze scholing het beste kan worden aangeboden;
- voorlichtingsmateriaal aangepast aan de behoefte van huisartsen en andere hulpverleners. Er zijn richtlijnen voor milieubewuste praktijkvoering.

In samenwerking met en ondersteund door de regionale beroepsorganisaties en waar nodig in samenwerking met landelijke organisaties wordt in dat deel van de provincie Utrecht, dat valt onder huisartsendistrict XII der KNMG allereerst een verkennend onderzoek gedaan onder huisartsen naar de stand van zaken, wensen en behoeften op het terrein van bovengenoemde doelstellingen. Naar aanleiding van deze verkenning wordt een verder activiteitenplan ontwikkeld. In de loop van het project wordt een soortgelijke werkwijze gehanteerd naar andere beroepsgroepen uit de eerstelijnsgezondheidszorg.

Praktische informatie

Doelgroep: algemene bevolking
Locatie: district Utrecht
Startdatum: april 1991

Participanten

- GG en GD Utrecht
- GGD Zuid-Oost Utrecht
- GGD West-Utrecht
- District Huisartsen Vereniging

Samenwerkingsexperimenten van huisartsen en alternatieve therapeuten

Contactadres

dhr. G.J. Visser
NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN Utrecht
Telefoon: 030-319946

Beschrijving van het project

Het doel is om door middel van het oprichten van experimentele samenwerkingsverbanden van huisartsen en alternatieve therapeuten na te gaan of, en zo ja in hoeverre, een integratie van reguliere en alternatieve geneeswijzen in de praktijk gerealiseerd kan worden. Het doel wordt bereikt door het effect na te gaan van het invoeren van een stelsel voor verwijs- en rapportage-formulieren.

Praktische informatie

Doelgroepen: huisartsen, alternatieve therapeuten
Locaties: Friesland, Groningen
Startdatum: september 1990

Participanten

- Huisartsen
- Alternatieve therapeuten
- NIVEL

De ontwikkeling van een model voor oncologievoorlichting

Contactadres

mw. ir. E.M. Vleeshouwers
Integraal Kankercentrum Limburg
Parkweg 20, 6201 HA Maastricht
Telefoon: 043-254059

Beschrijving van het project

De doelstellingen van het project zijn:

- achterhalen welke knelpunten/problemen zich voordoen op het gebied van kankervoorlichting;
- het ontwikkelen van een voorlichtingsmodel dat aansluit bij deze knelpunten c.q. problemen;
- het invoeren van het voorlichtingsmodel in de praktijk;
- bekijken welke effecten het ingevoerde voorlichtingsmodel heeft op de praktijk.

Hiertoe wordt een quasi-experimenteel onderzoek verricht. Er vindt een beschrijvende en evaluatieve (nulmeting) voormeting plaats bij hulpverleners en patiënten. Na de invoering van het voorlichtingsmodel zal er een nameting plaatsvinden alleen bij hulpverleners.

Praktische informatie

Doelgroep: borst-, maag/darm- en longkankerpatiënten
Locatie: Westelijke Mijnstreek Midden-Limburg
Startdatum: januari 1989

Participanten

- Integraal Kankercentrum Limburg
- Maasland Ziekenhuis Sittard
- Rijksuniversiteit Limburg

Trefwoorden

- aandoeningen aan het bewegingsapparaat 44
activiteitenbegeleiders 81, 82, 87, 94, 101, 123, 129, 136, 137, 139, 143, 159, 160, 163, 167, 197, 218, 227, 247, 253
- activiteitenbegeleiding 166, 218
acute hulpverlening 32
adl 39, 82
advisering 76
afstemming vraag en aanbod 27, 28, 32, 38, 48, 50, 51, 56, 58, 60, 94, 228, 236, 251
- afstemming werkgebieden 198
aggz 42, 154
aids 252, 254
alarmsysteem 109
allergieën 44
ambulante hulpverlening 124, 126, 138
amw 26, 30, 35, 50, 56, 58, 61, 65, 70, 79, 83, 85, 102, 103, 141, 168, 201, 228, 257
- andragogen 118, 163
apothekers 251, 255, 274, 275
arbeid 190, 217, 221, 222, 224, 227
arbeidskundigen 157, 217
arbeidsrehabilitatie 137, 151-155, 157-159, 167
arbeidstherapeuten 118
artsen 65, 85, 95, 176, 180, 192, 195, 199, 203
- astmacentra 231
audiologie 44
autisme 117, 184
autisten 117
automatisering 38, 275
- basisgezondheidszorg 25
begeleid wonen 108, 168-170, 172-174
begeleiding 55, 214, 221
behandeling 123, 139, 181
bejaardenverzorgenden 48, 50, 60, 63, 72, 82, 92, 110, 259
beleidsmedewerkers 33, 141

beschermende woonvormen	135, 155, 159, 168, 170, 171, 175
bewegingstherapeuten	87, 253
bij- en nascholing	85, 122, 283
cad's	177, 178
CARA	44, 46, 133, 151
case-management	26, 38, 48, 50, 72, 81, 91, 129, 130, 133, 134, 136, 140, 143, 150, 171, 196, 228, 242
ca.heterisatie	46
centraal meldpunt	28, 31, 32, 48, 52, 56, 58, 79, 264
chirurgen	234
chirurgie	44
chronische patiënten	44, 75, 118, 129, 130, 133, 134, 151, 152, 154, 155, 159, 171, 201, 231, 240-242, 244-252, 254-256, 280, 285
cliëntgebonden budget	26
coördinatie	27, 28, 30, 31, 38, 48, 50, 56, 58, 61, 65, 67, 70, 83, 85, 195, 224, 228, 246, 247, 257
collumfractuur	230
communicatie	275
consultatie	76, 92, 241, 267, 269
continuïteit van de zorg	96, 144, 241
creatief therapeuten	123, 137, 139
cva	242
cystic fibrosis	280
dagbehandeling	77, 128, 148, 189, 234, 247
dagbesteding	129, 143, 155, 156, 159-161, 163, 165-167, 171, 216-226, 253
dagopvang	61, 68, 74, 81, 95, 197, 198, 210, 220
dagverblijven	75, 187
dagverpleging	233
dagverzorging	62, 77, 95, 246
deeltijdbehandeling	136, 137
dementie	42, 84, 93, 113
deskundigheidsbevordering	39, 236, 266, 268, 269, 278, 280
diëtisten	25, 32, 36, 107, 244, 251
diabetes mellitus	42, 44, 244, 249, 251
diagnostiek	181, 268, 269, 272
diagnostische centra	268
dialyse	44
dienstencentra	72

Drenthe	25, 26, 61, 118, 126, 155, 177, 178, 210, 230, 273
dwangopname	131
elgz	25-44, 46-48, 50-52, 56, 58, 60, 61, 65-70, 72, 78-85, 93, 102-104, 107, 109, 110, 114, 145, 182-185, 187, 188, 191, 192, 194, 196, 202, 204, 205, 207, 209, 210, 216, 219, 220, 225, 228-230, 233-236, 238, 240-242, 244, 245, 248-252, 255, 257-264, 266-269, 271, 272, 274-277, 280, 283-285
emgz	35, 80, 208, 222
enquêtes	33, 212
ergotherapeuten	29, 37, 39, 44, 69, 76, 82, 107, 109, 136, 137, 139, 148, 157, 170, 186, 236, 238, 242, 250
ergotherapie	29, 37, 39, 44
etnische groepen	124, 127, 188, 278
evaluatie	252, 276
feed-back	268
Flevoland	33, 36, 114
forensisch-psychiatrische klinieken	175
Friesland	38, 64-67, 69, 85, 92, 118, 168, 197, 211, 217, 238, 253, 273, 284
functionele zorgverlening	60, 144, 145
fysiotherapeuten	36, 41, 87, 99, 109, 184, 186, 228-230, 236, 238, 242, 247, 269, 277
gedragsgestoorden	54, 181, 218
gehandicapten	26, 67, 75, 79, 109, 123
Gelderland	31, 32, 34, 39, 47, 52, 63, 70, 74, 77, 80, 102, 104, 112, 143, 187, 189, 190, 199, 212, 224, 226, 264
gemeenten	25, 35, 58, 70, 102, 132
genetica	44
geronto-psychiaters	90, 98
gezinsbehandeling	128
gezinsverzorgenden	26, 27, 30, 36, 38, 41, 50-52, 58, 60, 65-68, 70, 75, 79, 80, 83, 90, 91, 93, 104, 115, 173, 229, 230, 233, 234, 240, 242, 247, 257, 259, 263, 264, 277
gezinsverzorging	27, 50, 61, 65-67, 70, 72, 79, 80, 83, 85, 109, 199, 230, 259, 264

gezinszorg	100
gezondheidscentra	33, 35, 40, 104, 267
gg en gd's	35, 58, 85, 90, 263, 283
ggz	40, 42, 87, 89, 90, 96-101, 104, 117, 118, 120, 122-141, 143-146, 148, 150-163, 165, 169-180, 194, 196, 254, 278
gokverslaafden	177
groepsleiders	168, 191, 196, 202, 211, 213, 216, 219
groepsleiding	182, 184, 194, 216, 220
Groningen	27, 87, 94, 118, 123, 133, 225, 273, 280, 284
gvo-functionarissen	25, 85
gynaecologie	276
hart- en vaatziekten	25
heupen	229
hometeams	40
homoseksuelen	252, 254
huisartsen	26, 29, 30, 33, 36, 40-42, 44, 52, 56, 58, 60, 61, 64, 67, 69, 70, 79, 82, 85, 87, 91, 93, 99, 100, 113, 168, 204, 228-230, 233-235, 238, 240, 242, 244, 245, 247, 249-252, 257, 262-264, 266-269, 271, 272, 274-277, 280, 283-285
huisvesting	51, 79, 112
hulpdiensten	47, 68, 104
hulpmiddelen	39, 76, 282
hulpverlening	278
iggz	120, 154
imgz	35, 55, 61, 64, 65, 67, 109, 197, 212, 259
incest	120
indicatiecommissies	48, 143, 192
indicatiestelling	41, 81, 104, 115, 116, 193
informatievoorziening	48, 77, 85
inrichtingswerkers	107, 130, 171
instrumentarium	280
integrale zorg	27, 36, 40, 48, 79, 228
integratie	40, 52, 161, 284
internisten	244, 251
inventarisatie	197

jeugdgezondheidszorg	122
jong volwassenen	215
jongeren	122, 141, 224
kanker	40, 248, 255, 256, 267, 280, 285
kinderen	128, 187, 212
kinderpsychiaters	117
kraamverzorgenden	32
kraamzorgverpleegkundigen	32
kruisverenigingen	38, 60, 66, 85, 228, 231, 240, 252
kruiswerk	27, 30-32, 34, 56, 58, 61, 65, 67, 70, 72, 83, 103, 109, 204, 228-230, 245, 258, 259, 264
kwaliteit	272
kwaliteit van de zorg	34, 48, 182, 276, 277
kwaliteitsbevordering	33, 226, 274
kwaliteitsbewaking	33, 34
lichamelijk gehandicapten	165, 211, 264
liesbreuken	42
Limburg	42, 55, 62, 68, 73, 93, 117, 136, 138, 166, 174, 182, 188, 191, 192, 196, 202, 205, 209, 229, 231, 240, 241, 242, 251, 257, 266, 268, 285
logboeken	238
logopedisten	186, 247
maatschappelijk werkenden	26, 36, 46, 50, 56, 58, 61, 65, 68, 70, 79, 85, 91, 95, 97, 98, 102, 103, 115, 118, 122-125, 127-130, 133, 137, 139, 141, 148, 159, 161, 163, 166, 170, 171, 173, 175, 178, 180, 185, 188, 191, 192, 194-196, 202, 207, 211, 221, 222, 224, 232, 238, 239, 242, 247, 254, 264
mantelzorg	47, 51, 67, 72, 73, 81, 83, 85, 102, 106, 109, 247, 258
medische kleuterdagverblijven	117
medisch milieukundigen	283
meervoudig gehandicapten	205, 206
methadon	44
mfe	131
milieubewuste praktijkvoering	283
mlk	189
multidisciplinaire samenwerking	60, 65

nachtverzorging	61, 81, 93
nascholing	92
nazorg	39, 41, 67, 134, 214, 221, 228-236, 238-240, 264, 267
Nederland	272
nierdialyse	245
nierziekten	44
Noord-brabant	46, 54, 79, 96, 99, 102, 106, 108, 128-130, 135, 140, 141, 151, 152, 157, 163, 181, 193, 195, 201, 214, 218, 222-224, 233, 260, 269, 271, 275
Noord-holland	29, 40, 41, 44, 50, 58, 60, 75, 82, 84, 89-91, 107, 115, 124, 137, 145, 146, 148, 150, 153, 160, 170, 171, 176, 180, 184-186, 194, 207, 239, 244, 245, 254, 259, 262, 273, 282
oncologen	248, 262, 267, 285
ondersteuning	47, 66, 247, 258, 262, 274
onderwijs	25, 160, 161
onderwijzend personeel	122
onderzoek	26, 33, 118, 240, 244, 245, 252, 262, 273, 275, 276, 282, 236
ontslag	41, 229, 240, 242
oogheelkunde	266
opbouwwerk	146
operaties	41, 46, 242
opleiding	266
opname	41, 67, 104, 115, 116, 240, 252
opnamebeleid	135
opnameduurverkorting	41, 44, 46, 51, 67, 70, 81, 83, 228, 229, 242, 252, 257, 263, 264
opvang	64, 81, 114, 186, 202, 205, 206
orthopedagogen	117, 128, 134, 181, 185, 196, 198, 218
orthopedagogiek	218
ouderen	26, 28, 29, 37, 47, 48, 51, 52, 54-56, 58, 60, 61, 63-70, 72-79, 81-85, 87, 89-104, 106-110, 112-116, 228, 236, 239, 240, 242, 246, 251, 257, 258, 263, 277
ouderenbonden	58, 70, 104
ouderenwerk	48, 52, 56, 63, 66, 68, 70, 72, 102, 258
ouders	212
overdracht van de zorg	240, 241

Overijssel	56, 83, 98, 116, 127, 144, 165, 169, 200, 203, 206, 228, 249, 250
paaz	143
paramedici	95, 195, 203
particuliere ziektekostenverzekeraars	29, 34, 35, 82, 228
partners	47, 106, 109, 112
patiëntenorganisaties	26, 33, 34
patiëntenvoorlichting	48
pedagogiek	201, 209
persoonsregistratie	275
peuters	183, 186
pijnbestrijding	255, 262, 280
poliklinieken	181, 241
politie	122
preventie	25, 85, 122, 177
preventiewerkers	153, 167
protocollen	41, 42, 44, 229, 230, 234, 236, 238, 241, 251, 252, 267, 271
psychiaters	81, 118, 124-126, 129, 131, 133, 135-137, 139, 140, 143, 144, 148, 150, 168, 170, 171, 185, 196
psychiatrie	207
psychiatrische patiënten	98, 123, 126, 131, 137-141, 143-146, 148, 150, 153, 156-158, 160, 161, 163, 165, 166, 167, 169, 173, 174, 201
psychiatrische ziekenhuizen	96, 117, 118, 124-126, 129-136, 139, 140, 143-145, 151, 152, 157, 159, 160, 163, 168, 170, 171, 196, 201
psychische problemen	96, 127
psychogeriatrie	40, 77, 87, 89-92, 94, 95, 97, 239, 242, 253
psychogeriatrische patiënten	47, 81-83, 85, 87, 89-101, 204, 253, 257
psychologen	64, 69, 94, 98, 107, 117, 118, 120, 124, 125, 127, 135, 136, 140, 143, 144, 148, 171, 180, 181, 184, 185, 192, 195, 196, 199, 201, 238, 253, 273
psychosociale problemen	52
psychotherapeuten	62, 120, 122-125, 175
reactivering	39
rechtbanken	120
reclassering	120, 122, 179
recreatie	160, 161

regionaal niveau	35, 193, 195
registratie	275
resocialisatie	118, 146, 152, 153, 175, 179
reuma	230
revalidatie	39, 46, 236, 238, 239, 273
revalidatie-artsen	238
revalidatiecentra	236
riagg's	35, 42, 58, 65, 81, 85, 90, 96, 97, 104, 117, 120, 122, 124-126, 129-133, 134, 135, 137, 139, 142, 144, 151, 156, 157, 159, 160, 163, 168, 169, 173, 196, 204, 222, 263
ribw's	129, 135, 140, 143, 155, 157, 159, 160, 163, 166
rigg's	97, 130, 134, 136, 140, 141, 160, 196
samenwerking	27, 28, 38, 48, 56, 58, 60, 61, 65, 67, 80, 87, 90, 96, 98, 117, 126, 129, 133, 140, 160, 161, 163, 168, 228, 230, 236, 244, 245, 251, 257, 262, 275, 283, 284 122
schoolartsen	122
seksueel geweld	122
semimurale zorg	68, 104, 115, 116, 176, 197, 215, 261
sga-patiënten	132
sociaal-cultureel werk	25, 155
sociaal-cultureel werkers	25, 207
sociaal-psychiaters	161
sociaal psychiatrische diensten	208, 215, 222
sociale wetenschappen	156
sociologie	161
somatiek	54, 62, 73, 253
somatiseren	44
specialisten	44, 185, 225, 228, 230-234, 239, 245, 248-250, 271, 273, 275, 285 196
specialistisch verpleegkundigen	196
sportletsels	44
spreekuur	76, 241
spv's	81, 90, 97, 98, 120, 124-126, 129-131, 133- 137, 140, 143, 144, 150, 156, 157, 159-161, 166-168, 174, 178, 180, 196 42, 241
stoma	29, 37, 40-42, 44, 46, 51, 60, 62, 68-70, 73, 80, 82, 83, 87, 90-93, 99, 101, 104, 115, 116, 131, 136, 148, 170, 232, 242, 244, 264
substitutie	

technologie	38, 280
terminale patiënten	67, 257-264
terminale zorg	258-263
therapieën	82, 120
thuislozen	107, 141, 176
thuiszorg	25-31, 35, 38-42, 46-48, 50-52, 56, 58, 60, 61, 65-67, 69, 70, 72, 73, 79, 80, 83, 91, 93, 95, 100, 103, 109, 116, 200, 203, 204, 208, 211, 228, 230, 232, 242, 245, 248, 251, 252, 255, 257, 258, 260, 262-264, 280, 282
tlgz	36, 40-42, 44, 46, 52, 58, 68, 84, 104, 116, 201, 218, 228-230, 235, 236, 240-242, 244, 245, 248, 249, 252, 262, 267, 275
tractie	46
uitzendbureaus	151
ulcus cruris	42
Utrecht	30, 51, 75, 95, 100, 109, 139, 156, 167, 175, 198, 204, 213, 216, 252, 269, 274, 276, 277, 283
verloskunde	44, 276
verloskundigen	36, 41, 276
verpleeghuisartsen	37, 54, 60, 62, 64, 69, 80, 81, 89, 94, 107, 239, 247, 264
verpleeghuizen	29, 37, 39, 41, 42, 46, 54, 56, 58, 60, 62, 63, 65, 67, 69, 73-77, 80-83, 85, 87, 89-95, 97, 98, 100, 101, 104, 106, 107, 109, 110, 112, 113, 116, 204, 228, 239, 242, 246, 247, 253, 263, 264, 277
verpleegkundigen	50, 52, 54, 62, 64, 65, 67, 69, 81, 87, 89, 92, 101, 107, 109, 110, 114, 118, 123, 127, 144, 148, 175, 201, 207, 230-234, 240, 242, 244, 245, 248, 252, 255, 263, 285
verpleegkundigen b	126, 129, 136, 138-140, 157, 170, 171, 174, 176, 196
verpleegkundigen z	181, 196, 200, 203, 205
verslaafden	141, 178-180
verslavingszorg	141, 176-180
verstandelijk gehandicapten	165, 181-219, 221-227
verwijzen	44

verzorgingstehuizen	29, 40, 50, 52, 55, 56, 58, 60, 62, 65-68, 70, 78-80, 82, 83, 87, 89, 95, 99, 101, 104, 110, 115, 228, 240, 259
visueel gehandicapten	273
voeding	44
volwassenen	213
voorlichting	25, 241, 283, 285
vrijwilligers	28, 42, 47, 48, 51, 55, 68, 70, 72, 78, 83, 106, 108, 155, 161, 163, 169, 190, 207, 220, 254, 258, 260, 261, 263, 264
vrouwenhulpverlening	180
wachtlijsten	242
wijkverpleegkundigen	26, 27, 30-32, 34, 36, 40-42, 46, 48, 50-52, 56, 58, 60, 61, 63, 65-70, 72, 76, 80, 83, 90, 91, 93, 100, 103, 104, 106, 109, 115, 204, 211, 228-235, 238, 240-242, 243, 247, 251, 252, 257-259, 262-264, 277, 280, 285
wijkziekenverzorgenden	27, 31, 32, 34, 61, 109, 264
woningbouwverenigingen	70, 79, 83, 102, 109
woonvormen	60, 73, 83, 102-104, 107-110, 112-116, 206, 211-215
Zeeland	28, 172, 227, 273, 275
zelfredzaamheid	28, 50, 56, 60, 70, 72, 79, 81, 103, 109
ziekenfondsen	26, 30, 35, 244, 251, 257, 263, 266, 274, 275
ziekenhuizen	35, 36, 40-42, 44, 46, 58, 67, 228-229, 232-235, 238, 239, 241-245, 252, 254, 256, 262, 267, 271, 275, 280, 282, 285
ziekenverzorgenden	26, 54, 58, 64, 74, 81, 82, 87, 89, 91, 92, 94, 101, 103, 105, 109, 110, 230, 247, 259, 263
zorgcircuits	40, 41, 46, 63, 295
zorgplannen	26, 27, 30, 31, 38, 67, 68, 72, 104, 116, 230, 257, 263, 264
Zuid-holland	35, 37, 48, 72, 76, 78, 81, 97, 103, 110, 113, 120, 122, 132, 134, 154, 158, 159, 161, 173, 179, 183, 219, 220, 232, 234, 235, 246, 247, 255, 256, 258, 261, 263, 267, 273
zuigelingen	44
zwakzinnigenzorg	182-185, 188, 191, 192, 201, 202, 205, 207, 209, 216, 219, 220, 225

Lijst van afkortingen

ADL	Algemene dagelijkse levensverrichtingen
AGGZ	Ambulante geestelijke gezondheidszorg
AMW	Algemeen maatschappelijk werk
APZ	Algemeen psychiatrisch ziekenhuis
CAD	Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs
ELGZ	Eerstelijnsgezondheidszorg
EMGZ	Extramurale gezondheidszorg
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
IGGZ	Intramurale geestelijke gezondheidszorg
IMGZ	Intramurale gezondheidszorg
MLK	Moeilijk lerende kinderen
PAAZ	Psychiatrische afdeling algemeen ziekenhuis
PZ	Psychiatrisch ziekenhuis
RIAGG	Regionale instelling voor ambulante geestelijke gezondheidszorg
RIBW	Regionale instelling beschermende woonvormen
RIGG	Regionale instelling voor geestelijke gezondheidszorg
RINO	Regionale instelling voor nascholing en opleiding in de geestelijke gezondheidszorg
SPV	Sociaal-psychiatrisch verpleegkundige
TLGZ	Tweedelijnsgezondheidszorg